

LYCKSELE
KOMMUN
LIKSIJUN KOMMUVDNA

Samrådsredogörelse

ÖP2040

Översiktsplan för Lycksele
kommun

Titel: Samrådsredogörelse

Utgiven av: Lycksele kommun 2022

Text: Lycksele kommun

Bild omslag: Ebba Älvgren, WSP. Copyright: Lycksele kommun

Adress: Lycksele kommun, Stadshuset Storgatan 22, 921 31 Lycksele

Telefon: 0950-166 00

E-post: kommun@lycksele.se

Hemsida: www.lycksele.se

Diarienummer: 2020-000277, MN-2022-35

Innehåll

1	Läsanvisning	6
2	Bakgrund	6
3	Hur samrådet bedrivits	7
3.1	Digitala träffar	7
3.2	Telefontider	7
3.3	Hemsida och annonsbladet (och VK/VF?)	7
3.4	Inbjudningar till specifika grupper	8
3.4.1	Unga kvinnor och föräldrar	8
3.4.2	Ungdomar	8
3.4.3	Tillgänglighetsgruppen	8
3.4.4	Samiska rådet	8
3.4.5	Samebyarna	8
3.4.6	Hysesrättsföreningen	9
3.4.7	Utbildningscentrum	9
4	Föreslagna förändringar av planförslaget	9
4.1	Jämställdhet, delaktighet och diskrimineringsgrunderna	10
4.2	Jordbruksmark och livsmedelsförsörjning	10
4.3	Sociala företag	10
4.4	Det samiska perspektivet	10
4.5	Klimat- och energifrågor	11
4.5.1	Klimatomställning	11
4.5.2	Klimatanpassning	11
4.5.3	Energi	11
4.5.4	Elnät	11
4.6	Vattenförsörjning	12
4.7	Regional utveckling	12
4.8	Utökning av skadelindringshierarkin	12
4.9	Uppdaterat felaktigheter kopplat till biosfärsområdet	12
4.10	Hantering av vindkraftplanen	12
4.11	Buller	12
4.12	Förtydligande kring trafikfrågor	13
4.13	Förtydligande kring utvecklings- och utredningsområden för bostäder och industrier	13

5	Bilaga 1. Yttranden	13
5.1	Yttranden Länsstyrelsen	14
5.2	Yttranden från sametinget	28
5.3	Yttranden övriga statliga verk	30
5.3.1	Luftfartsverket	30
5.3.2	Svenska kraftnät	31
5.3.3	Totalförsvaret	33
5.3.4	Trafikverket	34
5.3.5	Post och telestyrelsen	39
5.3.6	Statens geotekniska institut	41
5.4	Föreningar och organisationer	44
5.4.1	Naturskyddsföreningen	44
5.4.2	Lantbrukarnas Riksförbund	57
5.4.3	Kattisavans intresse- och idrottsförening	59
5.4.4	Ruskseles hembygdsförening	61
5.4.5	Örträskbygdens intresse- och hembygdsförening	61
5.5	Politiska partier	65
5.5.1	Socialdemokraterna Lycksele arbetarekommun	65
5.5.2	Kommunstyrelsens Ordförande	70
5.6	Grannkommuner	72
5.6.1	Sorsele kommun	72
5.6.2	Storuman kommun	72
5.6.3	Åsele kommun	72
5.6.4	Vilhelmina kommun	72
5.7	Kommunala bolag	72
5.7.1	Industrihus AB	73
5.7.2	Lycksele bostäder	74
5.7.3	Lycksele Avfall och Vatten AB	75
5.7.4	Lycksele Airport	78
5.7.5	Skogs- och samemuseet	81
5.8	Enheter och grupper inom eller i anslutning till kommunen	81
5.8.1	Näringslivsenheten	81
5.8.2	Gatu- och parkenheten	83
5.8.3	Tillgänglighetsgruppen	85
5.8.4	Utbildningsnämnden	87
5.8.5	Socialnämnden	91
5.9	Företag	93
5.9.1	Lycksele Golfklubb	93
5.9.2	LITA Byggkonsult	93
5.9.3	Holmen skog	93

5.10 Privatpersoner	98
5.10.1 Privatperson 1	98
5.10.2 Privatperson 2	100
5.10.3 Privatperson 3	102
5.10.4 Privatperson 4	103
5.10.5 Privatperson 5	104
5.10.6 Privatperson 6	105
5.10.7 Privatperson 7	105
5.10.8 Privatperson 8	106
5.10.9 Privatperson 9	106

1 Läsanvisning

Denna samrådsredogörelse innehåller dels en redovisning för hur samrådet bedrivits, dels en ämnesvis sammanfattning av de synpunkter som kommit in. Dessa ändringar och synpunkter har dessutom delats med översiktsplanens styrgrupp, som är kommunstyrelsens arbetsutskott för att säkerställa hänsyn har tagits till deras åsikter. Sammanfattningen redovisar endast de konkreta synpunkterna/önskemålen och är övergripande. För att se samtliga yttranden, se bilaga 1.

2 Bakgrund

Aktualiteten i Lycksele kommuns gällande översiktsplan antagen 2006 prövades 2009. Slutsatsen var att kommunen skulle inleda ett arbete med att ta fram en ny översiktsplan. 2018 påbörjades arbetet mot en ny översiktsplan men kommunen beslutade att pausa detta. Våren 2020 togs ett nytt beslut om en ny hållbarhetsintegrerad översiktsplan, översiktsplan för Lycksele kommun 2040 – *naturligt från grunden*. Ett flertal tidiga dialoger genomfördes med myndigheter, föreningar och invånare om vilka frågor som var viktiga att beakta inför utvecklingen av framtidens Lycksele, men även vilka platser som borde utvecklas, vilka som borde bevaras samt på vilket sätt. De tidiga dialogerna har varit grundläggande för att få en lokal förankring, delaktighet och platskunskap vid framtagandet av samrådsförslag på översiktsplan för Lycksele2040.

Den 22 oktober 2021 godkände kommunstyrelsens arbetsutskott att förslaget på Översiktsplan för Lycksele 2040 – *naturligt från grunden*, skulle gå på samråd under tiden 1 december 2021 – 28 februari 2022.

Granskning och granskningsutlåtande

Efter samrådet har förslaget till översiktsplan bearbetats till en granskningshandling. Därefter sker en granskning av planen. Då finns det möjlighet att lämna synpunkter igen.

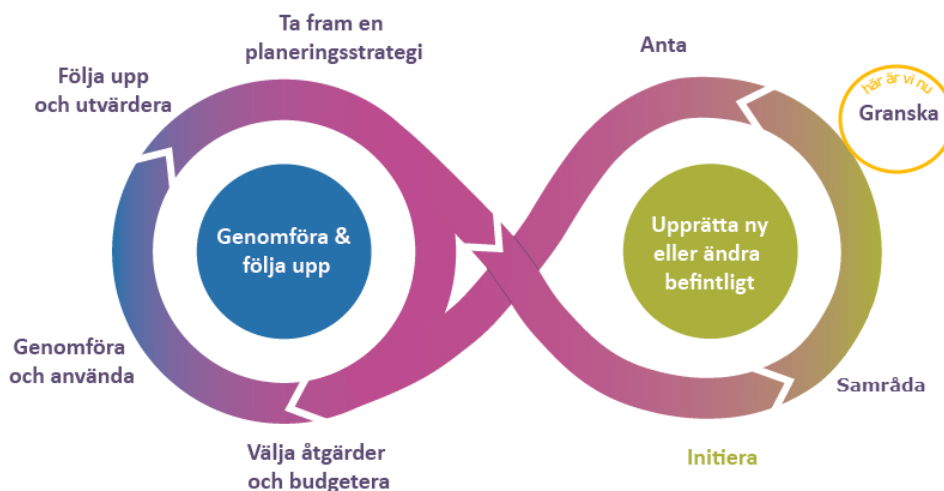
Granskningstiden kommer pågå mellan den 23 maj 2022 och den 31 augusti 2022.

Antagande

Efter granskning kan mindre justeringar göras vid behov, sedan sammanställs ett förslag till antagandehandling. Den behandlas politiskt och beslutas av kommunfullmäktige.

Antagandebeslutet går bara att överklaga om det begåtts fel i den formella processen med att ta fram översiktsplanen, eller om någon annan instans än kommunfullmäktige antagit planen. Tiden för att överklaga är tre veckor efter att beslutet anslås.

Antagandet av den nya översiktsplanen planeras för oktober 2022.

3 Hur samrådet bedrivits

Samrådet har under tidens gång fått strukturerats om på grund av covid 19-pandemin. Ett flertal inplanerade träffar fick styras om till att bli digitala. Detta kan ha påverkat deltagandeantalet.

3.1 Digitala träffar

Genom hemsidan, Facebook samt Instagram bjöds det in till digitala träffar. Vid dessa träffar deltog cirka än tio personer. Utöver öppna träffar hölls speciella mötestillfällen med representanter från de samebyar som finns inom kommunen. Internt skedde träffar med kommunens ledningsgrupper, med temagrupper utifrån översiktsplanens olika teman, med styrgruppen.

3.2 Telefontider

Under samrådstiden inkom mellan 10 och 15 telefonsamtal för att prata om översiktsplanen, mestadels från privata personer som sedan hänvisades till att inkomma med skriftliga synpunkter. Förutom under dagtid erbjöds det två tillfällen under kvällstid så att de som inte har möjlighet att ringa under dagtid skulle kunna höra av sig för att komma med synpunkter.

3.3 Hemsida och annonsbladet (och VK/VF?)

På hemsidan adresserades om samrådet och hur man kunde gå till väga för att delta vid någon digital träff, komma in med skriftliga eller muntliga synpunkter samt möjligheterna att boka in en samrådsträff för en specifik grupp så som en arbetsplats, organisation etcetera. Detta annonserades också på biblioteket. I annonsbladet samt i VK annonserades om fysiska träffar som på grund av covid-19 ändrades till digitala möten. I samtliga servicenoder annonserades via

affischer om planerade möten. På grund av covid-19 ställdes dock dessa möten in. I stället erbjöds digitala möten där uppslutningen bedöms ha minskat.

3.4 Inbjudningar till specifika grupper

3.4.1 Unga kvinnor och föräldrar

För att nå en grupp som bedöms svårare att nå, unga kvinnor och föräldrar, skickades en inbjudan ut genom appen tempus som riktar sig till samtliga föräldrar som har barn inom för- och grundskola (och gymnasiet?) där möjligheterna att delta vid de digitala träffarna, genom våra telefontider samt genom att skriftligt skicka in sina synpunkter.

3.4.2 Ungdomar

För att nå ut till ungdomar skickades tidigt en förfrågan ut till kommunens gymnasieskola om att synpunkter till översiktsplanen skulle kunna bli del i undervisningen. Här kom pandemin emellan och detta sköts mot framtiden. Under samrådstiden blev det således aktuellt igen men den här gången utan framgång. Ungdomarnas delaktighet genom skolan uteblev därför.

3.4.3 Tillgänglighetsgruppen

För att nå ut till äldre samt personer med funktionsnedsättning kontaktades kommunens tillgänglighetsgrupp. I samband med inbjudan skickades länkar och dokument ut till samtliga inom gruppen. Vid en av tillgänglighetsgruppens träffar deltog delar av kommunens översiktsplanerare. Här beskrevs delar av översiktsplanen som kunde påverka personer ur ett tillgänglighetsperspektiv. Gruppen kunde muntligt komma in med synpunkter samt skicka in synpunkter efteråt. Inget skriftligt inkom men under mötet kom muntliga synpunkter. Tillgänglighetsgruppen efterfrågade också en informationsträff innan samrådet där en översiktsplanerare beskrev översiktsplanen samt läshänvisningar inför samrådet

3.4.4 Samiska rådet

Innan samrådstiden deltog kommunens översiktsplanerare vid samiska rådets träff. Där deltog politiker från kommunen, representanter från samiska föreningar samt en representant från en sameby. Under denna träff beskrevs samrådet, översiktsplanen och möjligheterna att komma med synpunkter under samrådstiden. Under mötet beslutades också att boka in träffar med de samiska föreningarna respektive samebyarna under samrådstiden. Försök till dessa möten har gjorts utan framgång.

3.4.5 Samebyarna

Samtliga samebyar som befinner sig inom kommunens geografiska område blev inbjudna till gemensamma samrådsmöten. Detta skedde både innan samt under samrådet. Dock var det bara vid ett tillfälle som det dök upp någon. Översiktsplanegruppen tog även hjälp av kommunens minoritetssamordnare. Här bedömer kommunen att dialogen har brutit och nya metoder för en framtida kontakt med samebyarna håller på att utarbetas. Således inkom inga synpunkter från samebyarna. För att rätta ut ett antal frågetecken som kvarstod efter yttranden från länsstyrelsen

samt sametinget har kommunen kommit i kontakt med en renägare som även är delaktig i samebyns styrelse som har kunnat delta vid möten och beskriva hur planen påverkar deras specifika verksamhet. Renägaren skulle sedan föra informationen vidare till resten av styrelsen för samebyn.

3.4.6 Hyresrättsföreningen

Hyresrättsföreningen fick en förfrågan att ta del av översiktsplanen under samrådstiden. Några synpunkter från denna grupp har dock inte inkommit

3.4.7 Utbildningscentrum

Innan samrådet påbörjades en dialog med nyanlända studenter för att få in deras synpunkter. Inget har inkommit under samrådstiden men innan samrådet fick kommunen förslag som bearbetats och hanterats i översiktsplanen innan den gick ut på samråd

3.5 Övriga kontakter

Förutom ovan nämnda så skickades mejl med översiktsplanen som PDF samt med länk till hemsidan till Länsstyrelsen och till Lantmäteriet. Utöver det mejlades samtliga grannkommuner. Kommunens nämnder och bolag fick handlingarna samt Västerbottens museum.

4 Föreslagna förändringar av planförslaget

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har framför allt följande frågor hanterats:

- Jämställdhet, delaktighet och diskrimineringsgrunderna
- Jordbruksmark och livsmedelsförsörjning
- Sociala företag
- Det samiska perspektivet
- Klimat- och energifrågor
- Vattenförsörjning
- Regional utveckling
- Utökning av skadelindringshierarkin
- Uppdaterat felaktigheter kopplat till biosfärsområdet
- Hantering av vindkraftplanen
- Buller
- Förtydligande kring trafikfrågor
- Förtydligande kring utvecklings- och utredningsområden för bostäder och industrier

Utöver punkterna ovan har mindre förändringar samt ett flertal förtydliganden där yttranden kommit in om att dessa upplevs som oklara gjorts i översiktsplanen. Dessutom har det, främst i den analoga varianten, redigerats för att texten ska bli tydligare och bättre strukturerad. Nedan följs en sammanfattning av respektive punkt.

4.1 Jämställdhet, delaktighet och diskrimineringsgrunderna

Utifrån en synpunkt från Socialdemokraterna Lycksele Arbetarekommun har det gjorts en genomgång av hållbarhetsbedömningen för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet hanteras genom hela översiktsplanen. Även del 2, *mark- och vattenanvändning* har uppdaterats med en övergripande text för att säkerställa att det vid alla frågor som rör mark- och vattenanvändning ska göras med hänsyn jämställdhet, tillgänglighet och delaktighet och övriga diskrimineringsgrunder. Detta utifrån synpunkter från ett flertal aktörer.

4.2 Jordbruksmark och livsmedelsförsörjning

Utifrån yttranden från framför allt Länsstyrelsen men också från Lantbrukarnas riksförbund (LRF) har det inkommit synpunkter på att uppdatera kapitlet kring jordbruksmark. Bland annat har ställningstaganden genom översiktsplanen uppdaterats då dessa skiljde sig lite från varandra. Nu är ställningstagandena enhetliga genom hela översiktsplanen. Länsstyrelsen skriver: *Länsstyrelsen understryker att även markens potential för framtida produktion och dess roll i möjligheten för en rationell drift i området som helhet behöver finnas med i denna avvägning, vilket bör framgå.* Kapitlet *jordbruk* har därför uppdaterat utifrån denna synpunkt med stöd från regionens livsmedelsförsörjningsplan. Detta föranledde också en uppdatering av hur vi hanterar livsmedelsförsörjning under kapitlet *Näringsliv* som numer har ett underkapitel som heter just *Livsmedelsförsörjning*. Kapitlet om livsmedelsförsörjning hanterar främst hur kommunen ska säkerställa livsmedelsförsörjningen och bli mer självständiga. Den knyter också an till vilka kopplingar en ökad livsmedelsförsörjning inom kommunen kan ha för kommunens attraktivitet samt näringslivet.

4.3 Sociala företag

Synpunkter från socialnämnden har inkommit om att översiktsplanen bör hantera socialt företagande under kapitlet för näringsliv. Hänsyn har tagits till detta och översiktsplanen är uppdaterad med ett kapitel om Sociala företag (under näringsliv, kapitel 3, del 2). Kapitlet beskriver kortfattat vad socialt företagande innebär samt hur kommunen förhåller sig till detta.

4.4 Det samiska perspektivet

Genom samrådsprocessen men också innan har försök till dialoger med berörda samebyar gjorts. Tyvärr utan framgång. Översiktsplanen hade därför inför samrådet bara hanterat det samiska perspektivet utifrån ett utifrån-perspektiv. Det ledde därför till att en del viktiga punkter och områden har missats. Efter att fått kontakt med en renägare inom berörd sameby har ändringar kunnat göras som har baserats på information direkt från de som bedriver rennäringen vilket har

varit till stor hjälp. Utvecklings- och utredningsområden har utvecklats utifrån dessa synpunkter i den mån det har varit möjligt. Även länsstyrelsen samt sametinget kom in med synpunkter under samrådet där behov av uppdateringar och förändringar har belysts. Bland annat har hållbarhetsbedömningen uppdaterats under kap 6.3.10, del 4. Utöver det har kapitlet Riksintresse rennärning, kap 1 del 3 uppdaterats utifrån inkomna synpunkter bland annat kopplat till kumulativa effekter. För mer detaljerad information om förändringar i översiktsplanen se bilaga 1.

4.5 Klimat- och energifrågor

4.5.1 Klimatomställning

Utifrån synpunkter från främst länsstyrelsen har kapitel 9.7, del 2, uppdaterats. Texten hanterade inte dessa frågor men det gjorde däremot ställningstagandena som är desamma som inför samrådet. Översiktsplanen beskriver nu tydligare kommunens utsläppstrender och vilka områden som främst står för dessa utsläpp. Översiktsplanen beskriver också kortfattat vilka åtgärder som krävs för att minska dessa utsläpp.

4.5.2 Klimatanpassning

Kapitel 9.7 berörde i stora drag hur klimatrisker hanteras. Däremot saknades ställningstaganden. Ett nytt ställningstagande om att ta fram en klimatanpassningsplan har tagits fram. Texten har också förtydligats kopplat till flöden och tillrinning i älvarna. Kapitel 9.8 *Översvämning, ras och skred* har uppdaterats och behandlar ras och skred i större utsträckning

4.5.3 Energi

Utifrån synpunkter från länsstyrelsen samt Socialdemokraterna Lycksele arbetarekommun har kapitel 8.1, del 2, *Energiförsörjning* uppdaterats. Texten beskriver nu tydligare kommunens ambitioner med att minska energianvändningen samt växthusgasutsläppen som orsakas av energiförsörjningen. Ett kapitel, 8.1.2 *Klimatsmart energi* har adderats där översiktsplanen beskriver hur kommunen ska minska resursanvändningen och använda hållbar energi på ett hållbart sätt. Kapitel 8.1.3 *Vattenkraft* har förtydligats och det har även kapitel 8.1.4 *Vindkraft*, 8.1.6 *Fjärrvärme* samt 8.1.7 *Annan energi*. Översiktsplanen har utvecklat texten kring solceller, kapitel 8.1.5 för att förtydliga hur kommunen ser på användningen av solceller. Dessutom har det i kapitlet förtydligats kring att kommunen ställer sig positiv till all typ av energiförsörjning som inte påverkar klimatet och inte låser fast sig vid de energislag som finns i dagsläget utan också är öppna för sådant som kan komma att utvecklas i framtiden.

4.5.4 Elnät

Utifrån synpunkter från Svenska Kraftnät har översiktsplanen uppdaterats med ett kapitel där kommunens elnät beskrivs, kapitel 8.1.1, del 2. Kapitlet beskriver transmissionsnätet, ledningarnas styrka, spänningsnivåerna och hur kommunen förhåller sig till dessa. Stamnätet och dess roll beskrivs också. Texten beskriver hur vi hanterar de magnet- och elektriska fält som ledningarna alstrar. Översiktsplanen har också uppdaterats med två ställningstaganden kopplat

till detta; att *ny bebyggelse där människor vistas varaktigt, ska placeras minst 80 meter från en 220 kV-ledning respektive 130 meter från en 400 kV-ledning samt Nya bostäder, skolor och förskolor ska inte placera nära el-anläggningar som ger förhöjda magnetfält.*

4.6 Vattenförsörjning

Kapitel 8.3.2, del 2, *Dricksvattenförsörjning* har uppdaterats utifrån synpunkter från bland annat länsstyrelsen och det kommunala bolaget Lycksele Vatten och Avlopp AB (LAVAB). Texten beskriver nu tydligare vilka täkter som finns, hur frågan kring reservvatten hanteras. Kapitlet beskriver också den kapacitet som finns i dagsläget samt den väntade kapaciteten framöver kopplat till bland annat ett förändrat klimat samt en ökad befolkningsmängd. Ställningstaganden kopplat till vattenförsörjning har uppdaterats främst genom att förtydligas.

4.7 Regional utveckling

Översiktsplanen har efter synpunkter från länsstyrelsen uppdaterats utifrån det regionala perspektivet då det har inkommit synpunkter om att det sker stora utvecklingsprojekt inom regionen som kan komma att påverka Lycksele i form av in- och utflyttning samt en ökning av pendlning. Detta hanteras under del 1, kap 2.2.1.

4.8 Utökning av skadelindringshierarkin

Utifrån synpunkt från Trafikverket samt från länsstyrelsen har texten om skadelindringshierarki utvecklats till att också innefatta utbyggnad av industrier samt infrastruktur. Texten och ställningstagandena är samma för samtliga tre områden med vissa mindre justeringar.

4.9 Uppdaterat felaktigheter kopplat till biosfärsområdet

Synpunkter från bland annat Lyckseles kontaktperson i biosfärsarbetet samt från privatpersoner har tydliggjort att texten om biosfärsområdet var felaktig. Texten har ändrats utifrån detta och ska nu vara korrekt.

4.10 Hantering av vindkraftplanen

Det har inkommit ett flertal synpunkter kopplat till vindkraftplanen. Den hanteras inte i detta skede men utifrån dessa synpunkter har ett ställningstagande adderats om att uppdatera vindkraftplanen för att stämma bättre överens med den utveckling som sker.

4.11 Buller

Lycksele Airport och länsstyrelsen har inkommit med synpunkter kopplat till hanteringen av buller. Kapitel 9.5, del 2, *Buller* har förtydligats. Dessutom har ett nytt underkapitel till buller, 9.5.1 *Omgivningsbuller från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad ljudkaraktär* tillskapats. I det kapitlet beskrivs hur buller hanteras och hur kommunen förhåller sig till buller med ett mål om att sträva efter bästa möjliga ljudmiljö. Det har förtydligats med

angivna nivåer för när olika typer av bebyggelse bör kunna medges. Även underkapitlet 9.5.5 *Tysta områden* har förtydligats. Nya ställningstaganden som har tagits fram är:

- Inga nya bostäder eller annan bullerkänslig bebyggelse får uppföras inom flygplatsen bullermatta. Buller ska inte överskrida 55 dBA FBN och 70 dBA maximal ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad.
- Mellan industriområden och bostadsområden ska det finnas ett respektavstånd. Avståndets bredd utreds och fastslås i planläggningsarbetet för att säkerställa en bullernivå under 40 dBA.
- Vid risk för buller i befintliga bostadsområden ska utredningar genomföras i samband med detaljplanering av nya industriområden eller ny infrastruktur.

4.12 Förtydligande kring trafikfrågor

Utifrån synpunkter från Trafikverket har främst kapitel 4, del 2, *Trafik och kommunikationer* uppdaterat genom att förtydliga prioriteringsordning för uttalade utvecklingsprojekt. En matris har tagits fram som visar föreslagna utvecklingsinriktningar för gång- och cykelstråk inom kommunen där tidshorisont samt huruvida det är kommunen, regionen eller Trafikverket som är huvudansvarig. Dessutom beskrivs också utveckling av överfarter och planskilda passager. Utöver detta har förtydliganden gjorts i texten kopplat till tillgänglighet. Text och ställningstaganden har uppdaterat att inkludera cykelparkeringar också.

4.13 Förtydligande kring utvecklings- och utredningsområden för bostäder och industrier

Då översiktsplanen inte var tydlig hur utveckling av nya bostads- och industriområden ska hanteras har den, främst under hållbarhetsbedömningen uppdaterats med ett kapitel som beskriver samtliga områden för utveckling av bostäder och industrier. Utifrån hur väl dessa områden är utredda samt vilka svårigheter som bedöms kunna uppstå har områdena delats upp i utvecklings- och utredningsområden. Lämpligheten för områdena bedöms för hur lämpliga de är utifrån ett flertal faktorer så som ras, skred, översvämning, närhet till skola och service, markens lämplighet med mera.

5 Bilaga 1. Yttranden

Nedan följer yttranden samt kommentar och avsedd ändring. I vissa fall har yttrandet sammanfattats utifrån det inkomna yttrandet. Om så är fallet förtydligas det i tabellen. Ordningen för inkommande yttranden är följande:

1. Länsstyrelsen

2. Sametinget
3. Övriga statliga verk
4. Föreningar och organisationer
5. Politiska partier
6. Grannkommuner
7. Kommunala bolag
8. Enheter och grupper inom eller i anslutning till kommunen
9. Företag
10. Privatpersoner

5.1 Yttranden Länsstyrelsen

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Länsstyrelsen anser att planen behöver kompletteras eller utvecklas på följande punkter:	
Konsekvenser och risk för påtaglig skada för område av riksintresse för rennäringen i form av svår passage inom utpekad område för verksamhet/industri öster om Lycksele centrum.	Ny kontakt har tagits med berörda renägare inom området och mark- och vattenanvändningskartan har uppdaterats utifrån inkomna synpunkter under dialogen.
Ställningstaganden till miljö kvalitetsnormerna för vatten samt en närmare beskrivning av framtida dricksvattenförsörjning.	Hanteras längre ner utifrån mer specificerade yttranden från LST
Information och ställningstagande gällande skredrisker och förväntade effekter av klimatförändringar när det gäller risker inom befintlig och framtida bebyggelse.	Hanteras längre ner utifrån mer specificerade yttranden från LST
Förtydliga kommunens roll i den regionala utvecklingen. Hur förväntas de tunga industrisatsningar som sker i närliggande kommuner påverka arbetsmarknadsregionala förutsättningarna för kommunen kopplat till arbetsplatser, bosättningsmönster och pendlingsströmmar?	Numer Kap 2.2.1, del 1, har utvecklats utifrån inkommen synpunkt
Utöver detta uppmanas kommunen även att · Tydliggöra att brukningsvärdet av jordbruksmark som inte längre brukas behöver ses i relation till markens potential för framtida produktion och dess	Hanterat längre ner utifrån mer specificerade yttranden från LST

roll i möjligheten för en rationell drift i området som helhet.	
Utveckla avsnitten rörande energiförsörjning och minskad klimatpåverkan	Hanterat längre ner utifrån mer specificerade yttranden från LST
Klargöra vilka vägsträckningar som ingår i kommunens prioriterade utvecklingskorridorer.	Prioritering av vägsträckning uppdateras under kapitel 4 (del 2).
Inkludera frågor av relevans för elförsörjningen i planen.	Frågan besvaras längre ner
Synpunkter gällande länsstyrelsens bevakningsfrågor enligt 3:16	
Riksintressen	
I kap. 6.5.4. "Riksintressen" står att riksintressen enligt miljöbalken ska "så långt möjligt" skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dess värden. Skrivningen behöver justeras eftersom riksintressen enligt miljöbalken ska skyddas mot sådana åtgärder.	Synpunkt noterad och skrivelsen (i del 3) ändras till "ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dess värden"
Riksintresse kulturmiljövård	
Länsstyrelsen har genomfört en översyn av riksintressen för kulturmiljövården. Det material som kommer lämnas över till Riksantikvarien innebär förslag på nya värdebeskrivningar och avgränsningar samt förslag om att staten ska avstå från riksintresseanspråket för vissa miljöer. Tidsplanen för detta arbete är inte klar och en närmare dialog mellan Länsstyrelsen och kommunen kommer i denna fråga kommer därför att behövas.	Ingen synpunkt att ta hänsyn till.
Riksintresse rennäring	
Planens riktlinjer bör tydliggöra att konsekvenserna för rennäringen och eventuella kumulativa effekter för berörda samebyar ska lyftas fram och hanteras ifall områden av betydelse för rennäringen berörs. Detta framgår av planen i dag, men enbart under rubriken Natura 2000.	Synpunkt noterad. Formuleringen lyfts in i översiktsplanen under riksintresse för rennäring (kap 1.1.1., del 3) samt under riksintresse mineralutvinning (kap 1.6.4, del 3), riksintresse för kommunikationer (kap 1.7.1, del 3) samt riksintresse för vindbruk (kap 1.8.9, del 3). Nytt ställningstagande: När områden av betydelse för

	rennäringen berörs ska konsekvenserna för rennäringen och eventuella kumulativa effekter för berörda samebyar lyftas fram och hanteras
Konsekvensanalysen behöver kompletteras med en mer utfyllande beskrivning av konsekvenser för renskötelsen och dess möjligheter att även i fortsättningen kunna nyttja markerna. Framför allt i de områden som direkt berörs av föreslagna utvecklingsområden. Industriområdet öster om tätorten berör ett riksintresseområde definierat som "svår passage". Här bör framgå huruvida en dialog med berörd sameby har förts, kommunens bedömning av möjlighet för samexistens samt förväntade konsekvenser för rennäringen. Ifall det vid planens antagande är oklart huruvida området alls är lämpat för den planerade exploateringen bör det synliggöras i planen exempelvis genom att ändra benämningen till "utredningsområde".	Riksintressen för rennäring (kap 1.1, del 3) uppdateras med en text om vilka konsekvenser störningar inom kärnområden, flyttleder och svåra passager kan komma att få. Hållbarhetsbedömningen uppdateras under kapitel 6.3.10.2 (del 4). Konsekvenserna utifrån planerade utvecklings- och utredningsområden har adderats under kap 6.1 (del 4) där rennäringens intressen bedöms
Av planens miljöbedömning framgår att planförslaget kan innebära att rennäringen i kommunen påverkas negativt och blir än mer trängd och att den sammantagna effekten därför behöver bedömas i samband med tillståndsprövningar och detaljplaneprocesser. Länsstyrelsen ser det som viktigt att en bedömning av planförslagets sammantagna och kumulativa effekter initialt görs i översiktsplanen. För att tydliggöra handlingsutrymmet för efterföljande detaljplanering rekommenderas att utvecklingsområdenas avgränsning och tillhörande planeringsriktlinjer så långt möjligt klargör de hänsyn som behöver tas för att påtaglig skada ska undvikas.	Riksintressen för rennäring (kap 1.1.1, del 3) uppdateras med en text om vilka konsekvenser störningar inom kärnområden, flyttleder och svåra passager kan komma att få. Mer detaljerad information bedöms svår att ge i översiktsplaneskedet och hänvisas till att hanteras vid framtagande av detaljplan där möjligheterna att vara mer specifika finns.
I kapitel 5.1.8 nämns att områden av riksintresse för kommunikationer sammanfaller med riksintresse för	Kapitlet (1.7, del 3) är uppdaterat. "Eftersom väg E12 redan gjort anspråk

<p>rennäringen på ett flertal platser, samt att "Eftersom väg E12 redan gjort anspråk på marken har den företräde." Länsstyrelsen vill understryka att även om vägen har byggts gäller fortfarande att intrånget gentemot rennäringens intressen så långt möjligt ska begränsas vilket bör speglas i planen. Det kan exempelvis handla om ordnande av passager eller andra typer av åtgärder samt samråd gällande ändringar och ombyggnationer som rör E12.</p>	<p>på marken har den företräde. Dock gäller fortfarande att intrånget gentemot rennäringens intressen så långt som möjligt ska begränsas genom att där behov finns anordna passager eller andra åtgärder som kan underlätta. Vid ombyggnation eller andra ändringar som rör väg E12 ska samråd hållas med berörda samebyar". Utöver ändring i text har två nya ställningstaganden tagits fram: (1) Där väg E12 gör intrång gentemot rennäringens ska intrånget så långt som möjligt begränsas genom att där behov finns anordna passager eller andra åtgärder som kan underlätta. (2) Vid ombyggnation eller andra ändringar som rör väg E12 ska samråd hållas med berörda samebyar</p>
<p>Miljö kvalitetsnormer för vatten</p>	
<p>Kommunen behöver i kapitel 4.5.7 "MKN Vatten" kort redogöra även för grundvattenförekomsterna i kommunen. Planen bör även kompletteras med karta som illustrerar status för kommunens vattenförekomster.</p>	<p>Text om grundvattenförekomsterna har kompletterats under punkt 5.2.1. (del 2), tidigare 4.5.7</p>
<p>I avsnitt 4.5.10 listas ställningstagande för vatten. Här bör även miljö kvalitetsnormerna för vatten lyftas, gärna med ställningstaganden som förtydligar att framtida exploatering av mark- och vattenområden ska med sådan hänsyn att MKN för vatten inte riskerar att försämrats eller att möjligheterna att nå beslutade miljö kvalitetsnormer enligt vattendirektivet inte försvåras.</p>	<p>Nya ställningstaganden införda (kap 5.2.4, del 2) enligt nedan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunen ska i samband med planläggning och prövning av ärenden medverka till att miljö kvalitetsnormer för vatten uppnås och att möjligheterna att nå en miljö kvalitetsnorm inte försvåras. • Kommunen ska verka för att omprövning och annan prövning av vattenkraftverken leder till åtgärder för att uppnå eller bibehålla gynnsam bevarandestatus i Natura 2000-områden och att villkor beslutas som

	inte försämrar vattenmiljön eller äventyrar möjligheten att nå en miljö kvalitetsnorm.
Under ställningstaganden för bostadsförsörjning saknar Länsstyrelsen en punkt om hantering av dagvatten och hänsyn till vattenmiljöer i samband med både nyproduktion och förtätning av bebyggelse. Exempelvis riktlinje om att undanta kantzoner vid vatten och våtmarker från byggnation.	Utökad med ett nytt ställningstagande (kap 1.1.2, del 2) utifrån synpunkt: Vid nyproduktion och förtätning av bebyggelse ska hänsyn tas till hantering av dagvatten och till vattenmiljöer genom att undanta kantzoner vid vatten och våtmarker från byggnation.
Det bör förtydligas att delar av planerade utvecklingsområdet norr om Lycksele tätort ligger inom sekundär skyddszon för befintligt vattenskyddsområde.	Text har förtydligats under kap 4.2, del 3 utifrån inkommen synpunkt. Kartskikt har uppdaterats.
Ställningstaganden för Naturmiljö kan med fördel klargöra att nya överfarter över vattendrag inte ska utgöra vandringshinder för organismer som lever i och nära vatten.	Synpunkt noterad. Ställningstaganden för Naturmiljö (kap 5.1.4, del 2) har utökats med: Nya överfarter över vattendrag ska inte utgöra vandringshinder för organismer som lever i och nära vatten.
Planens kapitel 4.8.3 bör kompletteras när det gäller dricksvattenförsörjningen och huruvida det finns tillräcklig kapacitet och fungerande infrastruktur för kommunens planerade utveckling. Förväntas förutsättningarna att påverkas av ett ändrat klimat? Har kommunen tankar kring hur behovet av reservvatten ska lösas?	Översiktsplanen har kompletterats med ett nytt kapitel 8.3.2, del 2, med en text utifrån inkommande synpunkt. Ställningstaganden (8.3.3, del 2) har uppdaterats utifrån synpunkt

<p>I kap. 5.4 redovisas de regionalt viktiga dricksvattenresurserna i kommunen enligt den regionala dricksvattenplanen. Det bör förtydligas i planen hur kommunen tänker sig att dessa ska skyddas för framtiden. Finns det utmaningar eller motstående intressen som kan utgöra ett hot mot dessa dricksvattenresurser och vilka ställningstaganden behövs i så fall?</p>	<p>Utifrån synpunkt uppdateras kapitlet 4.2 (del3) (tidigare 5.4) med ett stycke kopplat till hur kommunen tänker kring att skydda viktiga dricksvattenresurser. Detta kompletteras med ställningstaganden. Kartor har inte kunnat laddas hem varför det i texten hänvisas till den regionala dricksvattenförsörjningsplanen och att områdena finns att se i den.</p>
<p>Hälsa och säkerhet</p>	
<p>Skyddsavstånd till järnväg Av kapitel 4.1.4 framgår att "Ny bebyggelse tillåts inte inom 30 meter från E12 och 12 meter från övriga statliga vägar". Länsstyrelsen upplyser om att skyddsavstånden i sig inte är inga absoluta förbud utan innebär att eventuell etablering kräver särskilt tillstånd.</p>	<p>Ställningstagandet (del 2: kap 1.1.2, 4.3, 4.3.1 samt del 3: kap 1.7) uppdateras till "Ny bebyggelse bör inte placeras inom 30 meter från E12 och 12 meter från övriga statliga vägar. Närmare avstånd ska främst ske av bebyggelse med annat syfte än boenden för att minimera risker för att utsättas för buller samt risker för att olyckor med farligt gods sker i nära anslutning till boendemiljöer."</p>
<p>Liksom för vägtrafiken bör det framgå att ny bebyggelse generellt inte bör tillåtas inom ett område på 30 meter från järnväg (räknat från spårmittpå närmaste spår). Ett sådant avstånd ger utrymme för räddningsinsatser om det skulle ske en olycka, och det möjliggör en viss utveckling av järnvägsanläggningen. Verksamhet som inte är störningskänslig och där människor endast tillfälligtvis vistas, till exempel parkering, garage och förråd, kan finnas inom 30 meter från spårmittpå. Hänsyn bör dock tas till möjligheterna att underhålla järnvägsanläggningen och bebyggelsen.</p>	<p>Text och ställningstagande (del 2: kap 1.1.2, 4.3, 4.3.1 samt del 3: kap 1.7) uppdaterat utifrån synpunkt: Ny bebyggelse ska inte tillåtas inom 30 meter från järnväg för att säkerställa utrymme för räddningsinsatser om det skulle ske en olycka samt för att möjliggöra en viss utveckling av järnvägsanläggning. Verksamhet som inte är störningskänslig och där människor endast vistas tillfälligt så som parkering, garage och förråd kan finnas inom 30 meter från spårmittpå dock med hänsyn till möjligheter för framkomlighet för räddningsinsatser</p>

	samt för möjligheterna att underhålla järnvägsanläggningen samt bebyggelsen.
Översvämning, ras och skred	
Det är mycket positivt att kommunen har för avsikt att ta fram en handlingsplan för områden med risker för översvämning, och Länsstyrelsen vill här betona vikten av att handlingsplanen även omfattar befintlig bebyggd miljö. Sedan 2018 ingår det att kommunen enligt plan- och bygglagen 3 kap. 5 § ska ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker ska minska eller upphöra.	Ställningstagandet (kap 9.8.1, del 2) har förtydligats utifrån inkommen synpunkt
I kapitel 4.9 "Miljö-, hälso- och riskfaktorer" finns resonemang och ställningstagande till klimatförändringarnas konsekvenser för fornlämningar och kulturspår till följd av ökad risk för erosion, ras, skred och slamströmmar. Länsstyrelsen saknar ett motsvarande resonemang när det gäller risker för bebyggelse i övrigt kopplat till förväntade klimatförändringar och hur de ska hanteras enligt PBL 3 kap. 5. Lästips: Klimatrelaterade risker i översiktsplanering - metodstöd	Kap 9 samt ställningstaganden under kap 9.7.1 har uppdaterats utifrån synpunkt.
Avsnitt 4.9.8 "Översvämning, ras och skred" beskriver i huvudsak översvämningens risker. Utöver översvämningens karteringen för Umeälven bör även resultatet från karteringen av Vindelälven finnas med.	Kapitel 9.8, del 2, uppdateras med ett kartsnitt från översvämningens karteringen av Vindelälven
Utöver översvämningens risker bör planen kompletteras med en beskrivning av risker kopplade till erosion. Detta eftersom förutsättningarna för erosion finns	Kap 9.8 har uppdaterats med att innefatta erosion i högre utsträckning

<p>utmed samtliga sträckor av länets större vattendrag. MSB (dåvarande Räddningsverket) utförde 1998 en översiktlig stabilitetskartering av sju områden i Lycksele kommun. Karteringen visar att flera områden inte kunde klassas som stabila. Resultaten från karteringen bör framgå av planen. Resultatet kan hämtas från kartvisningstjänsten https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion, och kartlagret "Översiktlig stabilitetskartering i finkorniga jordarter (före 2001) – huvudstudie 1B". Information finns även på s. 78 i Klimatanpassa Västerbotten 2020–2025. Regional vägledning och handlingsplan för klimatanpassning.</p>	
Buller	
<p>Det är mycket positivt att kommunen tar ställning för att skydda såväl friluftsområden som bostäder och förskoleverksamheter mot buller. Planen skulle även kunna inkludera riktlinjer för hantering av industribuller.</p>	<p>Synpunkt noterad och riktlinjer för industribuller har adderats till kapitel 9.5 (del 2)</p>
Förorening och Radon	
<p>Länsstyrelsen understryker att det även för mindre känslig markanvändning behöver säkerställas att föroreningssituationen inte innebär någon risk för människor och miljö. Ställningstagandet under avsnitt 4.9.3 bör därför justeras till att omfatta all bebyggelse.</p>	<p>Ställningstagandet (kap 9.6.1, del 2) har uppdaterats: Vid bebyggelse inom ett område som kan vara förorenat ska markens status alltid utredas och vid behov åtgärdas så att risken för miljö- och hälsopåverkan minskas.</p>
<p>I delar av kommunen föreligger risk för förhöjd radonavgång från marken vilket illustreras tydligt i planen. Det kan gärna tydliggöras att det även finnas anledning att mäta radonhalter i bostäder utanför utpekade områden.</p>	<p>Stycket har uppdaterats utifrån kommentar (del två kap 9.6)</p>
Mellankommunala frågor	

<p>Av planen framgår att kommunen önskar att utveckla pendlingsmöjligheterna så att större näringar inom kommunen kan säkerställa arbetskraftsbehovet genom att använda sig av arbetskraft från andra kommuner. Länsstyrelsen uppmanar kommunen att även fundera över hur de tunga industrisatsningar som sker och eftersträvas i närliggande kommuner kan tänkas påverka de arbetsmarknadsregionala förutsättningarna när det gäller arbetsplatser, bosättningsmönster och pendlingsströmmar. I vilken grad förväntas Lycksele att påverkas av den samhällsomvandling som sker? Behövs särskilda planvklarningar eller planberedskap för att kunna ta del av dessa möjligheter på bästa sätt? Frågor som anses påverka kommunens planering eller vara viktiga förutsättningar för att kunna ta del av den omställning som sker bör så långt möjligt inarbetas i planen.</p>	<p>Text uppdaterad i kap 2.2.1, del 1.</p>
<p>Synpunkter på hanteringen av de allmänna intressena i övrigt</p>	
<p>I den tryckta versionens kartmaterial framgår ej den planerade tätortsutvecklingen eller utvecklingsområden inom servicenoderna, vilket behöver åtgärdas.</p>	<p>Den tryckta upplagan uppdateras med kartsnitt som visar på den planerade tätortsutvecklingen och utvecklingsområden inom servicenoderna</p>
<p>Sociala hållbarhetsaspekter</p>	
<p>Planen lyfter de sociala hållbarhetsaspekterna på ett mycket bra sätt med konkreta ställningstaganden i syfte att skapa trygga och inkluderande miljöer. Ytterligare vägledning när det gäller dessa frågor finns att läsa i bilagan med råd till det fortsatta planarbetet.</p>	<p>Kommentar noterad</p>
<p>Barn och ungdomars möjlighet till delaktighet i planeringsprocessen nämns under kap 4.6.5 kopplat till friluftsliv vilket är bra. Det vore önskvärt att motsvarande ställningstagande fanns med för planeringen i allmänhet. Här kan även vikten av att</p>	<p>Mark- och vattenanvändning Del 2 uppdateras utifrån synpunkt. Nytt ställningstagande under barn och unga, numer kap 2.1 (del 2) kopplat till synpunkt</p>

belysa behov och konsekvenser kopplat till barnens intressen i planeringen lyftas fram.	
Kulturmiljö	
Skrivningen i fjärde punkten under kap. 4.1.8. "Ställningstagande för landsbygd och servicenoder" lämnar öppet för tolkningar. Här kan förtydligas att det är bebyggelsens karaktär och uttryck samt landskapets kulturhistoriska innehåll som ska behållas och som ny bebyggelse ska anpassas till.	Ställningstagandet (kap 1.3.1) har uppdaterats utifrån synpunkt: Ny bebyggelse ska anpassas till befintlig bebyggelsens karaktär och uttryck samt till landskapets kulturhistoriska innehåll.
Formuleringarna i punkt 1.a under ställningstaganden för kulturmiljö bör ses över för att klargöra innehållet. Skrivningen behöver också justeras eftersom Kulturmiljöstrategin inte ska vara vägledande för hur fornlämningar ska bedömas i tillståndsprövningar och exploateringsärenden, utan är en fråga för Länsstyrelsen att hantera.	Ställningstagandet (kap 4.1.1., del 2) har justerats utifrån synpunkt: Kommunens kulturmiljöstrategi ska vara vägledande vid bedömning av byggnader och bebyggelsemiljöer för att säkerställa att kulturhistoriskt värdefulla byggnader, bebyggelsemiljöer samt kulturlandskap bevaras och således beaktas i tillståndsprövningar och exploateringsärenden
I tredje punkten bör avståndsangivelse till fornlämningar som regel för när samråd ska ske med Länsstyrelsen vid dispens och tillståndsgivning av nya verksamheter utgå. Även detta är en fråga för Länsstyrelsen. Motsvarande synpunkter gäller kap. 6.8.5.3. "Förslag till åtgärder".	Ställningstagandet samt texten under förslag till åtgärder (numer kap 6.3.5.3, del 4) har tagits bort.
Friluftsliv	
Planen hanterar friluftslivsfrågorna på ett föredömligt sätt både vad gäller innehåll och utvärdering av planens inverkan på friluftsliv i MKB med generellt balanserade bedömningar.	Kommentar noterad
Jordbruksmark	

<p>Planen som helhet innehåller tydliga och konkreta ställningstaganden gällande jordbruksmark. Dock finns ställningstaganden formulerat på olika sätt i olika delar av planen. Detta behöver synkas för att det ska bli tydligt vad som gäller inom olika delar av planen.</p>	<p>Ställningstagande i del 2, kap 1.1.2, 1.3.1 samt 7.1.1 har uppdaterats för att överensstämma med varandra</p>
<p>Av kapitel 4.1.4 och 4.7.1 framgår att även jordbruksmark som inte brukas idag ska undantas från bebyggelse. Undantag gäller om det kan verka stärkande för de befintliga bystrukturerna och vara samhällsekonomiskt bärande utan att äventyra möjligheten att bedriva jordbruk. Länsstyrelsen understryker att även markens potential för framtida produktion och dess roll i möjligheten för en rationell drift i området som helhet behöver finnas med i denna avvägning, vilket bör framgå. Motsvarande gäller formuleringarna i planens konsekvensbeskrivning s. 138 där det ges intryck av att mark som inte längre används kan bebyggas. Enligt förarbetena till 3:4 MB så ska brukningsvärd jordbruksmark bedömas med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar. Till detta så tillkommer även en framtida aspekt då en långsiktig hushållning av denna resurs skall säkerställas. Detta innebär att man även måste ta hänsyn till bland annat arrondering och närhet till annan jordbruksmark då brukningsvärdet på jordbruksmark i träda ska bedömas.</p>	<p>Texten i kap 7.1.1 (del 2) tidigare kap 4.7.1 har uppdaterats utifrån kommentar.</p>
<p>Utöver detta skulle planen även kunna lyfta framtida möjligheter att utöka livsmedelsproduktionen vilket är en central målsättning i enlighet med den regionala livsmedelsstrategin.</p>	<p>Text har uppdaterats i kap 3, del 1, med ett nytt kapitel om livsmedelsförsörjning och kap 7.1.1, del 2</p>
<p>Klimatpåverkan</p>	
<p>Utsläpp från transporter utgör en stor del av växthusgasutsläppen i länet och det kommer att krävas omfattande åtgärder för att nå de nationella målen. Kommunen har på ett mycket bra sätt införlivat denna fråga i planen med relevanta</p>	<p>Kapitel 8.1 (del 2) - energiförsörjning har uppdaterats utifrån synpunkt.</p>

<p>åtgärder och ställningstaganden i avsnitt 4.4 "Trafik och kommunikationer". Dock kan avsnitten om behandling av energiförsörjning och minskad klimatpåverkan utvecklas.</p>	
<p>Avsnitt 4.9.7 "Klimat" bör kompletteras så att både klimatanpassning och minskad klimatpåverkan finns med i text och ställningstaganden. I dagsläget behandlar den inledande texten om klimatanpassning, medan ställningstagandena under samma avsnitt handlar om minskad klimatpåverkan.</p>	<p>Kap 9.7 (del 2), tidigare 4.9.7 har uppdaterats med en kompletterande text och ett nytt ställningstagande utifrån synpunkt</p>
<p>I avsnitt 4.8.1 Energiförsörjning står det att "kommunen ska främja ett klimatanpassat energisystem". För att det ska kunna följas upp i praktiken bör det klargöras närmare vad kommunen lägger i detta. Finns det flaskhalsar i el- och värmenätet som behöver hanteras? Hur ser kommunen på möjligheten att försörja nya bebyggelseområden med fjärrvärme?</p>	<p>Ställningstagandet under Kapitel 8.1 - energiförsörjning (del 2) "kommunen ska främja ett klimatanpassat energisystem" har ändrats till "Kommunen ska främja ett klimatanpassat energisystem" för att förtydliga. När det gäller fjärrvärme finns kapacitet på värmeverken i tätorten för att nya bostadsområden ska kunna anslutas till fjärrvärmesystemet. Vissa av de utpekade områdena kan komma att vara svårare, och därmed dyrare att anslutas till nätverket på grund av olika barriärer, till exempel vägar.</p>
<p>Kommunen beskriver att bostadsexploatering i nya områden utanför tätorten samt ny bebyggelse i LIS-områden också kan medföra ett fortsatt bilberoende. Här kan gärna föras ett tydligare resonemang om hur kommunen planerar för att skapa förutsättningar för hållbara resor.</p>	<p>Synpunkt noterad och kapitel 9.7, del 2, har uppdaterats</p>
<p>Kommunikationer</p>	

<p>Kommunens tankar om utvecklingen av GC-nätet kan förtydligas då det är svårt att läsa ut denna information av kartmaterialet. Exempelvis om den utveckling kommunen önskar av GC-nätet ska ske efter det statliga- eller kommunala vägnätet, och vad det innebär för behov av insatser. Av kapitel 4.4.2 framgår att befintliga och tillkommande vägnätssystem i "kommunens största tätorter utanför centralorten" ska kompletteras med skilda gång- och cykelstråk. Det behöver tydliggöras vilka orter det gäller, eller om det är de utpekade servicenoderna som avses. Teckenförklaringen omnämner stråken mot Skellefteå och Umeå men inte stråket mot Storuman som i kartan är utmärkt med på ett liknande sätt. Innebär det en rangordning av huvudstråk eller prioriterade stråk?</p>	<p>Kartmaterial kopplat till GC-nätets utveckling har uppdaterats. En matris som ställer upp de åtgärder kommunen verkar för har införts i planmaterialet. Det ställningstagande som Länsstyrelsen hänvisar till har ändrats för att i stället kopplas till matrisen och de åtgärder som nämns där.</p>
<p>Enligt planen är kollektivstråk tillika allmän väg eller "större allmänt trafikerad enskild väg" viktiga utvecklingskorridorer och ska stärkas när det gäller tillgängligheten för handel och övrig service. Formuleringen anses vag och öppnar för ett relativt stort tolkningsutrymme. Det bör klargöras hur detta ska tolkas i relation till de huvudstråk som presenteras i inriktningskartan i kap. 2.1. För att undvika missförstånd är det viktigt att de stråk som prioriteras framgår av kartan.</p>	<p>Stycket (1.3, del 2) har uppdaterats.</p>
<p>Civil luftfart</p>	
<p>Av planen framgår riktlinjer för flyghinder kopplat till försvarets intressen. Här kan även förhållningsätt till flyghinder för den civila luftfarten lyftas fram. Här gäller att alla byggnadsobjekt högre än 20 meter skall remitteras till LFV. Befinner sig objektet i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras. Närmare information finns att läsa i LFV yttrande.</p>	<p>Hanteras längre ner under yttranden från Luftfartsverket</p>
<p>El-försörjning</p>	

<p>Stamnätet för el utgör en viktig planeringsförutsättning som bör framgå av översiktsplanen. I Lycksele kommun finns tre 400 kV-ledningar som löper parallellt i nord-sydlig riktning genom kommunen. Två av ledningarna ansluter norrifrån respektive söderifrån till regionnätstationen Tuggen, cirka 14 kilometer sydöst om Lycksele tätort.</p>	<p>Kapitel om elförsörjning och kraftnät infogas till texten i del 2, kap 8.</p>
<p>Kommunen uppmanas att redan i översiktsplanen ta höjd för eventuell mark som kan komma att behövas för att stärka elnätets försörjning, nya kraftledningar vid upprättande av produktionsutbyggnader eller elintensiva verksamheter. Vidare bör kommunen vid planering av bostadsbebyggelse, förskolor och skolor i närheten av elledningar och kraftnätets anläggningar följa de rekommendationer och avstånd som framgår av Svenska kraftnäts magnetfältspolicy, vilket även kan lyftas i planen. Av policyn framgår att ny bebyggelse där människor vistas varaktigt ska placeras minst 80 meter från en 220 kV-ledning respektive 130 meter från en 400 kV-ledning.</p> <p>Ytterligare information om vilka frågor kring elnätet som behöver beaktas i samhällsplaneringen samt relevant underlag finns i bifogat yttrande från Svenska Kraftnät, samt vägledning om hantering av el-försörjningen i ÖP-planeringen på vår webb Underlag för Översiktsplaneringen (se "Energidistribution").</p>	<p>Texten har uppdaterats med ett nytt avsnitt 8.1.1 där risker med magnetfält och transmissionsnätet lyfts. Ställningstaganden om minsta avstånd mellan 200–400 kV ledningar och byggnader där människor vistas varaktigt har lagts till. Texten beskriver var transmissionsnät finns i kommunen och var det riskerar att komma i konflikt med annan planering som lyfts i planen. Det förtydligas att elintensiva verksamheter kräver särskild kapacitet samt att samråd måste hållas med svenska kraftnät när åtgärder ska vidtas i närheten av stamnätledningar och stationer.</p>
<p>Miljökonsekvensbeskrivning</p>	
<p>I samband med redovisningen av planens konsekvenser i kapitel 6 lyfts ett antal negativa konsekvenser. Det bör klargöras om detta avser risker för negativ påverkan eller om det är förväntade konsekvenser trots de riktlinjer och åtgärder som planen föreslår för att minimera dessa konsekvenser. I de fall det är förväntade negativa konsekvenser behöver det framgå varför kommunen ändå anser att detta är den mest hållbara mark- och vattenanvändningen.</p>	<p>Hållbarhetsbedömningen uppdateras utifrån synpunkt.</p>

5.2 Yttranden från sametinget

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Förtydliga vilket inflytande berörda samebyar haft. Samebyarna har bjudits in till möten tidigt i processen, men det står inget huruvida de har deltagit och inte heller om de haft möjlighet att påverka innehållet i översiktsplanen.	Detta förs in i samrådsredogörelsen
Karta som visar samebyarnas områden	
Beskriva att kumulativa effekter för hela samebyn och eventuellt intilliggande ska belysas vid etablering av nya verksamheter.	Har hanterats under riksintressen för rennäring (del 3, kap 1.1), riksintresse för mineralutvinning (del 3, kap 1.6), riksintresse för kommunikationer (del 3, kap 1.7) samt riksintresse för vindbruk (del 3, kap 1.8). Se tidigare synpunkt från Länsstyrelsen
Beskriva hur renskötseln bidrar till att nå miljö kvalitetsmålen, särskilt Storslagen fjällmiljö, Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv, Myllrande våtmarker och Levande sjöar och vattendrag	Konsekvensbeskrivning (kap 6.3.10, del 4) uppdateras med att beskriva hur rennäringen bidrar till en hållbar utveckling.
Konsekvensanalysen behöver kompletteras över de effekter förslaget förväntas medföra för den samiska markanvändningen och således för den samiska kulturen. I bedömningen beskrivs översiktsplanens konsekvenser ur ett hållbarhetsperspektiv uppdelat i ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser. Renskötseln är den starkaste kulturbäraren för árbediehtu, samisk traditionell kunskap, det samiska språket, levnadssättet och den samiska kulturen. Sametinget anser därför att konsekvensbedömningen behöver kompletteras med planens kulturella konsekvenser, för att säkra framtida generationers möjlighet att utöva sin kultur enligt minoritetsspråklagen och Barnkonventionen.	Hållbarhetsbedömningen uppdateras utifrån inkommen synpunkt
Bättre beskriva konsekvenser för renskötseln och dess möjligheter att fortsatt nyttja markerna. I den nuvarande analysen omfattas enbart "utbyggnad av bostadsområden och industrier", men säger inget om	Kap 6.3.10, del 4, uppdateras för att även inkludera andra nybyggnationer och etableringar

nybyggnationer eller hur andra etableringar som kan komma att påverka renskötseln.	
Förtydliga att riksintresseområden ska ses i ett landskapsperspektiv eftersom det handlar om ett skydd för områden med olika ändamål som måste hänga ihop för att helheten ska fungera, så kallade funktionella samband. Det är av stor vikt att de funktionella sambanden mellan områdena inte görs obrukbara, så att renarna kan ströva fritt och vandra mellan de olika betesmarkområdena.	Kap 1.1 (del 3) uppdateras med att beskriva funktionella samband mellan områden för att inte göra dessa obrukbara
Förtydliga att LIS-områden som ligger inom flyttled av riksintresse riskerar att påtagligt skada renskötseln. Attraktiva lägen för bebyggelse ska inte ske på bekostnad av den samiska markanvändningen.	Vid framtagande av LIS-planen gjordes bedömningen att eventuella framtida exploateringar inte kommer bli så omfattande att förutsättningarna för rennäringens bedrivande påtagligt skadas. En bedömning om det påtagligt skadar renskötsel hanteras dock vid varje enskild strandskyddsdispens. LIS-plan kommer revideras när ny lag är på plats och det kommer då finnas möjlighet att komma in med synpunkter likt denna.

5.3 Yttranden övriga statliga verk

5.3.1 Luftfartsverket

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna Lycksele kommun om att följande gäller för civil luftfart:</p> <p>Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.</p>	<p>Texten uppdateras med att också gälla den civila luftfarten som en informerande text som beskriver vad som gäller för civil luftfart: Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etcetera som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till luftfartsverket. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet i en insjö ska även kustbevakningen i Karlskrona remitteras.</p>

5.3.2 Svenska kraftnät

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Ärendespecifik information. I Lycksele kommun har Svenska kraftnät två 400 kV-ledningar tillhörande transmissionsnätet för el. Ledningar löper parallellt och går mellan station Vargforsen (i Norsjö kommun) till regionnätsstationen Tuggen (Lycksele kommun). Ledningarna går sedan parallellt från station Tuggen och vidare sydväst genom kommunen. Svenska kraftnät kan inte se att kommunen beaktat eller bemött de synpunkter vi lämnat i tidigare förslag till översiktsplanen daterat 2018-11-06 (bidogas). Svenska kraftnät vill åter uppmärksamma kommunen att beakta transmissionsnätet och elnätsstrukturen i stort i översiktsplaneringen. Elsystemet utgör en förutsättning för samhällets primära funktioner och för att Sverige ska klara av både internationella och nationella mål såsom energiomställning och minskade koldioxidutsläpp. Detta påverkar även regionala och kommunala mål varför våra anläggningar inom den föreliggande översiktliga planeringen är en förutsättning även för Lycksele kommun att nå sina miljö-, klimat- och tillväxtmål.</p>	<p>Synpunkt noterad. Översiktsplanen uppdateras med ett avsnitt kring transmissionsnätet och elnätsstrukturen i stort med hänsyn till tidigare lämnade synpunkter i del 2, kap 8.1.1</p>
<p>Transmissionsnätet för el måste synliggöras i planens kartunderlag i mark- och vattenanvändningskartan och det ska tydligt framgå att det är transmissionsnätet för el. Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, se mer information nedan.</p>	<p>Mark- och vattenanvändningskartan uppdateras utifrån inkomna synpunkter.</p>

<p>Transmissionsnätet (el överföring via 400 och 22 kV-ledningar) har de högsta spänningsnivåerna som finns i Sverige och kan likställas med europavägar, medan region- och lokalnät arbetar med regional och lokal eldistribution. Näten har olika funktion, spänningsnivåer och olika planeringsförutsättningar. Transmissionsnätet jobbar med överföring över långa avstånd inom och mellan länder. Transmissionsnätsanläggningar bedöms vara av sådan betydande vikt att ett arbete pågår med att få transmissionsnätet klassat som riksintresse.</p>	<p>Inget att hantera i översiktsplanen för närvarande.</p>
<p>Svenska kraftnät tar hänsyn till magnetfältsexponering vid byggnation av ledningar i närheten av utbyggnadsområden i enlighet med ansvariga myndigheters rekommendationer. Kommunen ska ta motsvarande hänsyn vid planläggning och livgivning i närheten av ledningar. Området Arvsträsket utpekas som landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) i planen och ligger i närheten till en av Svenska kraftnäts ledningar. Myndigheters rekommendationer ska följas.</p>	<p>Synpunkt noterad. Översiktsplanen uppdateras med ett förtydligande om maxavståndet mellan kraftledningar och bebyggelse under kap 8.1.1 samt 8.1.8, del 2</p>
<p>Svenska kraftsnäts anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, som WMS eller som en shapefil. Informationen innehåller geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningsrätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftsnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: "© Affärsverket svenska kraftnät".</p>	<p>Ingen synpunkt att ta hänsyn till.</p>

5.3.3 Totalförsvaret

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Riksintressen för totalförsvarets militära del bedöms i stort korrekt redovisade och beskrivna i översiktsplanen.	Kommunen noterar informationen.
För att säkerställa att eventuella etableringar av vindkraft inte hamnar i konflikt med riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) måste en förfrågan alltid ställas till Försvarsmakten i kommande skeden. Försvarsmakten ser med fördel att denna information belyses i översiktsplanen där det redogörs för utvecklingen av vindkraft i kommunen.	Följande ställningstagande finns under riksintresse för totalförsvaret och den läggs även till under riksintresse vindbruk för att förtydliga vad som gäller för vindkraftetableringar. "Alla ärenden avseende höga objekt ska skickas på remiss till Försvarsmakten. Totalförsvaret ska alltid kontaktas tidigt i ärenden som berör objekt högre än 20 meter utanför tätort och högre än 45 meter inom tätort." Följande text läggs till i kapitel 8.1.4 Vindkraft: För att säkerställa att etableringar av vindkraft inte hamnar i konflikt med riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess måste en förfrågan alltid ställas till Försvarsmakten.

5.3.4 Trafikverket

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Generellt: Överlag är det ett ambitiöst planförslag som Lycksele kommun påbörjat. Planförslaget beskriver problemen inom kommunen samt gör vissa ställningstaganden. Trafikverket anser dock att det saknas en beskrivning om "hur" problemen ska lösas och "vem" som ska ansvara för att driva dessa frågor.</p>	<p>Hur frågor ska lösas är helt beroende på var problemen finns eller uppstår. Kommunen måste följa Trafikverkets process för åtgärder inom det statliga vägnätet medan åtgärder inom det kommunala vägnätet kan åtgärdas med kortare uppstartssträcka.</p>
<p>Trafikverket önskar att kommunen tydligare redogör för vilka mål som planförslaget har som grund. Det finns ingen rubrik som presenterar denna typ av innehåll på ett nog tydligt sätt. Vad är det för kommunövergripande mål och vision som det hänvisas till och på vilket sätt tar Lyckseles mål avstamp i den regionala utvecklingsstrategin?</p>	<p>Koppling till regionala mål (2.2.1) uppdateras utifrån inkommen synpunkt.</p>
<p>På några ställen i dokumentet statuerar kommunen att de ska "verka för", samt att "planförslaget föreslår", fler gång- och cykelvägar. Trafikverket är intresserade av att veta mer om hur kommunen planerar att ta tag i frågan? Ska denna utveckling ske efter det statliga- eller kommunala vägnätet?</p>	<p>För GC-vägar som blir statliga kan kommunen inte göra mycket mer än verka för. Kommunala GC-vägar kan anläggas efter dialog med Trafikverket i den mån dessa berör den statliga infrastrukturen.</p>
<p>Trafikverket vill belysa att både Europavägar och så kallade läns- och regionvägar alla ingår i det statliga vägnätet. Vissa kartor och matriser i planförslaget separerar dessa och benämner endast Europavägar som statliga vägar. En idé är att istället benämna Europavägar som just Europavägar ifall kommunen anser att det finns en tanke med att separera dem från varandra i kartorna.</p>	<p>Kartsystem och ny digital miljö är under utveckling. Benämningarna behålls till dess.</p>
<p>2.1. Utvecklingsinriktningskartan. Eftersom kartan är relativt liten samt har ett makroperspektiv är det svårt att ta del av innehållet. Kartan visar mer markområden utanför Lyckseles kommungräns än detaljerna inom kommunen. Det går exempelvis inte att utläsa hur utvecklingen av gång- och cykelväg planeras. Förslagsvis kan kartan brytas upp i två delar, där en karta kan visa stråk och</p>	<p>Kartan ska inte visa detaljer. För detaljer hänvisas till mark- och vattenanvändningskartan. Teckenförklaringen i utvecklingsinriktningskartan har uppdaterats.</p>

<p>mellankommunala kommunikationer och eventuella prioriteringar dem emellan. Teckenförklaringen omnämner stråken mot Skellefteå och Umeå men inte stråket mot Storuman som i kartan är utmärkt med på ett liknande sätt. Finns det en rangordning i huvudstråk eller prioriterade stråk?</p>	
<p>Ifall kommunen ska använda sina översiktsplan i att ge vägledning till beslut om utveckling av den fysiska miljön bör den påvisa en prioritering av områden, stråk och viktiga frågor. Detta går inte att utläsa i planförslaget idag.</p>	<p>Översiktsplanen har, under kapitel 4, del 2, uppdaterats med en matris som beskriver prioriteringsordning samt vem ansvaret primärt ligger på.</p>
<p>Hur och var kommer de demografiska förändringarna att växa fram? Vilka utmaningar leder detta till i centralorten och på landsbygden och vilka konsekvenser får detta för den kommunala planeringen?</p>	<p>Förväntade demografiska förändringar blir i planen marginella och bedöms inte påverka den kommunala planeringen i så stor utsträckning. Stycket om regional har dock uppdaterats för att tydliggöra detta.</p>
<p>3.3 I avsnittet om demografi beskrivs att landsbygden kommer att behöva en ny organisation och infrastruktur för att samhällsservice ska nå fram till de äldre. Det framkommer inte vad som åsyftas med att landsbygden behöver en ny infrastruktur och vem som ska säkra att detta kan ske. Gäller detta all landsbygd i kommunen eller finns det prioriterade stråk?</p>	<p>Stycket har förtydligats (del 1, kap 3.3)</p>
<p>4.1.5 Trafikverket är positiva till att kommunen ska använda sig av skadelindringshierarkin och på så sätt undvika skador som kan uppkomma vid framtida exploateringar genom god planering. Trafikverket anser att detta också bör beaktas även vad gäller konsekvenser på infrastruktur.</p>	<p>Ställningstagande för vägtrafik (del 2, kap 4.3.1) uppdateras utifrån inkommen synpunkt</p>
<p>4.2.2 Under avsnittet för "Ställningstagande för barn och unga" saknar Trafikverket ett ställningstagande om barns skolvägar.</p>	<p>Kap 2.1.1, del 2, har uppdaterats med ett ställningstagande utifrån synpunkt. Detta ställningstagande återfinns sedan tidigare också under kap 4.1.1, del 2</p>
<p>4.3.1 Kan obemannade butiker vara ett alternativ för att upprätthålla en rimlig samhällsservice för</p>	<p>Hanteras utanför översiktsplanen</p>

invånarna och därmed en fortsatt levande landsbygd?	
4.4 Under de generella riktlinjerna står skrivet att "det ska vara enkelt och tryggt att resa hållbart i Lycksele" vilket är positivt. Lycksele kommuns trafikstrategi fastslår att i vid en eventuell intressekonflikt mellan motorburen trafik och oskyddade trafikanter ska de oskyddade trafikanterna prioriteras. Detta bör framgå även i översiktsplanen.	Detta bedöms redan ha hanterats i översiktsplanen under bland annat 2.3.2, del 2, då planen genomgående premierar gång- och cykeltrafik framför biltrafik.
4.4.1 Trafikverket noterar och tycker att det är positivt att Lycksele har som ambition att öka andelen gående och cyklister. Det står dock inte något om hur stor denna andel som är målsättningen eller hur kommunen ska agera för att skapa förutsättningar för en sådan förändring. För att ha ett mål om att öka andelen av något (exempelvis hållbara resor) behövs ett värde att utgå ifrån för att kunna utvärdera resultat. Det behövs också ett årtal som slutdatum när målet ska vara uppnått för att kunna utvärdera resultat.	Detta hanteras i åtgärdsprogrammet för ÖP2040
4.4.5 För åtgärder som inte ligger inom detaljplan och som inte kräver bygglov gäller enligt väglagen en tillståndspliktig zon på minst 12 meter från vägområdet. För väg E12 gäller en utökad tillståndsplikt på 30 meter. Vägområdet är den mark som tas i anspråk för väganordningen och innefattar vägbanan, diken och slänter med mera som har direkt koppling till vägen. Inom den tillståndspliktiga zonen ska om möjligt inte finnas byggnader eller andra anordningar som kan äventyra trafiksäkerheten. Länsstyrelsen beslutar om tillstånd inom tillståndspliktig zon från väg.	Ställningstagandet (del 2: kap 1.1.2, 4.3, 4.3.1 samt del 3: kap 1.7) uppdateras till "Ny bebyggelse bör inte placeras inom 30 meter från E12 och 12 meter från övriga statliga vägar. Närmare avstånd ska främst ske av bebyggelse med annat syfte än boenden för att minimera risker för att utsättas för buller samt risker för att olyckor med farligt gods sker i nära anslutning till boendemiljöer."
4.4.6 Trafikverket ställer sig frågande till vad som åsyftas med skrivningen att kommunen ska "(...) ta fram en policy för farddämpande åtgärder inom kommunen". Vilka vägar är det som åsyftas? Gäller policyn endast kommunala vägar eller ingår det	Ställningstagandet har förtydligats under kap 4.3.1, del 2

också att kommunen ska verka för hastighetsnedsättningar på det statliga vägnätet också?	
4.4.7 Trafikverket vill informera om att kommunen här kan använda benämningen "Norra" stambanan i Hällnäs istället för "gamla".	Synpunkt noterad och text uppdaterad (kap 4.4, del 2)
Trafikverkets hållning är att ny bebyggelse generellt inte bör tillåtas inom ett område på 30 meter från järnväg (räknat från spårmittpå närmaste spår). Ett sådant avstånd ger utrymme för räddningsinsatser om det skulle ske en olycka, och det möjliggör en viss utveckling av järnvägsanläggningen.	Synpunkt noterad. Översiktsplanen utgår från dessa gränser
Verksamhet som inte är störningskänslig och där människor endast tillfälligtvis vistas, till exempel parkering, garage och förråd, kan dock finnas inom 30 meter från spårmittpå. Hänsyn bör dock tas till möjligheterna att underhålla järnvägsanläggningen och bebyggelsen.	Ställningstagandet har förtydligats utifrån inkommen synpunkt (kap 4.4.1, del2)
4.4.8 Vad gör kommunen för att stärka kundunderlaget för tågresor? Finns det några kommunala planer på mobility management-åtgärder?	Detta hanteras utanför översiktsplanen
6.2.1 Hur tänker kommunen arbeta för att skapa bättre möjligheter för gång- och cykelstråk?	Denna fråga hanteras under kapitel 4.1, del 2
6.8.1.2 Kommunen beskriver att bostadsexploatering i nya områden utanför tätorten samt ny bebyggelse i LIS-områden också kan medföra ett fortsatt bilberoende. Trafikverket önskar ett resonemang om hur kommunen planerar för att skapa förutsättningar för hållbara resor. I det fall kommunen föreslår fler gång- och cykelvägar för att sammanbinda fler tätbebyggda delar av kommunen med andra målpunkter skulle det vara intressant att veta hur kommunen ska arbeta med detta.	Kommunen planerar för sammanhållen bebyggelse utanför tätorten för att öka möjligheterna för kollektivtrafik. Utvecklingen sker inte i en sådan takt att det i dagsläget är aktuellt med kollektivtrafik till dessa områden. Sträckorna till och från områdena som pekats ut för bebyggelse är prioriterade för gång- och cykelvägar. Se kap 4.1, del 2 samt kap 6 (främst 6.1), del 4 som har uppdaterats
Övrigt: Det saknas sidnummer efter innehållsförteckningen i dokumentet. Kartorna är	Dokumentet har uppdaterats. Kartsystem och ny digital miljö är under

<p>otydliga och saknar orienteringspunkter såsom exempelvis tätortsnamn. Vissa av kartorna har ett makroperspektiv utanför kommungränsen vilket flyttar fokus och försämrar läsbarheten i detaljerna inom kommunen. Kartorna saknar även både figurbeskrivning och numrering</p>	<p>utveckling och detta kommer hanteras i samband med det.</p>
--	--

5.3.5 Post och telestyrelsen

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Regeringen presenterade i oktober 2011 sin digitala agenda för Sverige. Det övergripande målet i agendan är att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi "Sverige helt uppkopplat 2025" där det kortsiktiga målet är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. På längre sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 samt att det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år 2023.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten och skriver in digitaliseringsmålet.</p>
<p>En robust och välutbyggd it-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden. It är en central infrastruktur som ligger till grund för många andra områden. En väl fungerande och utbyggd it-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att it-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner. Om inte itinfrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna. Lagändringen i Planoch bygglagen (PBL) från maj 2011, stärker även detta.</p>	<p>Synpunkten noteras. Kommunen är med i AC-Net, som samordnar IT-infrastruktur regionalt. Lycksele stadsnät, som ägs av kommunen arbetar aktivt för utveckling av den kommunala IT-infrastrukturen.</p>
<p>PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda</p>	<p>Noterat</p>

<p>inom aktuellt område för ytterligare information.</p>	
<p>I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer. Sedan december 2010 finns ett system för begäran om ledningsanvisning, "ledningskollen.se". För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via https://www.ledningskollen.se/</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Kommunen äger ledningarna i kommunen, och berörda tjänstemän har bistått information i kopplat till digital infrastruktur i framtagande av översiktsplanen.</p>
<p>PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.</p>	<p>Kommunen för likt PBL säger samråd med länsstyrelsen vid planläggning, vilket i sådana fall betyder att risker för påverkan på viktiga teleanläggningar kan lyftas.</p>
<p>Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Översiktsplanen innebär inte uppförande av vindkraftverk, utan hänvisar till att en ny vindkraftplan ska tas fram. Vid framtagande av ett sådant plandokument tar kommunen vidare hänsyn till detta yttrande.</p>

5.3.6 Statens geotekniska institut

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Enligt SGU:s jordartskarta består de ytliga jordlagren inom kommunen främst av morän och torv. Längs vattendragen (exempelvis Umeälven, Vindelälven och Örån) finns framförallt älvoch svämsediment men även en del silt och lera. Högsta kustlinjen följer älvdalarna upp till något uppströms Lycksele. Topografin är varierande</p>	<p>Kommunen noterar detta</p>
<p>Vi vill lyfta att översiktsplaner som påbörjas efter 1 augusti 2018 ska enligt PBL redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av klimatrelaterade olyckor som till exempel översvämning, ras, skred och erosion samt hur sådana risker kan minska eller upphöra. I översiktsplanen tas det upp framförallt under Kapitel 4.9 (Miljöhälsa- och riskfaktorer)</p>	<p>Kommunen noterar detta.</p>
<p>I översiktsplanen (Kapitel 4.9.8, Översvämning, ras och skred) står att "Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har gjort översiktliga karteringar av översvämningskänsliga områden i kommunen. Risker för översvämning och markskred kan finnas vid låglänta delar efter Umeälven och Vindelälven". SGI vill upplysa om att en översvämningskartering inte redovisar områden känsliga för skred. Vi tycker att det är bra att resultatet från översvämningskarteringen av Umeälven bilagts planen på en karta men vi kan inte se att resultatet från Vindelälven har tagits med, vilket vi anser vore bra information. Vi vill dessutom upplysa om att det kan finnas områden som riskerar att översvämmas i anslutning till andra vattendrag och sjöar. Det</p>	<p>Gällande den första delen av synpunkten har den skrivningen rättats, och skredrisken har tagits bort ur meningen. Egen mening om erosion kopplat till stränder och risker för ras och skred har lagts till. Vindelälvens översvämningskartering läggs till granskningsmaterialet. Kommunen har lagt till att även befintlig miljö ska inkluderas i handlingsplanen.</p>

<p>framgår av planbeskrivningen att kommunen ska ta fram en handlingsplan för områden med risker för översvämning för att undvika att bebyggda miljöer inom dessa områden påverkas. Detta tycker vi är bra och vi vill trycka på vikten av att handlingsplanen även omfattar befintlig bebyggd miljö.</p>	
<p>I avsnitt 4.9.8 i översiktsplanen finns skrivet om "Ställningstagande för översvämning, ras och skred". Dock berör de efterföljande punkterna endast översvämning. Vi anser att det till översiktsplanen bör tillfogas en beskrivning av hur risken för skador på den bebyggda miljön inom områden med förutsättningar för skred och ras är tänkt att minskas.</p>	<p>Kommunen har lagt till följande ställningstagande: "Inför detaljplanering och bygglov ska stabilitetsutredningar genomföras där stabilitetsproblem kan misstänkas."</p>
<p>MSB (dåvarande Räddningsverket) utförde 1998 en översiktlig stabilitetskartering av sju områden i Lycksele kommun. Denna visar att flera områden inte kunde klassas som stabila. Resultaten från karteringen anser vi bör biläggas planen. Resultatet kan hämtas från den kartvisningstjänst som flera myndigheter tagit fram, se https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/# och kartlagret "Översiktlig stabilitetskartering i finkorniga jordarter (före 2001) – huvudstudie 1B".</p>	<p>Kommunen hänvisar till detta kartmaterial i översiktsplanen.</p>
<p>MSB:s karteringar omfattar endast förutsättningar för skred och de vid tiden för karteringen bebyggda områdena. Eftersom karteringen är drygt 20 år gammal kan det idag dessutom finnas bebyggda områden som karteringen inte omfattade. För övriga delar av kommunen finns tyvärr inga underlag i ovan nämnda kartvisningstjänst som visar områden med förutsättningar för skred, ras eller erosion.</p>	<p>Texten uppderas med att sediment kan innebära risker gällande skred.</p>

<p>Som hjälp kan kommunen istället exempelvis använda den geologiska kartan för att finna områden med sediment (sand, silt och lera), vilket ger en grov uppfattning om områden som kan ha förutsättningar för skred.</p>	
<p>Det finns en mening i avsnitt 6.8.7.2 (Konsekvenser) som vi anser bör justeras. Där står att ”Risken för översvämningar vid skyfall bibehålls eller minskar vilket i sin tur minskar risken för ras och skred”. En minskad förutsättning för översvämning vid kraftig nederbörd minskar inte förutsättningarna för skred och ras i alla slänter. Stabilitet för en slänt påverkas av jordens tekniska egenskaper, grundvattenförhållanden, laster och geometri. Erosion kan utlösa skred och ras men är inte enda orsak till dessa händelser.</p>	<p>Kommunen tar bort meningen</p>
<p>Vi tycker det är bra att det i avsnitt 4.9.1 (Risk och beredskap) står att ”Ny bebyggelse ska inte hänvisas till mark som riskerar att översvämmas eller till områden med risk för ras och skred. Geotekniska undersökning ska tas fram vid framtagande av ny bebyggelse vid detaljplaner inom riskområden”. Detta anser vi är viktig information och vill tillägga att om det exempelvis inte är möjligt att omhänderta ett stabilitetsproblem inom ramen för en detaljplan, kan problemet behöva åtgärdas innan planen antas. Läs gärna mer på PBL kunskapsbanken: https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-omPBL/teman/halsasakerhet-och-risker/. Senast i detaljplanskedet ska stabiliteten vara</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten</p>

<p>klarlagd genom geoteknisk undersökning med lägst detaljerad utredningsnivå enligt IEG Rapport 4:2010, IEG Rapport 6:2008 eller SGI Rapport 68. Framkommer det efter utredning att det erfordras åtgärder eller restriktion för att marken ska vara lämplig ska dessa regleras i detaljplanen.</p>	
<p>Vi anser vidare att om det inom kommunen finns branta bergsslänter vars stabilitet kan påverka bebyggda områden bör dessa redovisas i planen. Dessutom anser vi att det till texten i avsnitt 4.9.1 (Risk och beredskap) bör tilläggas att även utredning av risken för blocknedfall och bergras ska utföras vid detaljplaneläggning</p>	<p>Kommunen har inte någon sammanställd information om den typ av slänter som nämns. Ställningstaganden för risk och beredskap i kapitel 9.1.1 (i del 2) justeras för att innefatta blocknedfall och bergras.</p>

5.4 Föreningar och organisationer

5.4.1 Naturskyddsföreningen

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Det finns en otydlighet kring ÖPs delområden och koppling till miljökvalietsmålen, Agenda 2030- målen, Parisavtalet samt kommunala planer och program.</p>	<p>Översiktsplanens påverkan på de nationella miljömålen och Agenda 2030 redovisas i Hållbarhetsbedömningen del 4. punkt 7. Kopplingen mellan olika delområden och kommunala planer och program finns översiktligt i början av varje temaområde. En utförligare beskrivning bedöms medföra att dokumentet blir för omfattande.</p>

<p>Vi står inför en allvarlig situation med klimatkris och hot mot den biologiska mångfalden. Det måste tydliggöras hur man på lokal nivå parerar och åtgärdar dessa kriser.</p>	<p>Klimatförändringarna och hur de ska hanteras beskrivs under del 2 punkt 9.7 Klimat. Kommunen har som mål att ta fram en klimatstrategi och klimatanpassningsplan där fördjupningar och förebyggande åtgärder kan redovisas. Texten i planen har uppdaterats med beskrivning av åtgärder som kommunen planerar för. Även en rubrik med beskrivande text har tillkommit under punkt 8.1.2 Klimatsmart energi. Under del 2 punkt 5.1.4 Ställningstagande för naturmiljö finns flera ställningstaganden som gynnar den biologiska mångfalden. Del 3 punkt 4.4 om ekologiskt känsliga</p>
<p>Strandskyddet</p>	
<p>"Vi anser att tillväxtscenariot som det uttrycks i 4.5.11 Strandskydd; ... "för att uppnå en befolkning på 13000 inv till år 2040 bygger på ianspråkstagandet av markområden där strandskydd gäller" visar på bristen av fantasi och ett uttryck för en skrämmande okunskap gällande vikten av den biologiska mångfalden och ekosystemets funktioner."</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten och redigerar stycket. Meningen "för att uppnå en befolkning på 13 000 inv. till år 2040 bygger på ianspråkstagandet av markområden där strandskydd gäller" tas bort. Det kommer att finnas även andra platser än strandnära områden att bygga på, vilka också bidrar till tillväxtscenariot.</p>
<p>"Att förstöra stränderna och strandnära zoner som behövs för att minska rasrisker och översvämningsrisker är en felaktig fysisk planering."</p>	<p>Utvecklingsinriktningen pekar på utvecklingsområden i anslutning till Umeälven och där kommer översvämningsrisker kontrolleras i samband med bygglov och framtagande av detaljplaner. Översiktsplanen tillåter ingen ny bebyggelse inom områden med risk för 100 årsflöden efter Umeälven och Vindelälven. Följande text och ställningstagande läggs till under del 2 punkt 12.8 Översvämnning, ras och skred: De större vattendragen är också utsatta för erosion vilket kan föranleda att ras och skred inträffar. Översiktliga stabilitets utredningar har tagits fram av MSB och sju områden efter Ume- och Vindelälven finns kartlagda inom vilka viss skredrisk bedöms föreligga. SGU har kartunderlag som visar på stränders eroderbarhet vilket kan ge en anvisning om stränders lämplighet för olika markanvändning. Dessa underlag finns att se på SGI:s webbaserade kartvisning. I samband med handläggning av bygglov och detaljplaner kan</p>

	<p>stabilitetsutredningar behöva genomföras. Områden med liten marklutning med morän- eller friktionsjordar (grus, sand och silt) är områden där utredningar normalt inte behövs så länge inte slänter tillskapas genom utfyllnad eller schaktning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inför detaljplanering och bygglov ska stabilitetsutredningar genomföras där stabilitetsproblem kan misstänkas.
"Byggnationer och samhällsviktiga infrastrukturer exempelvis va-anläggningar, elledningar, vägar och broar ska inte placeras inom lågpunkter i terräng med risk för skred och ras och översvämning. "	<p>Kommunen noterar synpunkten och hänvisar till punkt 12.8 Översvämning, ras och skred. Följande ställningstagande finns kring översvämningar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Risken för översvämning från ett 100-årsregn bedöms i detaljplan och eventuella skyddsåtgärder säkerställs.
Umeälven	
<p>Umeälvsprojektet: Vattendirektivets intentioner bygger på insikten att även Sverige bör värda sina vattenresurser genom en hållbar användning. År 2001 startade detta projekt för att i samverkan på lokal, regional och nationell nivå utreda och föreslå konkreta åtgärder avseende Umeälven med biflöden ned till Stornorrfors som bedöms motsvara miljö kvalitetsnormen Maximal Ekologisk Potential (MAXEP). Vid kartläggning av MAXEP har projektet utgått från vattendirektivet, 2000/60/EG, men även tagit hänsyn till EU:s direktiv om användning av förnyelsebara energikällor, 2009/28/EG, habitatdirektivet, 92/43/EEG, översvämningdirektivet, 2007/60/60 samt fågeldirektivet, 79/409/EEG. Projektet har även beaktat den gemensamma nationella strategin som Energimyndigheten och Havs- och</p>	<p>Kommunen noterar informationen och hänvisar i övrigt till avsnitt 6.2.2 <i>Umeälvens vattensystem</i> samt 5.2.3 <i>Vattenkraftsreglering</i> och 5.2.1 <i>miljö kvalitetsnormer för vatten</i>. Ingen ändring införs i översiktsplanen.</p>

<p>vattenmyndigheten presenterade i juni 2014, "Nationell strategi för en hållbar vattenkraft". Projektet ska alltså ta fram och genomföra projekt som skapar, öppnar, bevarar eller förstärker habitat: ex. strandskydd för att minska rasrisker, skydda strandzon och svämplan, förbättra konnektivitet vid biflöden och dämningssområden, förbättra biotoper för fisk och andra ekosystemtjänster. Allt detta utan att påverka energiproduktionen i kraftverken i någon nämnvärd skala. Projektet redovisade sin slutrapport hösten 2015 (Umeå Universitet, Å. Widen et. al. 2015.). Det återstår en hel del projekt, samverkan sker med alla kommuner längs älven samt flera andra intressenter och medfinansiärer.</p>	
<p>"Strandpromenadsprojektet vid Umeälven prioriteras i planen. Det tycker vi är mycket bra och viktigt. Det är en del i arbetet med att förbättra den stadsnära vattenmiljön och miljö kvaliteten, MKN, i den vattenkraftsutbyggda Umeälven. Kommunens arbete och planering för dessa projekt är av stor betydelse, ex. turism och fiske. Stränderna vid Hällforsmagasinet, Sågavan med Korpberget, Ansia Campingområdet, Fäbovallen, till Aggavauden, är alltså av stor vikt som attraktivt strandnära rekreationsområde, sommar som vinter, med en naturlig koppling till Gammplatsområdet."</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten om strandpromenaden och bedömer att det blir ett positivt inslag i rekreationsstråken. Stränderna vid Hällforsmagasinet, Sågavan med Korpberget, Ansia Campingområde, Fäbovallen, delar av Solsidan samt Aggavauden finns i kartunderlag till Grönstrukturplanen och redovisas i kartmaterial under del 2 punkt 5.1.1 Grönstruktur.</p>
<p>Vindelälven</p>	

<p>Vindelälven: Laxen är stressad av mänskliga aktiviteter och miljögifter och deras biotoper (levnadsplatser) har förstörts och minskat. Arbeten måste fortsätta för att återställa och förbättra laxälvarna till sina fulla produktionspotentialer.</p>	<p>Kommunen noterar informationen och synpunkterna. Ingen förändring införs i översiktsplanen. Kommunen samarbetar med Ume/Vindelälvens Fiskeråd och står som medfinansierare i deras olika projekt.</p>
<p>Vindelälven, från fjäll till hav, har nyligen utsetts, av FN/Unesco, till ett Biosfärområde: Biosfärområde Vindelälven – Juhtta’ tahka. Särskild inriktning är inom följande områden: kultur o mångfald, besöksnäring o friluftsliv för alla, renskötsel, fiske i sjöar, vattendrag o hav, levande landskap o livsmedelsproduktion, utveckling av lokalsamhället. Ett utvecklingsbart livsmedelsprojekt kallat ”Lapland a Cullinary Region” har hållit på några år. Lokalt stöd i olika former kan öka besöksnäringen och positivt påverka lokalt jordbruk och livsmedelsförädling.</p>	<p>Planen kompletteras med text om Biosfärområdet under punkt 6.3 <i>Besöksnäring</i>.</p>
<p>Vindelälvens vattensystem vill vi lika mycket som planen uttrycker värna, speciellt då det är ett av länets bästa laxvattendrag och ett viktigt reproduktionsområde. Därför ser vi med oro att gruvan uppe i Fäbodtjärn vid Vindelgransele har fått fortsatt prospektering för att utvinna guld.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten och delar uppfattning om Vindelälvens värden. Kommunen bedömer att gruvetableringar har ett stort värde för skapande av arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt och bedömer att gruvor genom miljölagstiftningen är reglerade på ett sådant sätt att ytterligare ställningstagande inte behövs i kommunens översiktsplan. Inga förändringar införs i planen mer än att två ställningstaganden avseende gruvor stryks. Det är ställningstaganden gällande prioritering av gruvor i första hand inom riksintresse för mineraler samt mål om långsiktiga brytningar.</p>

Öreälven	
<p>Det har nu påbörjats miljöprovningar, med stöd av Miljöbalken, för alla gamla vattenkraftverk, enligt den nationella planen för omprovning av vattenkraft, NAP.</p> <p>SNF, Lycksele kretsen, har i yttrandet till Länsstyrelsen uppmärksammat två gamla vattenkraftverk, dels i Lomfors i Vänjaurbäckens vattensystem samt Agnäs-kraftverk i Öreälven, strax nedströms Örträsket. Dessa gamla kraftverk blockerar fiskarnas vandring i vattensystemet. Laxfisken, havslax, öring och harr, deras habitat har förstörts. Tillgången till dessa för lokala fiskare och fisketurismen viktiga fiskar minskar.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten och lägger till följande text under punkt 8.2.3 Vattenkraftreglering.</p> <p>Ett omfattande arbete med omprovning av vattenkraften har påbörjats nationellt och förväntas pågå under en 20-årsperiod. Målet är att uppnå största möjliga vattenmiljönytta samtidigt som en nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel bibehålls. I miljöprovningen beaktas gällande tillstånd, miljökvalitetsnormer, områdesskyddsbestämmelser, elberedskap och dammsäkerhet samt aspekter som kan bli aktuella i det enskilda fallet. Vattenkraftverk inom kommunen påbörjar omprovning senast 2024–2027 beroende på avrinningsområde. Ansökningar om omprovning i Öreälvens avrinningsområde ska vara inlämnat senast 2024. Eftersom kraftverken finns inom ett Natura 2000-område följs provningen av krav enligt art- och habitatdirektivet och återkallelse av tillstånden kan bli aktuellt.</p> <p>Kommunen ställer sig generellt positiv till effektivisering av befintliga vattenkraftverk om miljökvalitetsnormer, lokala planer för grönstrukturer och områdesskydd kan uppnås. Kommunen ska verka för att fiskvägar tillskapas där så är rimligt och de biologiska effekterna är motiverade.</p> <p>Sista stycket ersätter text under punkt 11.1.3 Vattenkraft: <i>Förutsättning för att effektivisera vattenkraftverken och utvinna mera el i befintliga verk finns. Kommunen ställer sig positiv till effektivisering där vattendragen redan kraftigt påverkats. På så sätt bidrar kommunen till att ytterligare förnyelsebar el produceras inom kommunen. Samtidigt ska där så finns förutsättningar och där de biologiska värdena behöver kompenseras kommunen verka för att</i></p>

	<p><i>fiskvägar tillskapas.</i></p> <p>Nya ställningstagande läggs till enligt följande: <i>Kommunen ska verka för att omprövning och annan prövning av vattenkraftverken leder till åtgärder för att uppnå eller bibehålla gynnsam bevarandestatus i Natura 2000-områden och att villkor beslutas som inte försämrar vattenmiljön eller äventyrar möjligheten att nå en miljö kvalitetsnorm och</i> <i>Kommunen ska aktivt delta i prövningsgrupper för omprövning av vattenkraften och verka för största möjliga vattenmiljönytta utan att äventyra fortsatt nationell god tillgång till vattenkraftsproduktion.</i></p>
<p>SNF Lyckselekretsen noterar att besöksnäringen har ökat mycket i landet även i Västerbottens län. Den omsätter i länet ca 9 miljarder SEK och sysselsätter drygt 5 000 personer (källa: Tillväxtverket) . En frisk och oförstörd natur är viktig för en positiv framtidstro och för folkhälsan. Detta visar sig även tydligt under Covid-19 – Pandemin. Lokal fysisk planering måste även stödja dessa projekt</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Under del 2 punkt 6.3 beskrivs besöksnäringen. Planen kompletteras med beskrivning av biosfärsområdet Vindelälven-Juhtttáahkka. Planen lyfter också under andra delar i planen friluftslivets värden och pekar på ett antal för kommunen viktiga strövområden och vandringsleder. Därtill nämns några satsningar som är på gång vad gäller leder, friluftslivskartläggning och bildande av tätortsnära naturreservat.</p>
<p>Jord-, skogs- och vattenbruk</p>	
<p>"Kommunens tätortsnära skogar ska förvaltas hållbart och ha höga sociala, ekologiska och ekonomiska värden. Vid åtgärder ska kommunen arbeta för att i största möjliga mån undvika slutavverkningar som innebär att hela avverkningar kalavverkas" bör ändras till : Vid åtgärder ska kommunen arbeta för att</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Ingen förändring införs i materialet. Ställningstagandet kvarstår i sin helhet enligt följande: "Kommunens tätortsnära skogar ska förvaltas hållbart och ha höga sociala, ekologiska och ekonomiska värden. Vid åtgärder ska kommunen arbeta efter Mångbrukspolicyn för Lycksele kommuns skogs innehav för att i största möjliga mån undvika slutavverkningar som innebär att hela avdelningar kalavverkas samt att förlänga omloppstiden och låta skogen bli äldre än den</p>

<p>slutavverkningar med kalhyggen ska förbjudas.</p>	<p>normalt skulle bli innan den slutavverkas. Skogarnas rekreativvärde ska prioriteras." Kommunen kan inte förbjuda slutavverkning genom översiktsplanen men tar ansvar genom att förvalta eget skogsinnehav enligt ställningstagandet och genom tillämpning av Mångbruksplanen.</p>
<p>Det ekologiska jordbruket har en avgörande roll i arbetet med att utveckla ett klimatsmart och konkurrenskraftigt jordbruk och så att vi kan nå våra miljökvalitetsmål.</p> <p>Folkhälsoaspekterna i val och tillgång av mat/livsmedel måste in i större och tydligare omfattning och bredd för alla åldrar. Mängden mat från växtriket, fiberrika grönsaker och rotfrukter måste öka! Animalisk mat måste minska. Konstgödning måste upphöra.</p> <p>Enormt många transporter. Den är klimatdrivande och orsakar mera klimatgaser och förorening av vatten, grundvatten och vattendrag, sjöar och hav. Användningen av bekämpningsmedel måste reduceras till ett minimum. Hänsynen måste tas till de pollinerande insekterna, övriga insekter och fåglar. En ökad självförsörjningsgrad kräver också mera tillgängliga markområden, (mera genomtänkt fysisk planering).</p> <p>Gräsmattor, de större ytorna, i stadsbebyggelse, behöver inte klippas lika ofta – värna den blommande ängen, biologisk mångfald och värna våra pollinerande</p>	<p>Kommunen noterar synpunkterna. Under punkt 10.1.1 i planen beskrivs hur kommunen ska ta hänsyn till jordbruksmark vid ansökan om bygglov och annan exploatering. Planen har kompletterats med förtydliganden kring brukningsvärd jordbruksmark och ytterligare kring förutsättningar för livsmedelsproduktion generellt. Under punkt 8.4.5 beskrivs att kommunen ska utreda möjligheten att skapa kolonilotter centralt. Kommunen ska ta fram en klimatstrategi där påverkan av klimatförändringarna kan lyftas mer i detalj. Kommunen håller sig underrättad om risker med fiskodling genom tillsynsmyndigheten, detta lyfts ej i planen. Flera av de aspekter som SNF lyfter beskrivs lämpligare i skötselplaner och fördjupande strategier.</p>

<p>insekter.</p> <p>Gräsytor behövs även för att behålla fukt och dämpa de högre sommartemperaturerna.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mer plats för fler köksträdgårdsodlingar! ● Uppmuntra fler köksträdgårdar vid skolorna! Förbättra lekytorna vid våra skolor! ● Ta tillvara gamla grödor som odlades förr och ordna mark för det. ● Ett bättre ekonomiskt stöd, i olika former, till lantbrukare inom ekologisk odling. <p>Ta tillvara forskning, innovation och kunskap för framtiden.</p> <p>Klimatförändringarna ger extremare väder med torka, översvämningar och stormar.</p> <p>Förberedelser om påverkan på livsmedelsförsörjningen måste ske omgående. Enligt Scienc Advances och SMHI; framtidsklimat i Västerbotten, enligt RCP-scenarier så kan tidig vårgrönka torka ut jorden. Den ekologiska kunskapen måste öka. Målbilden måste förtydligas. (Regionala livsmedelsprogrammet). Ta del av forskning angående miljöriskerna med fiskodling.</p>	
<p>Det stadsnära skogsområdet Tannberget; att det föreslagna naturreservatet nu genomförs är mycket bra, med en stor betydelse för folkhälsan, viktigt rekreationsområde, ett fint promenadområde och aktivitetsområde, för skolornas elever, för</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten.</p>

<p>klimatet och naturen och inte minst nödvändigt för längdskidsporten och Gymnasieskolan och dess nationella skidelever.</p>	
<p>Avfall och återvinning</p>	
<p>Det ställs nu högre krav på avfallshanteringen idag, helt nödvändigt. Kommunerna får ett större ansvar, för kommunalt avfall och returpapper. Därför behövs lämplig plats för den hanteringen med möjlighet att transportera det på ett miljövänligare sätt, alltså med järnväg, till central återvinning.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Kommunen hänvisar till ställningstaganden som finns beskrivna under punkt 7.4.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verka för bättre och snabbare person- och godstrafik på järnväg med ökad tillgänglighet genom att fortsätta verka för elektrifiering av Tvärbanan, Hällnäs-Lycksele-Storuman • Möjliggöra för mer godstransporter genom att utreda och planera för terminalområden. Kommunen har en målsättning att utreda terminalområden vilket även skulle kunna möjliggöra transport av avfall. Ingen ändring införs i planen.
<p>Boende och närmiljö</p>	
<p>Luftföroreningar, gaser och partiklar, uppstår som sagt på grund av mänskliga aktiviteter, fordonstrafik, förbränning och industriella processer, i liten lokal skala till global påverkan. Städernas hårdgjorda ytor absorberar mer solljus och därmed mera värme. Klimatets förändring nu med högre lufttemperaturer och flera varma perioder, även nattetid, orsakar hälso- och värmestress i befolkningen. Detta belastar också sjukvården. Parkmark med gräsytor, träd och buskar dämpar temperaturen och ger skugga och svalka. Därför är det viktigt med att</p>	<p>Kommunen noterar synpunkterna. Kommunen hänvisar till punkt 8.1.1 Grönstruktur, 12.4 Luft och 12.7 Klimat. Kommunen bedömer att det översiktligt eller underförstått finns beskrivet i planen och inga ändringar införs.</p>

<p>behålla och skapa gröna ytor. Bostäderna och lokalernas utformning och skötsel är än viktigare att det fungerar. Mera regn ökar också risk för fuktskador och översvämningar.</p>	
Skoterkörning	
<p>Att köra skoter, vattenskoter eller snöskoter, kan negativt påverka människor, natur och miljö. I den smala sjön Lycksträsket har vissa fåglar, ex gräsand, minskat i antal. I grunda vatten med mjuka bottenar finns risk för skador på de små organismerna, snäckor, maskar, kräftdjur, musslor m.m på bottenarna och på botten och strandvegetation, vilket i sin tur kraftigt minskar tillgången till föda för fisk och sjöfåglar. Vattenskotrar stör även sjöfågeln under deras häckningsperiod, med buller och stora svallvågor vilket kan leda till att fågeläggen hamnar ner i vattnet eller boet blir övergivet. Eftersom det nu planeras för utökad fritidshusbebyggelse längs Lycksträsket så måste skotertrafiken kraftigt begränsas eller förbjudas.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten och hänvisar till punkt 7.6 <i>Snöskoter och vattenskoter</i>. Snöskoterkörning omfattas inte av allemansrätten och det finns därför ingen självklar rätt att köra på annans mark. Som skoterförare bör man i första hand köra på markerade skoterleder. Länsstyrelsen har förbjudit snöskoterkörning i flera naturreservat i kommunen. Kommunen eller Länsstyrelsen kan även besluta om tillfälliga förbud att köra skoter i områden och längs skoterleder med hänsyn till bland annat rennäring, friluftsliv eller djurliv. Dessa områden tas ej upp i översiktsplanen då de är tillfälliga förbud. Enligt den svenska lagstiftningen är det inte tillåtet att köra vattenskoter i Lycksträsket. Vilka områden som är tillåtliga för vattenskoterkörning framgår av Översiktsplanen.</p>
<p>Vattenskoterkörning på Umeälven vid Ansia i vid Emausbäckens utlopp och stränder måste också förbjudas. Sjöfågellivet är här av stor ekologisk betydelse.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Kommunen hänvisar till översiktsplanen punkt 7.6 <i>Snöskoter och vattenskoter</i>. Godkända områden för vattenskoterkörning finns i Kattisavan. Bestämmelserna om användning av vattenskoter finns bland annat i vattenskoteförordningen. Det är dock oklart om våra svenska regler överensstämmer med gällande EU-lagstiftning och EU:s krav. I väntan på klara besked gör svenska myndigheter inte någon tillsyn enligt</p>

	vattenskoterförordningen. Ingen ändring införs i planen då det enligt svensk lagstiftning inte är tillåtet att köra vattenskoter vid nämnt område.
Snöskoterlederna måste tydligare uppskyltas och informeras om, så att snöskotrarna inte kommer in på längdskidspåren. Alltför många farliga incidenter har även hänt här!	Kommunen noterar synpunkten. Synpunkten har lämnats vidare till de som pistar skidspåren samt Fritidsenheten. Skyltning tas ej upp i översiktsplanen men följande ställningstagande har lagts till: Kommunen ska i dialog med skoterklubbarna verka för att stärka trafiksäkerheten där leder korsar vägar eller skidspår.
Kulturmiljövården	
<p>Kulturmiljövården må uppmärksammas exempelvis de tätortsnära fornfynd och kulturlämningar från Furuviik och längs Umeälven nordöstra strand, Ansia-området och Fäboavan och längs strandområdena vid sjön Lycksträsket med Lycksbäcken. I Västerbotten ligger högsta kustlinjen på c:a 240 m över nuvarande havsyta. Ansias strand ligger på ca 210 m.ö.h.. Det finns boplatser, eller skärvstensvallar, från stenåldern. Boplatserna blev mindre, men fler, från bronsåldern. Här var det en havsvik, älvarna blev sedan handelsleder. Hällmålningar på Korpberget, forn- och kulturlämningar, från Furuviik, vid Emausbäcken vid Ansia Camping, Fäbovallen, golfbanan, Gammplatsen, Lycksbäcken (Lycksabäcken), fångstgropar från äldre stenåldern till 1800-talet, från dåtid (efter senaste istiden) till nutid. Dessa kulturvården måste tas hänsyn till vid den nu föreslagna utökade bebyggelsen och kan utvecklas i turistiskt hänseende. Älvsområdet har även ett rikt fågelliv</p>	Kommunen noterar synpunkterna. Kartskikt med kända fornlämningar läggs till i planen.

med många arter av sjöfåglar.	
Äldre gårdsbebyggelse i byar värda att bevara av kulturella och turistiska skäl må inventeras (vissa områden är inventerade men det må uppdateras) och bevaras.	Kommunen noterar synpunkten. Inga ändringar införs i översiktsplanen. Kommunen jobbar med att ta fram en kulturmiljöstrategi som ska sammanställa befintliga kulturvärden i kommunen.
Miljövänlig teknik, grön energiteknik	
solceller, planeringen för montering och användningen av solpaneler måste påskyndas, värmepumpar, lagring av varmt vatten i berggrum likaså, att fortsätta att möjliggöra för vindkraft på lämpliga ytor.	Kommunen noterar synpunkten. Kommunen hänvisar till kapitel <i>Teknisk försörjning</i> där kommunens målsättning och ställningstagande kring olika energisystem lyfts. Texten har kompletterats och det framgår nu tydligare hur kommunen vill främja utveckling av hållbar energiproduktion.
El-laddstolpar, antal och platser för laddstolpar må utökas.	Kommunen noterar synpunkten. Information finns i planen under kapitel 7.3 där beskrivs mål och löften framtagna i projektet <i>Fossilfria transporter i Norr</i> . Följande ställningstagande finns under rubrik 7.3.1 i planen: Kommunen ska satsa på omställning till fossilfritt genom att verka för etablering av tankstation för biogas inom Lycksele tätort och investering i laddinfrastruktur runt om i kommunen.
Kollektivtrafik och godstransporter	
Tvärbanan, Järnvägslinjen, Storuman – Lycksele – Hällnäs, med anslutning till Umeå och Umeåregionen, behöver mer upprustning och modernisering för ett klimatsmartare gods- o persontransportsystem. Behov finns av ytor för växlings- o lastnings- o omlastningsterminaler.	Kommunen noterar synpunkten och hänvisar till avsnitt 7.4 <i>Järnväg</i> där utveckling av terminalområden och elektrifiering av järnvägen beskrivs.
Cykelleder	
Kommunens cykelleder behöver utvecklas. Betsele ligger på	Kommunen noterar synpunkten. Utvecklingsförslag gällande ett flertal cykelvägar finns redovisade i

cykelpendlingsavstånd från Lycksele, men trafiksituationen avskräcker de flesta från att använda cykeln. Kommun borde trycka på Trafikverket om att snarast utöka cykelbanan förbi Betseledammen.	kartmaterialet. En tabell med de prioriterade gång- och cykelvägarna har lagts till. Där redogörs för cykelbanan till Betsle som en angelägen utveckling på kort sikt.
Avlopp och dricksvattenförsörjning	
Den nu pågående klimatkrisen med extremare väder situationer, regn och torka ställer större krav på tillräckliga reservvattentäkter och markområden för detta. Kommunala avloppsanläggningar måste planera med erforderliga markområden för utbyggnader och förbättringar.	Regionalt finns en vision om att skapa en "vattentrop" dvs ett mobilt vattenverk som kan åberopas vid behov. Kommunen har tagit fasta på detta och har därför inga planer på en reservvattentäkt. De flesta reningsverk ligger på kommunal mark och det finns erforderliga markområden. Fördjupning tas fram i samband med VA-plan och VA-strategi.

5.4.2 Lantbrukarnas Riksförbund

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p><i>"3.7 Näringsliv</i> <i>Idag finns en stark trend mot en större efterfrågan på lokalproducerade varor, vilket är en utmaning för Lycksele där jordbruket idag är en liten och minskande bransch. Västerbotten har satt som mål i sin regionala utvecklingsplan att trygga sin livsmedelsförsörjning och utveckla regionens jordbruk på ett hållbart sätt."</i></p> <p>Vad konkret menas? Hur ska livsmedelsförsörjningen tryggas och hur ska regionens jordbruk utvecklas? Vad innebär skolskogarna för markägaren? Får markägaren någon ersättning?</p>	<p>Här avses ett fortsatt arbete inom ramen för den regionala livsmedelsstrategin. Kommunens roll blir i huvudsak att värna om befintlig jordbruksmark, särskilt i anslutning till aktiva jordbruk eller i större sammanhängande jordbrukslandskap. Skolskogar vinnas idag enbart på kommunalt ägd mark och det finns inga planer på att utöka skolskogarna till att omfatta privatägd mark. Föranleder ingen ändring i den övergripande Översiktsplanen.</p>

<p><i>"4.5.8. Påverkan från skogsbruk"</i> <i>Handlar det om kommunens eget skogsbruk?</i> <i>Mångbruksplan - vad är det?</i></p>	<p>Avsnittet avser påverkan från skogsbruk i stort, inte enbart kommunens egen mark. Mångbruksplanen är en skriftlig överenskommelse mellan skogsbolagen, Luleå Stift, Lycksele kommun och större markägare med ett större markinnehav i närhet till tätorten. Överenskommelsen syftar till att värna om en diversifierad naturmark i anslutning till tätorten och ett bevarande av de tätortsnära skogarna. Överenskommelsen sätter även upp ett regelverk för dialog rörande det aktiva skogsbruket i tätortsnära läge. Föranleder ingen ändring i den övergripande Översiktsplanen.</p>
<p><i>"4.5.18 Kommunen ska utreda möjligheten att skapa kolonilotter i de centrala lägena inom Lycksele tätort och servicenoderna."</i> <i>Det ser vi positivt på!</i> <i>Lycksele kommun är ett gott exempel när det gäller att upphandla lokal mat till kommunens verksamheter. Fortsätt så!</i></p>	<p>Tydligare utpekade områden kring tätort lämpliga för kolonilotter läggs in i arbetet med fördjupad Översiktsplan för Lycksele tätort. Föranleder ingen ändring i den övergripande Översiktsplanen.</p>
<p><i>"4. 7. 1</i> <i>Den igenväxande jordbruksmarken får användas till användning för energiodling eller annan verksamhet för att behålla det öppna landskapet och för att ge möjligheter till spannmålsodling vid eventuell krissituation. "</i> <i>Hur tänker man här? Ska någon stå redo med en skördetröska om en krissituation skulle uppstå?</i></p>	<p>Ställningstagandet (kap 7.1.1, del 2) är ändrat så att det i stället står: Den igenväxande jordbruksmarken får användas till odling av energigrödor eller annan verksamhet som håller öppet landskapet för att på så sätt bevara odlingsmöjligheter i framtiden.</p>
<p><i>"I byar med svag befolkningstillväxt kan dock möjligheten att bevilja nylokalisering på jordbruksmark prövas när detta stärker byns struktur och bykaraktär."</i> <i>Vi upplever denna formulering som motsägelsefullt mot att man vill att folk ska bygga intill redan befintlig bebyggelse (stod i början av dokumentet)</i> <i>Fundering - Kan Lycksele kommun göra något för</i></p>	<p>Text och ställningstaganden kopplat till detta har uppdaterats och förtydligats i kapitel 3 samt kapitel 7 (del 2)</p>

att människor ska vilja hålla på med jordbruk? Göra det mer gynnsamt och attraktivt – Hur?	
--	--

5.4.3 Kattisavans intresse- och idrottsförening

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Generellt upplevs den digitala Översiktsplanen vara lättillgänglig och överskådlig, även om kartbilderna tar en stund på sig att ladda fram. Målbilden och visionen är tilltalande och begriplig.	Kommunen noterar synpunkten, inget ändras i materialet.
Då Kattisavan pekas ut som en av de viktiga noder som finns i Lycksele kommun skulle det vara önskvärt att det också syns i proportion i texten. Styrelsen är medveten om att de centrala delarna av Lycksele är befolkningsmässigt större men om samtliga noder, inte bara Kattisavan, ska utmärkas som viktiga för utvecklingen i kommunen skulle det vara smakfullt om det syns i texten också. För närvarande upplevs Kattisavan vara hopslaget med Kristineberg, gäller kanske framför allt i kapitlet om Mark och vattenanvändning.	Fördjupade översiktsplaner för servicenoderna ska tas fram, där nodernas betydelse kommer att belysas vidare. Dokumentet har gått igenom för att bland annat separera formuleringar om Kattisavan och Kristineberg.
Samhällsservice är avgörande för hela kommunens överlevnad och speciellt för byarna utanför då kanske framför allt i närheten till skola och förskola.	Kommunen noterar synpunkten och håller med. Bedömningen är att detta är något som tas upp i planförslaget och därför görs ingen ändring.
Styrelsen anser att en viktig del för att byarna i kommunen, speciellt de som ligger i närheten av älven eller andra vattendrag, ska kunna leva och attrahera nya bofasta är en förändring i strandskyddet. Detta för att skapa möjligheter till nybyggnation så väl som tillbyggnation i vattennära läge.	I anslutning till flera byar och noder finns utpekade LIS-områden. Ny lagstiftning om strandskyddet är under bearbetning. När ny lagstiftning träder i kraft och vägledning gällande dess tolkning tas fram kan kommunen komma att revidera de utpekade områdena.

<p>Speciellt nu under pandemin har det blivit tydligt hur viktigt ett gott utbyggt bredbandsnät är när många har tvingats arbeta hemifrån, därför är fortsatt utveckling och underhåll av bredband en viktig fråga för byn. Kattisavan ligger på bra pendlingsavstånd till Lycksele men också Storuman. I dagsläget är buss eller bil enda alternativen, en elektrifiering av tvärbanan och införandet av rälsbuss eller liknande skulle komplettera busslinjetrafiken och förhoppningsvis göra det enklare för boende i byn och efter E12 att pendla mer miljövänligt. Detsamma gäller ladd-infrastrukturen, ett önskat scenario skulle vara en prioritering av snabbladdstolpar i kommunens samtliga noder för att uppmuntra till införskattandet av fossilfria fordon i kommunen men också som en service till resande genom kommunen.</p>	<p>Kommunen noterar föreningens synpunkter och hänvisar till ställningstagande för digital infrastruktur "Kommunen ska svara för att kontinuerlig utbyggnad av nätet sker i mån av budgeterade och externa anslagna medel" I kommunens fyra servicenoder såväl som många andra byar finns i de flesta fall möjlighet att ansluta sig till Lycksele stadsnät. Även i ställningstagande för vägtrafik och järnväg tas bland annat laddinfrastrukturen och tvärbanan upp.</p>
<p>Ett helhetsgrepp om var i kommunen det finns möjligheter att hitta sevärdheter, kulturstigar och andra aktiviteter önskas. Kattisavan har ett gott utbud av detta och önskar hjälp med att visa på sina möjligheter.</p>	<p>Kommunen är i processen av att ta fram en friluftlivskartering. Det finns i planförslaget ett ställningstagande som följs: "För att värna kulturmiljön i samhällsplaneringen ska medborgardialog användas som verktyg i såväl övergripande som i detaljplaneprocesser." Texten under Del 2 Mark- och vattenanvändning har även uppdaterats för att belysa medborgardialoger och demokrati i planeringen generellt.</p>
<p>Det nya namnet på affären och campingen i byn är: Kattisavans Livs och Camping.</p>	<p>Kommunen noterar detta och ändrar till: "I Kattisavan finns såväl byalokal som Kattisavans Livs och Camping med matsal, samlingslokaler och butik."</p>

5.4.4 Ruskseles hembygdsförening

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Biosfärsområdet, omnämns både under "friluftsliv o naturupplevelser" och "Besöksnäring". Under besöksnäring benämns det som ett Världsarv, helt felaktigt. Under friluftsliv som ett organ som ska utveckla och bevara naturen, luddigt. Vi tycker att det ska beskrivas korrekt och uppgifter därom hittar ni på https://vindelalvenbiosfar.se/ Biosfär handlar om hållbar utveckling, utvecklande av lokalsamhälle, kulutr, rennäring, agenda 2030, FNs globala mål mmm bör lyftas mycket tydligare.</p>	<p>Kommunen noterar felet och ändrar för att uppge korrekt information. Formuleringar i de fall som nämns ändras även för att ge en klarare bild av biosfärsområdet.</p>
<p>"Björksele äldst efter vindelälven 1704" stämmer inte riktigt. Nybygget i Rusksele togs upp 1694.</p>	<p>Kommunen noterar felet och ändrar formuleringen till: "Vid Vindelälven är Rusksele (1694) och Björksele (1704) de två äldsta bosättningarna inom Lycksele kommun."</p>
<p>Vi har behov av nybyggnation av bostäder i Rusksele, både egna hem och fritidshus. I dagsläget är flera hus i byn numer fritidshus, vilket inte är optimalt för bygden, så möjlighet att bygga nya fritidshus behövs. Nyproduktion av villor har inte förekommit på ca 30 år, delvis pga att man knappast kan finansiera en ny villa på en liten tomt mitt i byn (kostar ju mycket mer än marknadsvärdet). Att på ett seriöst sätt försöka hitta möjliga, attraktiva lägen för villor, är nog enda vägen till att få till nyproduktion. Givetvis på ett seriöst och genomtänkt sätt. Är Detaljplanen för byn uppdaterad och ändamålsenlig?</p>	<p>Ett av kommunens ställningstaganden är likt följande "Det ska finnas en planberedskap för bostäder i attraktiva lägen, till exempel nära vatten eller vid vackra vyer. Utbyggnadsordningen redogörs i kommunens Bostadsförsörjningsprogram.", kommer behandlas vidare i FÖP för Rusksele. Detta ställningstagande appliceras på tätorter så väl som landsbygd, och ingen ändring bedöms därför behövas i planmaterialet.</p>

5.4.5 Örträskbygdens intresse- och hembygdsförening

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
-----------	------------------------------

<p>Planberedskap för bostäder i lägen som är attraktiva. Viktigt att om någon vill bygga så finns det färdiga planer för var bebyggelse kan/får göras. Det gäller ju även de större byarna i Lycksele (noderna)</p>	<p>Under Kapitel 1 - Boende och bebyggelse (del 2) tar kommunen ställningstagande likt följande: "Det ska finnas en planberedskap för bostäder i attraktiva lägen, till exempel nära vatten eller vid vackra vyer. Utbyggnadsordningen redogörs i kommunens Bostadsförsörjningsprogram.". Detta ställningstagande appliceras på tätorter så väl som landsbygd, och ingen ändring bedöms därför behövas i planmaterialet.</p>
<p>Man pratar om hållbar näringslivsutveckling i befintliga strukturer.....här tänker vi också på de företag som kämpar för överlevnad i noderna. Viktigt med bra kommunikationer, drivmedel, IT etc om det ska vara möjligt framöver.</p>	<p>Kommunen noterar föreningens synpunkt och bedömer att vikten kommunikationer, laddstationer tas upp i Kapitel 4 - Trafik och kommunikationer (del 2).</p>
<p>Örträsk saknar numera bränsle tillgång och behöver kommunens hjälp att uppvakta t ex Skelleftebränslen för att tillgång till bensin och diesel i byn till pendlare, företagare och kommunens hemtjänstbilar</p>	<p>Frågan om kommunens hjälp att skapa bränslestation i Örträsk är en fråga som hänvisas till en fördjupad översiktsplan för Örträsk.</p>
<p>Klimatfrågan---allmänna kommunikationer ex vis busstrafik måste ju hållas vid liv, utbyggnad av laddstationer både i tätort och noder samt elektrifiering av järnvägen (den del som saknas mot Storuman). Kollektivtrafik saknas numera från Bjurholm till Lycksele.</p>	<p>Stomlinjen mellan Bjurholm och Lycksele togs bort 2020 på grund av få resenärer. I översiktsplanen tar kommunen inte ställning för denna linje. Busstrafik finns idag mellan Lycksele och Örträsk såväl som mellan Örträsk och Bjurholm. Regionen har tagit fram en laddinfrastrukturplan, men kommunen planerar att ta fram en kommunal strategi för att inom kommunen arbeta för en god ladd-täckning.</p>
<p>De äldres vårdbehov i glesbygd är också en viktig fråga. Vårdbehovet väntas ju öka p g a stigande ålder hos Lyckseles befolkning. Viktigt att värna om Öregården. Se punkt 2 d v s att</p>	<p>Kommunen nämner i översiktsplanen att kommunal service ska tillhandahållas lika över hela kommunen, och att det samtidigt ska baseras på landsbygdens förutsättningar så som gleshet, längre avstånd och färre</p>

behålla befintliga strukturer och värna om dessa.	människor. Detta, i samband med att översiktsplanen tar upp planläggning för att ta vara på gott sätt kunna nyttja den befintliga service som finns i landsbygden och noderna gör att detta redan bedöms tas upp i planen.
Vår vandringsled run sjön skulle kunna få omnämnas som en egen punktsats i materialet tillsammans med de övriga vandringslederna och inte i löpande text under punkterna.	Kommunen noterar föreningens önskan och lägger till Öreälvsleden och sträckan kring Örträksjön i punktlistan
Positiv skrivning om vikten av att behålla servicebutiker och liknande	Kommunen noterar synpunkten, inget ändras i materialet.
Gång och cykelväg genom Västra byn - Ja varför inte längs 353:an där vi har så tung trafik!	Kommunen noterar synpunkten. Väg 353 är statlig. En gång- och cykelväg längs den finansieras därför av regionen, så kommunen kan inte ta ett beslut om åtgärd där. Kommunen lägger dock till gång- och cykelväg genom Västra Örträsk i sin matris för utveckling av gång- och cykelvägnätet i översiktsplanen i Kapitel 4.1 (del 2). En sådan åtgärd bör dock förväntas ta lång tid för eventuellt genomförande, varför den placerat inom Lång Tidshorisont.
Viktigt att lyfta besöksnäringen, återställande av flottleder mm som nu sker MEN viktigt att vi har bofasta människor, kommunikationer och service i byarna för annars kommer ingen.	Kommunen håller med. Översiktsplanen ska redovisa mark- och vattenanvändningen i kommunen och planläggningen ska ta hänsyn både till allmänna och enskilda intressen. Återställandet av flottleder är något inte bara är till för att gynna turister, utan är något som kan gynna allmänheten genom återställandet av naturvärden. Allmänna intressen kan även handla om till exempel ren luft, bevarande av kulturvärden, långsiktig tillgång till dricksvatten med mera. De allmänna intressena gynnar, som nämns i yttrandet turister, men är även till för bofasta.

5.5 Politiska partier

5.5.1 Socialdemokraterna Lycksele arbetarekommun

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Allmänt	
<p>Ett exempel på tydligare ställningstagande som vi vill ha i ÖP är när två eller flera riksintressen hamnar i konflikt mot varandra inom ett område, vilken övervägande riktlinje kommer ÖP att ge politiker och tjänstepersonerna?</p>	<p>Kommunen har i översiktsplanen gjort bedömningar för vissa riksintressen, där det inte alltid sägs exakt vilket intresse som ska ges företräde, dock har ställningstagande om att riksintresse för naturvård ges företräde över riksintresse för vindbruk. Utöver detta blir det plats specifika bedömningar när konflikter uppstår, där kommunen i översiktsplanen försökt ta vägledande ställningstaganden. Det skydd som finns för riksintressena som finns i miljöbalken 3 kap innebär att områdena så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som, antingen förminskar ett områdes värden vid bevarandebalansen, eller försvårar nyttjandet av marken vid brukandebalansen. Då kommunen har flera riksintresseområden och vart område bär på olika värden, även inom samma riksintresse, är det svårt att ge översiktliga riktlinjer utöver de som tagits upp i översiktsplanen. Om exploatering av mark som är av riksintresse ska ske måste plats specifika faktorer vara vägledande. Ingen ändring görs, då det bedöms bli alltför detaljerat.</p>
<p>Vi är positiva att ta fram en digital ÖP, det kommer att underlätta för kommunens medborgare och företagare. Ser över bildkvalitet.</p>	<p>Synpunkten noteras, bilder har justerats för bättre kvalitet.</p>
<p>Vi tycker att en ÖP ska vara mer flexibel och övergripande med övervägningar, vi anser att en hållbar tillväxt kräver att ÖP ska visa mer öppenhet i ställningstagande som leder till</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten och justerar kapitel 8.1 Energiförsörjning (del 2) för att ge en bredare bild gällande framtida tekniska lösningar och att kommunen ser</p>

<p>framtida lösningar som kan tex nya etableringar och forskning. Vi vill ha en ÖP som ska omsätta forskningen i praktiken i vår kommun.</p> <p>Vi tycker inte att vi ska ha endast traditionella lösningar, utan hänsyn ÖP ska byggas på forskningsmöjlighet och nya etableringar inom olika teknik.</p> <p>Exempel på flera områden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grön omställning. - Elektrifiering av Tvärbana är självklarhet för oss men ÖP borde vara öppen för andra hållbara lösningar. Bränslecellsteknik är ett alternativ i framtiden som kan förekomma inom transportsektor. - Etableringar av ny teknik/forskning 	<p>applicerandet av ny teknik och forskning i kommunen.</p>
<p>En viktig fråga för socialdemokraterna och Lycksele är jämställdhetsfrågan, det förekommer kvinnoperspektiv i vissa delar inom ÖP men vi tycker att det saknas helhetsgrepp om jämställdhet. Vi anser att ÖP ska ge jämställdhetsperspektiv samt mer övergripande roll. Ett jämställt samhälle bidrar till ökad tillväxt.</p>	<p>Vi har uppdaterat Del 2 med stycke om jämställdhet för att tydliggöra att allt kommunen gör ska genomsyras av detta. Även hållbarhetsbedömningen har gått igenom för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet hanteras i bedömningen</p>
<p>Strandskydd</p>	
<p>Syften med strandskyddet är till för att förhindra överexploatering och bevara allmänhetens tillgång till strand och vatten, samt skydd för djur- och växtliv. Men i vår kommun kan vi säga att vi uppfyller dessa syften utan problem. Därför anser vi att nya ÖP skall visa tydligare ställningstagande inom strandskyddsområdet.</p>	<p>Ändring av formuleringar har skett under avsnitt om strandskydd för att förtydliga strandnära utvecklingsområdets vikt vid dispens för strandskydd. Vanligtvis gäller de särskilda skäl som omnämns i miljöbalken 7 kap 18§ vid upphävande eller dispens, även detta läggs till i planen under strandskydd.</p>
<p>Det förslaget som föreligger saknar ställningstagande hur kommunen önskar skapa attraktiva strandnära områden i kommunen med hänsyn till skyddets syfte och kommunens</p>	<p>I anslutning till flera byar och noder finns utpekade LIS-områden. Ny lagstiftning om strandskyddet är under bearbetning. När ny lagstiftning träder i kraft och vägledning</p>

<p>tillväxt.</p> <p>Kommunen har ett ansvar att planera för mark och vattenanvändningen och det föreligger i kommunens intresse att genom väl avvägda beslut balansera både byggande, allemansrättslig tillgång till stränder och bevarande av goda livsvillkor för växt- och djurlivet. Den nya lagändring som berör strandskyddet kommer att påverka strandskyddet i kommunen och vi ser framemot ställningstagande efter antagande i riksdagen.</p> <p>Därför tycker vi socialdemokrater följande: Kommunen skall ta fram avvägningar inom befintliga som nya områden för strandskyddet med intresse för bebyggelse enligt nya lagstiftningen för strandskyddet och hänsyn till kommunens förutsättningar som skall hanteras, övervägas och presenteras i ÖP.</p>	<p>gällande dess tolkning tas fram kan kommunen komma att revidera de utpekade områdena.</p>
<p>Boende och bebyggelse</p>	
<p>Vi ser behovet av exploatering av bebyggelse inom tätorten och i byarna i form av attraktiva lägen. Kommunen ska kunna erbjuda (peka ut) attraktiva tomter till bostadsbebyggelse för fritidshus och permanentboende i form av villaområde, flerbostadshus eller bostadsrätt.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten, men menar att utpekandet av specifika tomter är något som mer utförligt kan beskrivas i fördjupade översiktsplaner för Lycksele tätort såväl som de fyra servicenoderna. (I FÖP för Örträsk finns tomter utpekade). Ställningstagande om planberedskap, just kopplat till attraktiva lägen finns också. Detta tas vidare till handläggning och revidering av fördjupade översiktsplaner samt bostadsförsörjningsprogram. Ingen ändring görs.</p>
<p>Vi ska också kunna peka ut industriområden för nya etableringar.</p>	<p>I översiktsplanen finns det utpekade utvecklingsområden gällande handel och industri. Utöver detta, utpekandet specifika tomter har redan besvarats i koppling till bostadsbebyggelse.</p>

<p>Vi ser också behovet för översyn inom befintliga områden i tätorten och byarna.</p> <p>Vi vill att ÖP pekar ut behovet att se över befintliga detaljplaner och områdesbestämmelser särskilt Hedlunda områdesbestämmelse, vi anser att en hel del detaljplaner är rätt gamla och överstämmer inte längre med dagens samhälle.</p> <p>Vi vill se en översyn långsiktigt med dessa detaljplaner för att skapa attraktiv boendemiljö inom befintligt bistånd.</p>	<p>Synpunkten noteras. Följande ställningstagande finns både kopplat till tätorten och landsbygden/servicenoderna: "Det ska finnas en planberedskap för bostäder i attraktiva lägen, till exempel nära vatten eller vid vackra vyer. Utbyggnadsordningen redogörs i kommunens Bostadsförsörjningsprogram." Utöver detta hanteras frågan internt för att tillgodose att detta ställningstagande följs.</p>
<p>Vi granskade förslagen av utbyggnad av tätorten och vi har följande synpunkter.</p> <p>Området mot solsidan (Mårkan): kännetecknas som fritidsbebyggelse, attraktiv och vi ser fram emot att fler bygger där också, men en del av utbyggnad hamnar inom fångstgrop området och fornlämningar vilket innebär onödigt att ta med den delen som berör utbyggnad på fångstgrop. Enligt Länsstyrelsen databas visar sig också att en del av det området ligger inom översvämningsriskerna för 100-årsflöden. Vi tycker det är onödigt</p> <p>Vi vill att ÖP lyfter upp behovet för avlopp inom detta område.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Gränserna har justerats, men större hänsyn kan tas vid fördjupad planering och detaljplanering.</p> <p>Översiktsplanen tar upp "Områden där allmänt vatten och avlopp avses att byggas ut är Hedlundabygden, Furuvik-Karonsbo, Lugnet- Norrlunda, Solsidan samt Asptjärnsvägen." Kommunen ska även ta fram en VA-plan som kommer utveckla detta vidare.</p>
<p>Området mot Betsle: Enligt Länsstyrelsens databas föreligger del av utpekade området i risk för 100-årsflöden. Vi anser att se över de riskerna innan utpekande.</p> <p>Vi vill att ÖP hänvisar till utredning om det är möjligt att ha en utbyggnad inom området och att vi är positiv om det är möjligt.</p>	<p>Området har ändrats till ett utredningsområde för bostadsbebyggelse</p>
<p>Området mot Umeå: Vi överstämmer med den utbyggnaden. Vi vill utpeka området som möjligt till trygghetsboende och andra bebyggelse former typ hyreshus-, bostadsrätt- och villor.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Översiktsplanen går inte in på djupet i vad som ska finnas i specifika utpekade områden, generella ställningstaganden gäller - hänvisning till ställningstagandet "<i>Vid</i></p>

	<p><i>nyproduktion och omvandling av bostäder ska kommunen sträva efter variation när det gäller upplåtelseformer, hustyper och lägenhetsstorlekar så att människor med olika förutsättningar och behov kan bo och trivas i samma bostadsområden.</i>" Planen förespråkar blandad bebyggelse. Inget ändras i planen.</p>
<p>Området mot Hedlunda: Vi anser att utbyggnad av bebyggelse ej skall riskera flygets existens, det är lika viktigt för allmänheten som näringslivet att flyget säkras. Vi har också helikopterflyg då måste ÖP ta hänsyn vid utbyggnad. Enligt flygplatsens senaste flygbuller beräkningar samt helikopterflyg så ser vi att en del av den utbyggnad hamnar inom Lmax 70 och 80 dB, därför bör en del av detta område tas bort. Vi tror också på att flygbränsle utveckling (förnybarbränsle) kan leda till mindre buller, redan idag finns flygplan som använder solcellbränsleteknik. Men tekniken är under utvecklingen fortfarande.</p>	<p>Gränserna har justerats, men kommunen har lagt till följande ställningstagande "Inga nya bostäder eller annan bullerkänslig bebyggelse får uppföras inom flygplatsen bullermatta. Buller ska inte överskrida 55 dBA FBN och 70 dBA maximal ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad. "</p>
<p>Utöver det som framkommer i ÖP vill (S) följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi vill ha planberedskap för 100 nya bostäder i småhus/flerbostadshus och bostadsrätt. - Vi vill utpeka två viktiga områden för en attraktiv bebyggelsemiljö, Tannsele och Tanträsket. Vi ser stora potentialer inom dessa områden med större tomter och friare landskap. - Vi vill erbjuda ny generation möjlighet att kunna bygga och bo i byarna därför vill vi peka ut några noder för ny bebyggelse. 	<p>Kommunen har pekat ut områden för bostadsbebyggelse i tätorten, såväl som att det finns flera tomter med antagna detaljplaner, både i tätorten och i noderna som möjliggör förtätning. I översiktsplanen finns även ställningstagande om planberedskap i attraktiva lägen, vilket hänvisas till tidigare i detta svar. Om planberedskapen täcker 100 nya bostäder är dock oklart.</p> <p>Områdena har diskuterats tidigare i planeringsprocessen och har uteslutits på grund av att de i sig redan är utpekade LIS-områden samt för att kommunen bedömer att områdenas landsbygdskaraktär bör bevaras, varför man inte vill peka ut dem</p>

	<p>som tätortsbebyggelse</p> <p>Att peka ut ytterligare noder är inte aktuellt i detta läge, de utpekade noderna är bland annat baserade på kommunens serviceplan.</p>
Agenda 2030	
<p>Under mål 3, planen bidrar till buller. Vi tycker inte det är ok att acceptera bebyggelsemiljö inom områden med hög risk för buller.</p>	<p>Kommunen ändrar texten för att stämma överens med ändrade ställningstaganden om buller.</p>
<p>Mål 5, ÖP beskriver endast tillgänglighet. Målet berör jämställdhet, i ÖP saknar den perspektiv. Vi vill att ÖP ska genomsyras av jämställdhetsperspektiv.</p>	<p>Kommunen går igenom konsekvensbedömningen för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet hanteras</p>
<p>Under mål 7, prioriterar planen vindkraft men ingen annan hållbar produktion. Vi anser inte rätt att ÖP lyfter fram endast vindkraft som förnybar energi, planen ska ge förutsättning för andra förnybara energi med långsiktiga riktlinjer för de fysiska planeringarna. Därför ÖP ska inkludera frågor om förnybar energiproduktion och energianvändningen. Därför tycker vi socialdemokrater följande: Att planen ska föredra också andra förnyelsebara energiproduktion.</p>	<p>Kommunen utökar kapitel om energiförsörjning, Kapitel 8 (del 2). Hållbarhetskonsekvensbeskrivningen ändras utefter det tillägget</p>
Brandskydd	
<p>Brandskyddet saknas i ÖP ÖP saknar ställningstagande eller beskrivning om etablering av miljöfarliga kemikalier verksamhet eller andra typer som räknas under explosiva varor.</p>	<p>Kommunen lägger till ställningstagandet "Vid plan- och lovhandläggning ska hänsyn tas till skyddsavstånd kopplade till verksamheter som hanterar brandfarliga och explosiva ämnen. Detta bör ske i samråd med räddningstjänsten."</p>

5.5.2 Kommunstyrelsens Ordförande

Yttrandet nedan är modifierat för förenkling - yttrandet kan hämtas ut i sin helhet hos kommunen.

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Har fått signaler ang. Biosfärsområdet att vi inte lyfter fram det tillräckligt. Har uppmanat vederbörande att skicka in synpunkter ang. ÖP:n till er. Ser ni möjligheter att ytterligare lyfta fram biosfärsområdet i vår ÖP?</p>	<p>Kommunen har ändrat text om biosfärsområdet för att försöka belysa det ytterligare.</p>
<p>Det har lyfts fram utvecklings och boendemöjligheter på vår landsbygd, reaktionen är mest kopplad till skrivningen kring att vi såg restriktivt på boendetableteringar på landsbygden "Kommunen har ett restriktivt förhållningssätt till etableringar som försvårar möjligheten att på rationellt sätt tillhandahålla god samhällsservice gällande barn- och äldreomsorg, sjukvård, skola och butiker med hänsyn till samhällsekonomin." Kommentar: samma synsätt som på 70-talet. Folk som vill bosätta sig ute på landsbygden utgör en kostnad för samhället och sånt ska kommunen undvika!</p>	<p>Översiktsplanen hindrar inte att man bosätter sig på landsbygden. Service prioriteras till tätort och noder, ny bebyggelse fokuseras till dessa områden för att så många som möjligt ska kunna ta del av god service. Meningen har redigerats.</p>
<p>Kommentarer på passivitet vad gäller att tillskapa vattennära boenden. Kommentar likt följande "Jag noterar att kommunen inte har någon offensiv inställning till att släppa fram bebyggelse vid vatten - nöjer sig med att invänta nya lagen....[hänvisning till stycket] 'Beroende på hur lagstiftningen kring stranskyddet utvecklas kan det framöver vara lämpligt att se över LIS-områdena.' Jag noterar ordet ..kan... Visst bör kommunen nu vara offensiv och i ÖP 40 peka ut ett stort antal områden där kommunen vill släppa fram ny bebyggelse invid stränder. Det är ju det som de nya reglerna syftar till!"</p>	<p>I anslutning till flera byar och noder finns utpekade LIS-områden. Ny lagstiftning om strandskyddet är under bearbetning. När ny lagstiftning träder i kraft och vägledning gällande dess tolkning tas fram kan kommunen komma att revidera de utpekade områdena.</p>

5.6 Grannkommuner

5.6.1 Sorsele kommun

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Lämnar inga synpunkter	Inga kommentarer och ändringar

5.6.2 Storuman kommun

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Storumans kommun ser positivt på att Lycksele kommun prioriterar en fortsatt elektrifiering av kvarvarande sträcka längs Tvärbanan.	Synpunkt noterad
Storumans kommun ser positivt på att Lycksele kommun ser utvecklingsmöjligheter för arbets- och gymnasiependlingen i ett regionalt perspektiv (E12 sträckan Umeå-Lycksele-Storuman-Tärnaby/Hemavan).	Synpunkt noterad
Det bör hänvisas till dokumentet "Dricksvattenförsörjning – Regional plan för Västerbottens län" i avsnittet 4.5.6 "Vatten".	Synpunkt noterad. Ändrar under planeringsunderlag för kap 5 del 2

5.6.3 Åsele kommun

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Lämnar inga synpunkter	Inga kommentarer och ändringar

5.6.4 Vilhelmina kommun

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Lämnar inga synpunkter	Inga kommentarer och ändringar

5.7 Kommunala bolag

5.7.1 Industrihus AB

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Under avsnittet Handel och kommersiell service, ”ställningstagande för handel och kommersiell service och punkt 1. För att inte konkurrera med centrumhandeln ska kommunens externa handelsområden primärt innehålla handel med skrymmande varor eller verksamheter som på grund av buller, utformning eller storlek inte passar i centrum. Denna text kan ha en begränsande utveckling för handel i Lycksele. Är det företag som vill utveckla och satsa på handel, vilket i sig är en minskande skara företagare, ska inte begränsningar av denna typ finnas med. Handelsområdet på Furuvik vid infart E12 är ett område som har utvecklingspotential till att dra externa företag inom handel till Lycksele. Att i ÖP bestämma att centrumhandeln skall primäras utifrån en konkurrenssituation är inte en utvecklande väg att gå. Centrumhandeln är förvisso viktig men utvecklingen går en annan väg och befintliga begränsningar i lokaliteter och tillgänglighet är viktiga faktorer när företag inom handel väljer placering för sin verksamhet. Styrning i vilken typ av produkt, skrymmande eller detaljhandel, företagen säljer är inte en utvecklande reglering att ta med i ÖP. Handel med skrymmande varor regleras av sig själv då lokaler samt tillgängligheten är viktig för kunder och transporter.</p>	<p>Eftersom ställningstagandet inte utesluter handel på kommunens externa handelsområden görs bedömningen att ställningstagandet inte behöver ändras</p>

5.7.2 Lycksele bostäder

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>4.1.4 punkt 8. Vid nyproduktion ska kommunen sträva efter miljövänliga och hållbara byggmetoder genom att välja koldioxidsnåla material. Avser man byggnation där kommunen är byggherre? Viktigare att ta hänsyn till en byggnads miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv än koldioxidsnålhet i byggskedet.</p>	<p>Bedömning görs att ställningstagandet kan kvarstå då koldioxidsnåla material är de material som släpper ut minst koldioxid. Om det beror på livslängden eller produktionen av materialet hanteras inte i översiktsplanen.</p>
<p>Ny bebyggelse tillåts inte inom 30 meter från E12 och 12 meter från övriga statliga vägar. Varför så lång zon mot E12? Det finns några befintliga fastigheter som inte varit möjliga med denna formulering. Föreslår en ändring av formuleringen till "bör inte tillåtas" eller minska zonen till 12 meter även mot E12.</p>	<p>Bedömningen är att ljudnivån vid en närmare placering av hus överstiger den rekommenderade nivån om inte stora åtgärder görs. Dessutom finns risker med transport av farligt gods om huset ligger för nära en större väg. Ställningstaganden och text har dock uppdaterats och förtydligats, under del 2: kap 1.1.2, 3.2.1, 4.3, 4.3.1, 4.4 samt under del 3: kap 1.7,</p>
<p>4.1.4 & 4.6.5 Grönområden ska prioriteras nära skolor, förskolor och andra viktiga samhällsfunktioner som exempelvis äldreboenden. Avstånd till skogsmiljöer ska inte överstiga 50 meter. Vad menar man med en skogsmiljö? En dunge med 5 träd? Även här olyckligt med en "ska inte" formulering. Föreslår ändring till bör inte överstiga 50 meter. Det vore olyckligt om ett framtida projekt med ett äldreboende stoppas pga. formuleringen. Befintliga boendena Maskrosen och Ventilen ligger i fina miljöer men är 50 meter från en skogsmiljö (om det inte räcker med ett fåtal träd).</p>	<p>Synpunkt noterad. Formulering av skogsmiljö ändras till närmiljö för att förtydliga att det gäller fler typ av grönområden under de ställningstaganden det berör under del 2: kap 1.2.1 och kap 6.1.4</p>

5.7.3 Lycksele Avfall och Vatten AB

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Punkt 4.1.9 och 4.1.10</p> <p>För samordning av vattenförsörjningen lokaliseras fritidsbebyggelsen i samlade grupper, som åtskiljes av obebyggda partier, vilket medför att enskilda avloppslösningar främjas. Se även avsnittet om Vatten och avlopp under kapitlet 4.8 Teknisk försörjning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • För samordning av vattenförsörjning bör fritidsbebyggelsen lokaliseras i samlade grupper. <p>Detta kan innebära att LS kan kräva att kommunen anordnar kommunalt vatten och avlopp</p> <p>Enligt VA-lagen ska kommunen upprätta verksamhetsområden där det finns behov av VA-tjänster och det är ett större sammanhang (20-30 fastigheter)</p>	<p>Synpunkt noterad och texten samt ställningstagandet (del 2 kap 1.4.1) förtydligats. "För samordning av vattenförsörjning bör fritidsbebyggelsen lokaliseras i samlade grupper. Om dessa överstiger 20–30 fastigheter upprättas verksamhetsområden för att anordna kommunalt vatten och avlopp.</p>
<p>Punkt 4.5.10</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunala dricksvattentäkter ska ha aktuella vattenskyddsföreskrifter. <p>Innebär att ett drygt 10 tal vattentäkter skall uppdateras.</p> <p>Dessutom så saknar Lycksele kommun tillstånd om vattenuttag för samtliga vattentäkter.</p> <p>Detta har påtalats av LS, men LS ansåg att turordningen borde vara att först uppdatera vattenskyddsområden.</p> <p>För att få göra ett uttag av vatten behövs tillstånd från Mark- och miljödomstolen (MMD) För vissa ytvattenuttag av mindre omfattning räcker det istället med en anmälan till Länsstyrelsen. Det finns också undantag när det inte krävs vare sig anmälan eller tillstånd. Anledningen till att vattenuttag är kontrollerat på det här sättet är att det finns risker med vattenuttag.</p>	<p>Vi bedömer att ställningstagandet kan vara kvar då översiktsplanen är långsiktig.</p>
<p>Punkt 4.5.10 • Nya bostadsområden ska i första hand försörjas via det kommunala dricksvattennätet. I andra hand sker försörjningen genom egna brunnar</p>	<p>Synpunkt noterad. Ställningstagandet under kap 5.2.4, del 2, förtydligas. Ställningstagandet blir i stället "nya</p>

<p>för enstaka lokaliseringar och genom gemensamhetsanläggningar för samlad bebyggelse Är detta troligt att det blir nått annat än kommunalt</p>	<p>bostadsområden ska försörjas via det kommunala dricksvattennätet."</p>
<p>Punkt 4.8 Utbyggnadsordningen som ingår i VA-planen är central för att utbyggnad av vatten och avlopp ska gå hand i hand med bebyggelseutvecklingen. Det finns ingen VA-plan</p>	<p>Synpunkt noterad. Meningen redigeras (kap 8, del 2) utifrån att någon VA-plan inte är antagen ännu</p>
<p>Punkt 5.4 Tillkommande bebyggelse i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde för vatten och avlopp ska, om det är tekniskt och ekonomiskt möjligt, upptas att ingå i verksamhetsområde för vatten och spillvatten eller ges möjlighet att ansluta till det allmänna vatten- och spillvattenledningsnätet genom avtal. Områden där allmänt vatten och avlopp avses att byggas ut är Hedlundabygden, Furuvik-Karonsbo, Lugnet- Norrlunda, Solsidan - Södra Lycksträsket samt Asptjärnsvägen. Dessa områden innebär att nya eller utökade verksamhetsområden måste skapas, avtal kommer inte att funka inom dessa områden,</p>	<p>Synpunkt noterad och texten redigeras utifrån inkommen synpunkt (kap 8.3.1, del 2).</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ny bebyggelse/nya detaljplaner ska lokaliseras till områden med förutsättningar för kommunalt VA genom till exempel anslutning till redan befintligt verksamhetsområde eller genom gemensamhetsanläggningar. Är avsikten att det skall vara kommunala gemensamhetsanläggningar med tanke på vad VA-lagen säger om "större sammanhang" 	<p>Ställningstagandet uppdateras (kap 8.3.3, del 2): Ny bebyggelse/nya detaljplaner ska lokaliseras till områden med förutsättningar för kommunalt VA genom anslutning till redan befintligt verksamhetsområde, utökning av befintligt verksamhetsområde eller skapa nytt verksamhetsområde.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kompletteringsbebyggelse ska följa byggnadsordningen och anvisningar för vatten- och avlopp enligt kommunens VA-plan. Saknas 	<p>Synpunkt noterad och ställningstagandet har uppdaterats</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen avser att åtgärda kommunala avloppsanläggningar med för låg dimensionering 	<p>Synpunkt noterad och ställningstagandet (kap 8.3.3, del 2) har redigerats utifrån synpunkt.</p>

och/eller för låg reningsgrad. Eller för hög dimensionering	
<ul style="list-style-type: none"> • Vattenförsörjning ska i första hand ske genom det kommunala vattenledningssystemet. Översiktsplan 2040 <p>Vad innebär det?</p>	Ställningstagande uppdateras (kap 8.3.3, del 2): Vattenförsörjning ska i första hand ske genom det kommunala vattenledningssystemet inom befintligt verksamhetsområde, utökning av befintligt verksamhetsområde eller skapa nytt verksamhetsområde.
<ul style="list-style-type: none"> • Uttag ur enskilda vattentäkter bör göras i första hand genom gemensamhetsanläggningar. <p>Vad innebär det?</p>	Ställningstagande uppdateras (kap 8.3.3, del 2): Uttag ur enskilda vattentäkter bör göras i första hand genom gemensamhetsanläggningar utanför verksamhetsområde.
<p>4.9.8</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ny bebyggelse planeras så att den inte tar skada eller orsakar skada vid en översvämning från minst ett 100-årsregn. • Risken för översvämning från ett 100-årsregn bedöms i detaljplan och eventuella skyddsåtgärder säkerställs. <p>Hur jobbar vi med dessa frågor</p>	Detta hanteras i en åtgärdsplan som tas fram efter att översiktsplanen är antagen
<p>6.7.1.1 Nuläge</p> <p>För närvarande pågår ett arbete med att fastställa nya vattenskyddsområden för de mindre vattentäkterna. Flera hushåll har också egen brunn. Det jobbas med att uppdatera 7st vattenskyddsområden.</p>	Synpunkt noterad. Texten redigeras utifrån inkommen uppgift i kap 4.2, del 3
<p>6.7.1.2</p> <p>Generell kommentar: De strategiska planerna på att bygga ut VA inom de områden som beskrivs finns inte.</p>	Synpunkt noterad. Texten i kap 6.2.1, del 4, redigeras utifrån inkommen uppgift.
<p>6.7.1.3</p> <p>kommunen planerar att bygga ut vatten och avlopp inom bostadsutvecklingsområdena Solsidan-Södra Lycksträsket, Furuviik-Karonsbo och Hedlunda</p> <p>Kul att veta 😊</p>	Ingen åtgärd krävs

5.7.4 Lycksele Airport

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>4.1.4 Ställningstaganden för bostadsförsörjning</p> <p>Planen beskriver ett antal viktiga ställningstaganden som ska tas hänsyn till vid nybebyggelse. Det saknas en beskrivning av ställningstagande om bebyggelse i närheten av Lycksele Airport och de fastställda hinderytorna som inte får genomträngas vid tex nybyggnation.</p> <p>Det är viktigt att skapa attraktiva tomter till villor och radhus, eftersom efterfrågan sannolikt ökar närmaste tiden. Det är viktigt för kommunen att säkerställa verksamheten vid Lycksele Airport, så att flygplatsen inte drabbas av begränsningar på grund av bullerskäl, för att nybyggnationer av bostäder sker för nära flygplatsen. De bullerstudier som utförts genom åren är gamla och ny lagstiftning/rekommendationer har tillkommit. Beräkningsmetoderna för flygbuller och programvarornas noggrannhet har med tiden också utvecklats. Innan nya tomter säljs behövs det av ovan nämnda skäl klarläggas att inte flygplatsens intresse och behovet av nya attraktiva tomter kommer i konflikt med varandra. Här får man skilja på tidigare bebyggelse och planerad nybyggnation.</p> <p>Det finns flera anledningar till att vara försiktig med markanvändningen runt flygplatsen vilket annars kan begränsa flygverksamheten. Framtida miljö- och bullerkrav som ställer högre krav på miljön runt flygplatsen kan medföra begränsningar för ambulanshelikoptern och den reguljära flygtrafikens möjligheter att utvecklas.</p> <p>Miljödomstolen har år 2001 lämnat till Lycksele kommun tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387) till fortsatt verksamhet vid Lycksele flygplats. Tillståndet omfattar högst 8520 flygrörelser per år, varav högst 4329 rörelser med tunga flygplan.</p> <p>För tillståndet gäller vissa villkor rörande kommunens ansvar att genomföra bullerbegränsande åtgärder i byggnader.</p>	<p>Översiktsplanen har uppdaterat utifrån inkomna synpunkter. Texten har i del 2, kap 1.1, 3.2 samt 4.5 uppdaterat med ett stycke som beskriver de lagakraftvunna områdesbestämmelserna som bland annat hanterar hinderytor samt bestämmelser för bebyggelse i anslutning i anslutning till flygplatsen och att dessa ligger till grund för den fysiska planeringen.</p> <p>Ställningstaganden i del 2, kap 1.2.1 samt kap 4.5.1 har uppdaterats för att säkerställa att bullerkänslig bebyggelse inte får uppföras inom flygplatsens bullermatta. Dessutom har text under kapitlet för buller uppdaterats med ett stycke i del 2, kap 9.5.2 som beskriver hur bebyggelse ska hanteras i förhållande till buller från flyget.</p>

<p>De rörelser med tunga flygplan samt helikoptrar som idag trafikerar flygplatsen förorsakar låga bullernivåer i förhållande till vad tillståndet för verksamheten kan ge upphov till, vilket kommunen bör ta med i planeringsarbetet.</p> <p>Översiktsplanen behöver beskriva i vilken mån kommunen för framtiden skapar förutsättningar att flygplatsen utvecklas och kan då behöva nyttja de gränsvärden som miljötillståndet medger. Planering av framtida bostadsområden är en faktor som påverkar den möjligheten.</p>	
<p>4.1.6 Ställningstaganden för Lycksele tätort</p> <p>Här noterar Lycksele Airport att det finns ett ställningstagande vid etablering av ny bebyggelse, så ska detta ske på ett sådant sätt att det ej har en negativ påverkan på flygplatsens verksamhet. Här behöver ställningstagandet i planen utvecklas, vad som kan påverkas så det inte får en negativ påverkan.</p>	<p>Nya ställningstaganden framtagna, se punkten ovan. Angående eventuella nya gränsvärden hanteras dessa i samband med att översiktsplanen aktualitetsprövas vilken den kommer att göra varje mandatperiod.</p>
<p>4.3.4 Ställningstaganden för verksamhetsområden (industri, hantverk, logistik)</p> <p>Planen beskriver att ett verksamhetsområde planeras i närheten av flygplatsen, där flygplatsens intressen är överordnade vilket gör att utformning ska ske på ett sådant sätt att det inte inskränker på flygplatsens intresse.</p> <p>Lycksele Airport konstaterar att berört markområde nyligen förvärvats av flygplatsbolaget enlighet med den strategi att bolaget behöver rådighet över markområden som ligger inom flygplatsen influensområde, så att flygsäkerheten och miljön inte påverkas negativt.</p>	<p>Vi bedömer att texten kan vara kvar då dialog med flygplatsen kommer ske vid eventuella etableringar.</p>
<p>4.4.9 Flygtrafik</p> <p>Föreslagen översiktsplan beskriver på ett bra sätt Lycksele Airports verksamhet.</p>	<p>Inga påtalade ändringar</p>
<p>4.4.10 Ställningstaganden för flygtrafik</p> <p>Planen beskriver att kommunen ska verka för elektrifiering av flygtrafik mellan Lycksele och Arlanda. Det ställningstagandet behöver utvecklas. Att elflyget blir en lösning för passagerartrafik på</p>	<p>Synpunkt noterad och ställningstagande i del 2, 4.5.1 har uppdaterats.</p>

<p>längre sträckor, sker inte i närtid. Däremot så kommer regionalflyg på korta distanser sannolikt inom en 10 årstid, med flygplan som tar upp till 19 passagerare.</p> <p>Det kommer då att finnas starka krafter som vill förändra nuvarande direkttrafik till Arlanda till flygtrafik via något nav vid kusten. Här behöver kommunen ytterligare analysera vilka resurser kommunen lägger på att verka för elektrifiering av flygtrafik mellan Lycksele och Arlanda när det på sikt kan medföra att första generationens elflygplan trafikerar till ett nav.</p> <p>Det finns flera alternativ för att minska koldioxidutsläpp från flygtrafiken.</p> <p>Införande av fossilfritt bränsle är ett att minska och på sikt helt ta bort koldioxidutsläpp från flygtrafiken. Flera flygbolag, både i och utanför EU, har genomfört passagerarflygningar med inblandning av biobränslen.</p>	
<p>4.9.5 Buller</p> <p>Planen beskriver att ingen ny bebyggelse får uppföras inom flygplatsen bullermatta. Buller ska inte överskrida 55 dBA FBN och 70 dBA maximal ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad. Vid risk för störande buller i nya bostadsområden ska utredningar genomföras i samband med detaljplanering.</p> <p>Flygplatsens bullermatta behöver tydliggöras grafiskt i planen.</p>	<p>Ställningstagande under buller (9.5.6, del 2) samt under flyget (4.5.1, del 2) har uppdaterats. Karta över bullermattan har lagts in i del 2, kapitel 4.5 samt 9.5.2</p>

5.7.5 Skogs- och samemuseet

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Riksintressen-, strandnära utvecklingsområden och andra värde - karta kulturmiljö. Följande organisationer måste få rätt stavning och beskrivning: Lycksele Hembygdsgille, Skogs- och Samemuseet, Liksjuon Sámiensiäbrrie - Lycksele sameförening. Förslag till skrivning: Gammplatsen är ett område som under flera hundra år utgjort en viktig mötes- och handelsplats. Där finns idag Skogs- och Samemuseet som berättar om skogen och den samiska kulturhistorien, liksom Lycksele Hembygdsgilles friluftsmuseum med drygt 40 kulturbyggnader. Här finns också Liksjuon Sámiensiäbrrie - Lyckseles Sameförenings sameviste och ett stort fornlämningsområde bestående av cirka 100 orörda husgrunder och kåtatomter efter den tidigare kyrkstaden, en stenåldersboplats sam ett naturreservat. I den kulturbotaniska trädgården, Kulturbotan, samlas gamla kulturväxter in och bevaras. Där är de arrangerade med inspiration från samisk- och nybyggarkultur.</p>	<p>Synpunkter noterade och översiktsplanen uppdateras utifrån denna text</p>

5.8 Enheter och grupper inom eller i anslutning till kommunen

5.8.1 Näringslivsenheten

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Här: mark- och vattenanvändning -> näringsliv -> besöksnäring omnämns Biosfärområdet som ett världsarv – det ska strykas.</p>	<p>Synpunkt noterad. Ändrar i materialet</p>
<p>Ny information under fliken omvärldsanalys -> Friluftsliv och naturupplevelser. Vindelälven- Juhttáahkka är ett modellområde för hållbar utveckling. Här jobbar vi tillsammans för att utveckla, bevara och stödja goda initiativ för alla som bor och verkar i området, nu och för kommande generationer.</p>	<p>Synpunkt noterad. Ändrar i materialet</p>

<p>Ny information under fliken mark- och vattenanvändning -> näringsliv -> besöksnäring samt under fliken riksintressen, lis och andra värden -> i introduktionen. I biosfärområden pågår samverkan för att utveckla hållbara lösningar för framtiden, såväl ekonomiska som ekologiska och sociala. Både för oss som lever nu och för kommande generationer. Biosfärområden innebär inga nya restriktioner, begränsningar eller inskränkningar. Genom samarbeten mellan olika aktörer kan vi i stället hjälpas åt att stärka områdets bärkraft. Det handlar om att tillsammans stödja, bevara och utveckla människors livskvalitet och den rika och unika naturen och kulturen i Vindelälven- Juhttátahkka så att alla kan leva, uppleva och må bra i såväl stad som landsbygd, i dag och i framtiden. Detta viktiga arbete görs över kommun- och länsgränser.</p>	<p>Synpunkt noterad. Ändrar i materialet</p>
---	--

5.8.2 Gatu- och parkenheten

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
4.1.1 - Här tycker vi att som planeringsunderlag att även Grönstrukturplan, Naturvårdsstrategin, Mångbruksplan och Mångbrukspolicyn ska vara med. Vi reagerar även på avståndet till skogsmiljöer max 50 meter vi nybyggnation av äldreboenden. Är det genomförbart?	Ändrar i planeringsunderlaget. Avståndet behålls då vi bedömer att gränsen om 50 meter räknas från äldreboendets område och inte nödvändigtvis från dörren. Skogsmiljöer ändras till ordet närpark för att tydliggöra att det kan handla om flera typer av grönområden och inte behöver handla om en skog.
4.1.5 - Redovisning av Grönstrukturplanens A och B områden, detta dokument blir ett viktigt planeringsverktyg och bör vara ett levande dokument i och med utveckling av rekreationsområden, industriområden, nya bostadsområden mm. Mycket förändras och A och B områdenas värden kan förändras genom åren. Detta dokument kanske ska uppdateras varje mandatperiod? Hur kontrolleras i anspråkstagandet och kompensationsåtgärder? Vid bygglov eller? Vid detaljplaneplanering är det viktigt att dessa värden är formulerade och kravställda.	Grönstrukturplanens hantering hanteras inte i översiktsplanen. Hur ianspråktaganden och kompensationsåtgärder hanteras besvaras i ställningstagandet: Kommunen ska i samband med framtagande av detaljplaner tillämpa skadelindringshierarkin för alla relevanta ekosystemtjänster och vid påtaglig skada på naturmiljö vidta kompensationsåtgärder.
4.1.6 - Åter igen viktigt med ett levande Grönstrukturplan, som ett planeringsverktyg.	Synpunkt noterad. Besvaras ovan.
4.2.2 - Skolskogarna ska inventeras och skapa skötselplan, kartmaterial, förslag på ökad rörelse och spontanlek. Ska det vara med i skolans arbete eller hos Samhällsbyggand? Vem har bollen där?	Hur och av vem skötselplan, kartmaterial och förslag tas fram samt vem som sköter inventering hanteras i en åtgärdsplan som tas fram efter att översiktsplanen är antagen
4.2.4 - Gäller detta kommunens fastigheter eller menar man att i all planering ska dessa synpunkter tas in? Ex. tillgänglighetsgruppen eller menas det en allmän dialog med medborgare??	Synpunkt noterad. Detta gäller kommunens fastigheter. Förtydligar i texten.
4.4.2 - Även cykelparkeringar vid planering av GC-vägar. Vara med i underlag och budget för projekt. Vad menas med geografiska och tematiska åtgärder?	Synpunkt noterad. Cykelparkeringar förs in i ställningstagande. Ställningstagandet uppdateras så att

	förståelsen för geografiska och tematiska åtgärder blir tydligare
4.4.6 - Positivt med en policy för fartdämpande åtgärder då detta är en stor fråga i många bostadsområden. Men vem äger frågan att ta fram policyn? Samhällsbyggnad? Myndighet? Bra med ett politiskt beslutat dokument.	Detta hanteras i en åtgärdsplan som tas fram efter att översiktsplanen är antagen
4.5.1 - Åter igen viktigt med Grönstrukturplanen, Naturvårdstrategin, Mångbruksplan. Viktiga dokument för planering av grönstruktur, friluftsliv, folkhälsa mm. Uppdatering varje mandatperiod då förändringen inom skog och mark sker varje år.	Dokumenterna finns med i planeringsunderlaget för hela kapitlet (numer del 2 kap 5)
4.5.2 - Tidigare i denna ÖP har man skrivit under 4.1.5 att kombinationen av vatten och land-miljöer är viktiga, därför bör grönstrukturen efter älven vara viktiga bevaringsområden. Ex. Hawaiiudden, Killingholmen, Gammplatsen, Aggavan, Furuvikstrand mfl.	Synpunkt noterad. Översiktsplanen uppdateras med exempel på strandnära områden med natur- och rekreationsvärden enligt förslaget.
4.5.3 Förskolornas skogsområden behöver ses över och kartläggas, av vem? Skolan eller Samhällsbyggnad?	Detta hanteras i en åtgärdsplan som tas fram efter att översiktsplanen är antagen
4.5.5 - Åter igen planernas betydelse samt detaljplanearbete. Skog, grönområden, friluftsliv och folkhälsa. Tillgängliga badplatser?? Vilka avses? Krävs en inventering?? Kommunen har ej några, vilka menas då??	Planers betydelse hanteras utifrån de lagar som finns. Badplatserna som vi avser har i kap 5.1.4, del 2, förtydligats med "naturligt allmänt tillgängliga badplatser och vattenlekplatser vid tätortsnära sjöar och vattendrag" och att dessa bevaras och utvecklas.
4.5.18 - Nydala som pilotområde?	Vilket område som blir pilotområde kommer hanteras utanför översiktsplanen
4.6.4 - Tysta områden, inventera och marknadsföra som unikt? Placering, avstånd??	Avståndet hanteras kopplat till önskad ljudnivå så länge 35 dB inte överstigs inom dessa områden. Marknadsföring hanteras utanför översiktsplanen.

4.7.1 - Mångbruksplanen bör vara ett levande dokument då skogen (ex vid flyget) förändras och brukandet förändras.	Hanteras utanför översiktsplanen.
4.8.2 - Dagvattenstrategi, både vid planering, förvaltning och utförande	Dagvattenstrategi inkluderas vid framtagandet av VA-strategi samt VA-plan.
4.9.4 - Planering för laddinfrastruktur, viktigt med områden och ytor för detta i planering.	Nytt ställningstagande kopplat till laddinfrastrukturplan har lagts till (numer kap 9.4 del 2)

5.8.3 Tillgänglighetsgruppen

Mötet var i hybridform och synpunkter och frågor togs upp muntligt, vilket påverkar hur synpunkterna är formulerade, det är inte direkta citat.

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Boende och bebyggelse	
Vid "integrerad bebyggelse" är detta både kopplat till befintligt och ny bebyggelse?	Det är ett övergripande synsätt som bör beaktas vid planering och nybyggnation i kommunen i stort, det vill säga både i befintliga om nya områden.
Viktig med "universell utformning" som nämns i ställningstagande	Synpunkten noteras. Ingen ändring görs.
Svårt att säga vilken distans till grönområden som är rätt – 300 är ett mellanting som känns ganska bra	Synpunkten noteras Ingen ändring görs.
Boenden som är tillgängliga och anpassade för äldre – lägenheter som gör att man kan tänka sig att flytta om man tidigare bott i hus. Smedsberget bedöms som väldigt anpassad.	Synpunkten noteras, överensstämmer med ställningstaganden och förs vidare till framtagande av bostadsförsörjningsprogram.
Staden har många äldre lägenhetshus – ljussättning och automatisk belysning är anpassad för personer som är av norm-funktion. De nya lägenheterna är fulla. - Det behövs mer information till privata hyresvärdar om tillgänglighetsanpassning	Tillgänglighetsanpassning i allmänhet förespråkas av översiktsplanen, men verkställs inom detaljplanering och lovhandläggning. Ingen ändring görs

<p>Bra att man tar upp att medborgardialog ska ske. -Vad är forumet för dessa dialoger?</p>	<p>Synpunkt noterad. Hanteras i åtgärdsplan efter antagande</p>
<p>Öppna upp för fler grader av äldreboende? "Förtids"boende? - Skriva mer om faktisk utökning av äldreboenden</p>	<p>Kommunen arbetar har kortsiktigt inga planer på att bygga nya äldreboenden, men förtätning av det befintliga beståndet av boenden har nylig skett och finns fler planer på. Kommunen har sett ett behov av alternativa boenden, som senior och trygghetsboenden där äldre med för god hälsa för att få plats på särskilt boende kan få en gemenskap och trygghet. Kommunen lägger in ett yttrande om detta under punkt 5.2.1 Ställningstaganden för äldre och personer med vårdbehov, i del 2.</p>
<p>Trafik och kommunikationer</p>	
<p>Sittplatser längs gångstråk för att kunna vila -Gångstråket till Hedlunda är ett bra exempel – togs fram i samarbete med tillgänglighetsgruppen.</p>	<p>Synpunkten noteras. Kommunen har i översiktsplanen tagit ett ställningstagande som följer: "Tillgänglighet och säkerhet för barn, funktionsnedsatta och äldre ska sätta normen för den fysiska utformningen av gång- och cykelvägar".</p>
<p>Friluftsliv, jakt och fiske</p>	
<p>Belysa friluftsliv som inte berör jakt och fiske? Varför är det så utlyft? (Traditionellt manligt)</p>	<p>Kommunen ser över rubriksättningen i dokumentet för att skapa en mer neutral sammansättning.</p>
<p>Kommunen är inte bara tätort. Byarna är duktiga på att bidra till friluftsliv – ofta är kopplingarna till jakt och fiske - belysa att friluftslivet utanför tätort ska få plats också.</p>	<p>När man studerar grönstruktur och rekreativsmöjligheter brukar oftast tätorter hamna i centrum, då det kan vara en större utmaning att åstadkomma goda lösningar för dessa i tätbebyggda områden. Men utöver detta har översiktsplanen bland annat lyft flera rekreativs- och vandringsleder utanför tätorten.</p>
<p>Belysa framkomlighet kring vindskydd/buor. Tänka på markbeläggning</p>	<p>Synpunkten noteras, följande ställningstagande läggs in under Kapitel 6.1 Friluftsliv (del 2): "Vid restaurering av</p>

	byggnation i friluftsområden, till exempel vindskydd, bör tillgängligheten för barn, funktionsnedsatta och äldre beaktas i den mån det är möjligt. "
Parken vid finnbacksskolan är tillgänglig. Skogsstigar är inte så tillgängliga. Oftast tar man sig fram ganska bra. Inget står ut som dåligt. Arena älven är tillgänglig. - Helt okej vid Öravan.	Synpunkter noteras, ingen ändring behövs

5.8.4 Utbildningsnämnden

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
I de delar som på ett eller annat vis berör vår verksamhet ställer vi oss positiva till översiktsplanens innehåll och visioner. I vårt yttrande vill vi därför understryka vikten av sådant som redan finns i planen, samt resonera något djupare kring de frågorna. Till sist delar vi även med oss av de analyser och prognoser vi gjort genom åren - detta kan möjligen också tillföra någon ny kunskap.	Synpunkten noteras, ingen ändring görs.
Förskola och grundskola	
2.I dagsläget har vi i Lycksele kommun möjlighet att med kort varsel (betydligt kortare än de lagstadgade fyra månaderna erbjuda barn till nyinflyttade plats i förskola. Precis som nämnt i översiktsplanen är detta en mycket viktig faktor för att nyinflyttade ska kunna ta arbeten här och flytta hit.Vi ser i nuläget att de lokaler vi har för förskolan inne i stan i stort sett möter dagens behov i antal platser räknat. Det är desto svårare att över tid förutspå förändringar i antal barn i de olika stadsdelarna, då dessa kan förändras relativt snabbt utifrån exempelvis flyttkedjor där flera barnfamiljer flyttar till hus i en viss stadsdel över tid utan att behöva stå med en betydande	Som nämns är de demografiska förändringarna en svårighet, i skolan såväl som i andra välfärdsfrågor och bostadsplanering. Rent planberedningsmässigt verkar det enligt yttrandet finnas goda förutsättningar för förskolan, men beredskap kopplat till lokaler för grundskolan samt vissa tätorter skulle kunna förbättras. Bevarande och underhåll av de befintliga områdena bedöms enligt yttrandet vara av stor betydelse. Översiktsplanen har justerat ställningstagandet så det i stället lyder som följande: "Kommunen ska möjliggöra flexibelt nyttjande av egenägda fastigheter

<p>överkapacitet. Detsamma kan i viss mån sägas om skolan. Även om vi i skolan alltid kan ge elever plats på sitt bostadsområde, kan det vid vissa tidpunkter bli enskilda klasser som blir större än vad vi ser är helt optimalt.</p> <p>Här har Johan Skyttes förskola fyllt en viktig funktion, då vi där har kunnat erbjuda en plats i förskola med kort varsel, och som i och med sin placering i många fall kunnat vara ett alternativ utifrån tillgänglighet till vårdnadshavares arbete, om än inte i den stadsdel man bor. Det optimala ur ett miljöhänseende vore givetvid att alltid kunna erbjuda alla barn en förskoleplats närmast hemmet, men detta skulle som beskrivet ovan kräva mycket resurser för att parera bland plötsliga flyttkedjor, eventuella förändringar i den lokala arbetsmarknaden och så vidare. Johan Skyttes lokaler har utökats kontinuerligt under senare år, då vi i och med stora barnkullar haft ett konstant ökat behov av platser i förskola. Johan Skyttes lokaler har även använts till många andra ändamål, t.ex. i skrivande stund då Södermalmskolans 4-6 har sin undervisning där under ombyggnation på Södermalmskolan. Den mångsidighet och de möjligheter som lokalerna på Johan Skytter erbjuder, har varit en räddningsplanka på många vis under senare år. Därav är vi naturligtvis mycket måna om fortsatt underhåll och Johan Skyttes bevarande för kommande år, även om barnantalen skulle vika temporärt.</p>	<p>för att vara förberedda på demografiska förändringar."</p>
--	---

<p>forts. I Hedlundaområdet räknar vi med ett ökande barnantal framöver, utifrån de lediga tomter för nybyggnation som finns. Redan idag är barnantalet högt, och då det förväntas bli ännu högre ställer det krav på lokalmässigt åtgärder som renovering och utbyggnad.</p> <p>På våra övriga skolor i landsbygd är lokaltillgången i allmänhet god. En större utmaning är att kunna rekrytera personal. En fortsatt trend mot att flytta från stad till landsbygd skulle kunna innebära fler barn i våra verksamheter i byarna, men också fler människor som kan arbeta på enheterna.</p> <p>För våra grundskolor ser vi för den kommande tioårsperioden ökade lokalbehov. Barnkullarna födda 2015-2017, som nu kommer att passera genom skolan fram till runt 2035 då de lämnar gymnasiet, var mycket stora och kommer behöva utrymme på sin väg genom skolan. För att kunna göra detta på bästa sätt, behöver vi planera genom att till exempel se över våra lokalbehov och skolupptagningsområden framöver.</p>	
<p>Socioekonomiska faktorer</p>	
<p>En av förskolan och skolans många målsättningar är att kunna erbjuda alla barn och elever likvärdiga förutsättningar till inläring. Redan idag kan vi se relativt stora skillnader mellan våra förskole- och skolenheter i socioekonomiska förutsättningar, såsom ekonomi och föräldrars utbildningsbakgrund och ursprung. Vi tror att detta är en viktig faktor att ta hänsyn till utifrån framtidens bostadsbyggande och förtätningar.</p>	<p>Nämndens synpunkt noteras, i framtagande av ett nytt bostadsförsörjningsprogram kommer faktorer likt dessa bli viktiga, och synpunkten förs vidare till det planarbetet. Kommunen bedömer att ställningstaganden i översiktsplanen beaktar detta.</p>
<p>Barn- och elevhälsan</p>	

<p>En viktig faktor för barn och ungas lärande är självklart hälsan. Vi ser klart positivt på tanken att förbättra gång- och cykelvägar ytterligare, då detta skapar en trygghet för både barn och förälder att ta cykel eller gå till fots till skolan, vilket allt annat lika har positiva hälso- och miljöfördelar. Av samma skäl är ytor för spontanidrott och andra friluftaktiviteter viktiga, och bli sannolikt än viktigare i en alltmer digitaliserad värld.</p>	<p>Synpunkter noteras, uppmuntran till spontan lek ska enligt ställningstagande motiveras i anslutning till skolbyggnader, vilket är viktigt för barnens rörelse och för att motivera barn till ett rörelserikt liv även när de blir äldre.</p>
<p>Prognoser för framtiden</p>	
<p>Med SCB:s befolkningsframskrivning som stöd ser vi att barnafödandet troligen kommer att hålla sig på något lägre nivåer för åren 2022 och framåt. Vi prognosticerar runt 125 barn per kull över en längre tidsperiod. En stor del i förklaringen till detta är de cykler som finns i barnafödandet. De barn som föddes 2015-2017 är varn till föräldrar ur de likadeles stora barnakullarna födda runt 90-talets början. De som nu är i ålder att få sitt första barn är de som tillhör de betydligt mindre kullarna från senare 90-talet. Enligt samma princip är det rimligt att tro att det närmare 2040 kommer att öka på nytt - då börjar barnen födda 15-17 få sina första barn.</p> <p>Svårigheten i att sätta långtidsprognoser illustreras väl i tabellen på sidan 4. Här återfinns antal födda ur varje årskull för åren 2006-2021, ställt i jämförelse mot hur många de är idag. Det tydligaste exemplet är barnkullen födda 2014, nuvarande årskurs 1. På nyårsdagen 2015 var de endast 105 barn, men idag drygt sju år senare är de 133 st, d.v.s. drygt en klass flera. Detsamma kan ses på åren 06-08, nuvarande åk 7-9. Dessa elever är idag ca två klasser fler än vad de kunde spås att vara vid en prognos gjord i början av 2009.</p>	<p>Informationen är givande och tas i åtanke vid vidare revidering och planhandläggning.</p>

<p>Förklaringen till de ökade barnantalen är flera. En hel del beror på nettoinvandring, men vi ser även positiv inflyttning från andra kommuner. Här är givetvis en god arbetsmarknad och goda levnadsvillkor en positiv faktor. Med denna historik ser vi ett tydligt behov av att följa upp och vid behov revidera våra prognoser, för att säkerställa att ett adekvat utbud av förskola- och skolplatser finns över tid, på ett kostnadseffektivt sätt.</p>	
---	--

5.8.5 Socialnämnden

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Attraktiv livsmiljö	
<p>Här vill socialnämnden särskilt framhålla vikten av att på ett hållbart sätt planera för goda bostäder för äldre. Utvecklingen gällande omsorg om äldre går mot att fler behöver klara sig själva i ordinärt boende under längre tid. Här behövs goda bostäder för äldre där möjlighet till trygghet och gemenskap ges. Genom att tillskapa boenden med möjlighet till gemenskap minskas också ensamheten bland äldre. I den attraktiva livsmiljön ingår också att kunna känna sig trygg när man vistas utomhus. Detta gäller såväl äldre som yngre personer.</p>	<p>Gällande planering för bostäder för äldre hänvisas det till följande ställningstagande: <i>"Samhällsplanering ska utgå från universell utformning, vilket innebär en sådan utformning att miljöerna ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning utan behov av anpassning eller specialutformning, en förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i samhället på lika villkor som andra."</i> I ställningstaganden för Lycksele tätort tas följande upp: <i>"Flerbostadshus ska så långt det är möjligt förses med gemensamhetslokaler och en gemensam bostadsgård med goda vistelsevärden."</i> samt <i>"Flerbostadshus ska placeras och utformas med hänsyn till områdeskaraktär och med avseende på trygghet, skala och materialval."</i> Kommunen bedömer att dessa ställningstaganden kommer att driva den typ av utveckling socialnämnden nämner. Ingen ändring görs.</p>

Hållbara kommunikationer	
<p>I takt med att fler äldre sannolikt kommer att bo i ordinärt boende under längre tid i sitt liv är det viktigt med fungerande kommunikationer. Kollektivtrafik är viktig, men även möjlighet till exempelvis taxi är viktigt. När det gäller kollektivtrafiken är det även viktigt med ett fungerande nät över hela kommunen. Detta för att så väl barnfamiljer som äldre ska kunna bo kvar på landsbygden och resa på ett hållbart sätt.</p>	Synpunkten noteras
Natur- och kulturmiljö	
<p>I Lycksele kommun finns många fina natur- och kulturmiljöer. Här vill socialnämnden lyfta fram värdet av att dessa miljöer tillgängliggörs för kommunmedborgarna. Ur ett folkhälsoperspektiv är fina natur- och kulturmiljöer att se som hälsofrämjande.</p>	Synpunkten noteras
Hållbar näringslivsutveckling	
<p>Av förslaget till översiktsplan 2040 framgår att arbete och sysselsättning är grunden för ett fungerande samhälle. Socialnämnden instämmer i detta men vill också betona det faktum att vissa grupper lever i ett utanförskap och inte inkluderas på den reguljära arbetsmarknaden. Här vore det intressant om Lycksele kommun skulle kunna lyfta in ytterligare sociala aspekter i den hållbara näringslivsutvecklingen. Det kan handla om socialt företagande eller andra insatser som riktar sig till personer i utanförskap. Socialnämnden förordar också att kommunens arbete med arbetsmarknads- utbildnings- och näringslivsfrågor vävs samman i en tydlig samverkansstruktur.</p>	<p>Under kapitlet näringsliv har en rubrik om socialt företagande lagts till och följande ställningstagande införts: "Kommunen ska verka för tvärssektoriella samarbeten och kompetenshöjning inriktat på värdet av sociala företag"</p>

5.9 Företag

5.9.1 Lycksele Golfklubb

Lycksele golfklubb	Kommentar och avsedd ändring
Ser att det är planerat utbyggnad av tätort som påverkar stora delar av golfbanan. Jag skulle vilja veta hur diskussionerna gått kring detta.	Kommunen avser inte att skapa utbyggnad av tätort på golfbanan. De gränser som dragits i kartmaterialet är i grova drag. Kommunen ändrar kartgränser till att inte inkludera golfbanan.

5.9.2 LITA Byggkonsult

LITA Byggkonsult	Kommentar och avsedd ändring
<p>Visst pratades det om att även lägga in Hedesidan & österut efter åkanten ?</p> <p>Det är ju den mest attraktiva sidan & med tanke på strandlinjen skulle det störa minst för allmänhetens tillgång till stranden, eller det finns ju ingen strand kvar efter dämningen på denna sida.</p> <p>Man ser aldrig folk på denna sida annat än längre ner där fina sandstränder börja dyka upp eller på vintern när det är is. Nu kanske det förenklas med nya lagändringen om den går igenom som tänkt, men smidigast vore ju att med det i LIS</p>	I anslutning till flera byar och noder finns utpekade LIS-områden. Hede är delvis med i dessa. Ny lagstiftning om strandskyddet är under bearbetning. När ny lagstiftning träder i kraft och vägledning gällande dess tolkning tas fram kan kommunen komma att revidera de utpekade områdena.

5.9.3 Holmen skog

Holmen skog	
Holmen ställer sig positiv till den nya översiktsplanen då vi ser möjligheter till utveckling av vårt markinnehav inom kommunen. Huvudfokus för översiktsplanen är ett långsiktigt hållbart samhälle vilket är något som Holmen som bolag hela tiden arbetar aktivt med att bidra till. Holmen Energi ser möjligheter till utbyggnad av vindkraft i Lycksele kommun och är positiva till att kommunen	Noterat, föranleder inga ändringar

<p>så tydligt uttrycker att Lycksele har stora möjlighet att vara en attraktiv etableringsort.</p>	
<p>Holmen anser också att det är positivt att kommunen anser att det är viktigt med en god planberedskap för att tillgodose efterfrågade behov och möjliggöra nyetableringar inom näringslivet.</p>	<p>Noterat, föranleder inga ändringar</p>
<p>Vi ser att flera av planeringsunderlagen som kopplas till översiktsplanen kommer att revideras den närmaste tiden och Holmen vill vara en aktiv markägare och bollplank vid revidering av grönstrukturplanen, naturvårdsstrategin, kulturmiljöstrategi, klimatanpassningsplan samt de kommande utpekandena av mycket viktiga friluftsområden. Som stora markägare i kommunen förutsätter vi att vi får möjlighet att yttra oss på dessa planer innan de fastställs.</p>	<p>Noterat, föranleder inga ändringar</p>
<p>När det kommer till kommunens bedömning av konsekvenser så noterar Holmen att kommunen bedömer att etablering av vindkraft har en negativ påverkan på naturmiljön. Det är ett faktum som på många sätt kan hanteras genom en bra planering och anpassning av verksamheten. Det är dock förvånande att det i konsekvensbedömningen inte alls tas med att etablering av ny vindkraft i kommunen faktiskt också har en positiv effekt och också har en mycket viktig roll i att bidra med förnyelsebar energi och bromsa den klimatförändring som pågår. Nyttorna och de positiva effekterna av att etablera ny vindkraft behöver därför belysas i den kommande granskningshandlingen.</p>	<p>Hållbarhetskonsekvensbeskrivningens kapitel 6.3.4 klimat har förtydligats. Där framgår att ställningstaganden om att prioritera riksintresse naturvård och mycket viktiga friluftsområden vid konflikt kan innebära att färre vindkraftverk byggs än vad som är möjligt i kommunen. Detta kan innebära en liten negativ effekt på klimatet av planens ställningstagande. Genom denna förklaring belyser HKBn de positiva effekterna av vindkraft och samtidigt vilka konsekvenser som planen leder till. I stället har andra viktiga värden prioriterats såsom biologisk mångfald och mycket viktiga friluftsområden. Dessa ställningstaganden bedöms som positiva effekter för naturmiljö och friluftsliv men innebär också en liten negativ effekt på klimatet. Fortsatt finns flera områden att etablera vindkraftparker på och vindkraftplanen</p>

	har inte ändrats. Av kapitlet framgår också sedan tidigare att klimatvänlig el från vindkraft produceras i kommunen.
Områden för vindkraft hanteras i tillägget till översiktsplanen, Vindkraft i Lycksele. Inget i den översiktsplan som finns ute på samråd nu anger att det tillägget behöver uppdateras trots att det antogs redan 2009. Ambitionen med tillägget har varit att utforma planen så grundligt att tillståndsprocessen för vindkraft ska förenklas för de områden som pekas ut i planen. Vi kan inte se att det pekats ut några nya områden i planen sedan den fastställdes trots att planen anger att en översyn ska ske vid varje aktualitetsprövning av översiktsplanen.	Vindkraft hanteras inte i översiktsplanen men har kompletterats med ett ställningstagande (kap 8.1.8, del 2) om att en ny vindkraftplan kommer tas fram
Sedan 2009 har teknikutvecklingen för vindkraft gått väldigt snabbt och de turbiner som finns på marknaden idag är betydligt högre och producerar mer energi per turbin än vad som var aktuellt när planen fastställdes. Förutsättningar och faktorer för att peka ut intressanta områden för vindkraft har också utvecklats efter det att kommunens plan fastställdes.	Vindkraft hanteras inte i översiktsplanen men har kompletterats med ett ställningstagande (kap 8.1.8, del 2) om att en ny vindkraftplan kommer tas fram
I den gällande vindkraftsplanen finns idag en skrivning som anger "att den hårdgjorda ytan kring varje vindkraftsverk får uppgå till högst 800 m ² " För de turbiner som finns på marknaden idag krävs större kranplaner än så men teknikutvecklingen och att totalhöjden ökat gör att det inte behöver byggas lika många turbiner inom ett område. Ska man utnyttja en plats för vindkraft på bästa sätt bör man använda sig av bästa möjliga teknik och därför optimera området utifrån möjlig energiproduktion. Också skrivningen om att "vindkraft inte ska placeras så att de blir synliga inom områden för kulturmiljövård" gör det svårt och kan kraftigt försvåra väldigt lämpliga vindkraftsprojekt som på ett omfattande sätt skulle kunna vara med och bidra till omställningen och möjliggöra andra	Riktlinjer i vindkraftsplanen är förnärvarande inte under revidering och nämnda skrivning om hårdgjord yta beskrivs ej i översiktsplanen. Ändring införs i översiktsplanen om kulturmiljöer och nytt ställningstagande har formulerats. "Vindkraftverk ska inte placeras så att de sänker det kulturella värdet inom områden för kulturmiljövård."

<p>relevanta näringslivetableringar om Lycksele kommun får ytterligare tillgång till lokalt producerad förnyelsebar energi. I vissa kulturmiljöområden kan det vara relevant med liknande skrivningar men i det stora hela är det ofta den sammanhållna bebyggelsen eller höga kulturella faktorer som är det höga kulturvärdet. Utsikten från området är inte det som skyddats vid utpekandet och i och med att vindkraftsverken de senaste åren blir allt högre så måste de också få synas om man ska kunna vara med och bidra till att den omställning som vi är beroende av för att bromsa klimatförändringarna.</p>	
<p>Holmen anser därför att vindkraftsplanen behöver uppdateras utifrån idag relevanta faktorer för utpekande av områden och också anpassas till den teknik som är aktuell att använda i ett kommande projekt inom kommunen.</p>	Synpunkt noterad
<p>Bolaget noterar att kommunen ställer sig positiv till effektivisering av vattenkraften där vattendragen redan kraftigt påverkats. Holmen, som vattenkraftsproducent med produktion inom Lycksele kommun, ser detta som ett relevant och viktigt ställningstagande. Samtidigt anger man i översiktsplanen att kommunen aktivt ska genomföra åtgärder för att höja den ekologiska statusen genom olika miljöåterställningsprojekt som damnutrivningar, omlopp, miljöåterställning i rensade vattendrag inklusive lekbottnar och återetablering av naturligt förekommande bestånd. Många av dessa åtgärder lyfts i den kommande omprövningen av vattenkraften där alla vattenkraftsanläggningar ska få nya moderna miljövillkor.</p>	Noterat, föranleder inga ändringar
<p>Holmen anser att omprövningen av vattenkraften är väldigt viktig men vi saknar i många lägen en helhetssyn både när det kommer till att se till hela avrinningsområden och vilka effekter som är möjliga och relevanta att genomföra samt hur kostnads- och nyttobedömningar hittills</p>	Noterat, föranleder inga ändringar

<p>genomförts. Vi hoppas att praxis i de första anläggningarna för vattenkraften som nu lämnats in ska ge oss kommande riktlinjer och verktyg för att verkligen bedöma vad som är relevanta åtgärder och till vilken kostnad de är möjliga att genomföra i form av förlust av reglerförmåga eller energiproduktion.</p>	
<p>Skogsbruket är en viktig basnäring och stora delar av skogen inom Lycksele kommun är aktiv produktionsskog. Holmen förutsätter att bolaget fortsatt kommer kunna bedriva skogsbruk inom sitt innehav. För att industrin och skogstransporterna ska fungera är det viktigt att vägnätet är utbyggt för att tåla belastning av tung trafik. Holmen önskar därför att kommunen i sin planering av vägnätet dimensionerar för bärighetsklass 4 där det krävs.</p>	<p>Statliga vägar för tung trafik hanteras av Trafikverket</p>
<p>Bolaget noterar att det i översiktsplanen anges att grus- och bergtäkter inte ska lokaliseras närmare än 100 meter från sjöar och vattendrag och inte närmare än 500 meter från bostadsbebyggelse. Detta är i de allra flesta fall inga problem att efterleva. Vi anser dock att kommunens skrivning om att täktverksamhet i kommunen bör koncentreras till ett fåtal från miljö- och naturvårdssynpunkt lämpliga platser är otydlig och gör att det blir en osäkerhet att ta ställning till i eventuellt kommande etableringar av nya täkter i kommunen. Holmen anser därför att denna formulering antingen behöver utvecklas ytterligare för att minska osäkerheterna eller helt tas bort från översiktsplanen.</p>	<p>Noterat. Ställningstagandet (kap 7.5.3, del 2) ändras till "Täktverksamhet ska ske med stor hänsyn till omgivande miljöer och så nära den tänkta destinationen för utvunnet material som möjligt i syfte att minimera transporter"</p>
<p>Holmen Energi har under de senaste åren arbetat intensivt med att analysera Holmens egna markinnehav och förutsättningarna för att projektera vindkraft på egen mark. Parallellt med det har vi byggt upp en process för hur vi anser att en vindkraftprojektör ska arbeta under alla faser av en vindkraftprojektering, från de allra första analyserna till dess att parken är byggd och helt i</p>	<p>Noterat, föranleder inga ändringar</p>

<p>drift. Vi har ett ansvar som stora markägare att vara en del i den omställning som pågår och vi vill ta vårt ansvar och verkligen bidra. För att kunna göra det behöver de planeringsförutsättningar som finns i kommunen vara anpassade till de förutsättningar och de behov som föreligger. Vi kommer gärna och berättar för er i Lycksele kommun om hur vi jobbar med vår vindkraftsutveckling, resultatet av vår screening i kommunen och utbyter också gärna underlag som underlättar kommunens eventuella revidering av vindkraftsplanen. Ta kontakt med undertecknad för planering av ett sådant möte om intresse finns.</p>	
--	--

5.10 Privatpersoner

5.10.1 Privatperson 1

Texten nedan är bara en del av yttrandet - yttrandet kan hämtas ut i sin helhet hos kommunen. Delarna som redovisas ut är de som är relevanta för denna översiktsplan. Delar av yttrandet som inte tagits med berör kommunens tillägg för vindbruk eller specifika vindkraftsanläggningar. Tillägget till översiktsplan antogs 2009 och är därför inte en del av denna samrådsprocess. Synpunkter på denna får hanteras vid en eventuell revidering. Hantering av specifika vindkraftstillstånd hanteras separat från översiktsplanen.

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Kommunen uppmanas att återkalla tillstyrkan av samtliga parker för att skydda befolkningen och undvika brott. Kommunen har att meddela länsstyrelsen byggförbud av överklagad vindkraftsexploatering</p>	<p>Förslaget på översiktsplan tillstyrker inte specifika vindkraftsanläggningar utan har för syfte att på översiktlig nivå lägga grunden för framtida beslut. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande och arbetar inte retroaktivt - beslut som tagits innan översiktsplanens antagande blir inte ogiltiga. Inget i planförslaget ändras.</p>
<p>ÖP 2040 redovisar att 35dB(A) inte ska överstigas i områden viktiga för det rörliga friluftslivet. Naturvårdsverkets riktlinjer för industribuller som normalt är max 40dB(A) vid fasad skärper kravnivån med -5dB(A) om</p>	<p>Kommunen avser att använda ställningstagandet som nämns vid bedömning av olika typer av verksamheter, oavsett om det gäller vindkraft eller inte. Verksamheter generellt får alltså inte får</p>

<p>bebyggelsen ligger i tyst miljö med ytterligare - 5dB(A) om störsändaren bildar udda ljud. Till udda ljud räknas pulserande ljud, entoniga och dunkande ljud. Parken på Stor-Rotliden bildar udda ljud. Kravnivån ska vara 30dB(A) vid fasad i bebyggelse belägen i störningskänslig miljö. Vilket betyder att utpekade områden för vindkraft ska tas bort från översiktsplanen, tillägg vindkraft när områden utgör byarnas fritidsområden. Vindkraftsbuller sprids i dB(Z), mätetalet dB(A) är inte tillämpningsbart för vindkraft när (A) filter döljer utbredningsområdet av störande hörbart lågfrekvent buller som är avgörande för var parker inte får byggas. Det saknas sociologiska studier i tysta miljöer som styrker att 30dB(A) vindkraftsbuller får översstigas vid fasad. Klagande begär att hela Stöttingfjällsområdet klassificeras som mycket viktigt område för det rörliga friluftslivet när tystnaden är en viktig faktor för naturupplevelsen och området i flera avseenden är klassificerat och beläget i länsstyrelsens områdesindelningar för höga naturvärden som ska bevaras. Enligt ÖP 2040 väger naturskydd tyngre än vindkraft. God livsmiljö och naturupplevelser är viktiga för kommunens långsiktiga utveckling.</p>	<p>bidra till att 35dB(A) överstigs i de områden som nämns i ställningstagandet under tiderna som tas upp. De riktlinjer från Naturvårdsverket du nämner används vid bedömningar kopplade till bostäder, skolor, förskolor och vårdlokaler. De riktvärden som kommunen baserat ställningstagandet på har Naturvårdsverket tagit fram för friluftsområden. I vanliga fall för vindkraft gäller 40 dB(A). Nya områden med riksintresse för friluftslivet är något Länsstyrelsen föreslår och uppdaterar. Kommunen tar för tillfället fram en kartläggning av kommunens friluftsområden baserat på en modell från Naturvårdsverket. Synpunkten som belyser Stöttingfjällområdets värde tas vidare till den kartläggningen men inget ändras i översiktsplanen, då området redan redovisas för sina naturvärden under riksintresse för naturvård. Som nämnts i svaret ovan har inte ÖP 2040 som syfte att ogiltigförklara tidigare tagna beslut, och att naturskydd väger tyngre än vindkraft är ett ställningstagande som i och med översiktsplanen förslås vara vägledande för beslut som sker när planen antagits.</p>
<p>Klagande föreslår att kommunen omarbetar översiktsplanen och tar bort alla möjligheter att planera vindkraft som förstör sammanhållningen och den goda samverkan som krävs i kommuner för hänsynfull och hållbar samhällsutveckling.</p>	<p>Kommunen pekar i översiktsplanen inte ut några specifika områden där vindkraftsanläggningar är planerade, utan belyser endast de områden som Energimyndigheten pekat ut som riksintressen för vindbruk och beskriver områden där beslut om vindkraftsanläggningar redan tagits. De ställningstaganden för riksintresse för vindbruk kommunen föreslår i planförslaget belyser betydelsen av kulturmiljö, det rörliga friluftslivet och naturvård, varför inget bedöms behöva ändras baserat på</p>

	synpunkten. Kommunen har efter samrådsskedet under kapitel 8.1 (del 2) lagt till ställningstagandet "Kommunen ska ta fram en ny vindkraftplan".
Vattenfall har erkänt att vindkraft saknar lönsamhet och att besparingsteknik frigör upp till 63 TWh ny förnyelsebar el i Sverige till ca 1/3 av vindkraftens kostnad genom att öka gröna hållbara investeringar i besparingsteknik. Frigörelsen sker när slöseriet av vattenkraftproducerad el minskar. Klagande föreslår att kommunen tar fram en besparingsplan för kommunen som vägleder investerare. Vattenfalls erkännande ställer krav på en grön omställning av elcertifikatsskattebidraget till prioritering av besparing. Utbetalade elcertifikatsskattebidrag till vindkraft har hela tiden varit olaglig och bidragen ska självklart återbetalas nu när myndighetsprövningen efter 10 år är avslutad.	Kommunen arbetar bland annat med att ta fram en koldioxidbudget som del av hållbarhetsarbetet. Översiktsplanen i helhet har tagits fram med hållbarheten integrerad i arbetet. Kommunen kan inte svara för hur etablerare som Vattenfall hanterar den kraft som produceras.
Öp sid 99 redovisar att där konflikt uppstår mellan vindbruk och naturvård eller kulturvård ska naturvård och kulturmiljö prioriteras, det betyder att tillstyrkta parker inte får tillstyrkas. Klagande kräver att kommunen återkallar kommunal tillstyrkan där parker är överklagade. Bolagen har sig själva att skylla.	Översiktsplanen är inte juridiskt bindande och arbetar inte retroaktivt - beslut som tagits innan översiktsplanens antagande blir inte ogiltiga. Inget i planförslaget ändras.

5.10.2 Privatperson 2

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Det står på ett ställe att äldsta bosättning inom kommunen längs vindelälven är Björksele år 1704. Rusksele by firade 300 års jubileum 1994, dvs startår 1694.	Kommunen noterar felaktigheten och ändrar i texten för att uppges rätt information.
LIS-områdena längs vindelälven behöver utvecklas ordentligt! Just nu tillåter den nästan	I anslutning till flera byar och noder finns utpekade LIS-områden. Ny lagstiftning om strandskyddet är under bearbetning. När ny

<p>inget alls. Det är viktigt att ge alla byar förutsättningar att växa, förtätas och utvecklas.</p>	<p>lagstiftning träder i kraft och vägledning gällande dess tolkning tas fram kan kommunen komma att revidera de utpekade områdena.</p>
<p>Stor hänsyn till renskötselns behov av fungerande vandringsled skall tas men samtidigt finns det älvsnära lägen som kan bebyggas utan att vandringsleden påverkas, detta bör beaktas tidigt i hela processen.</p>	<p>Strandskyddet är den huvudsakligen begränsande faktorn gällande bebyggelse vid älvs-kanten, och är till för mer att bevara en allemansrättslig tillgång till strandkanten. Det syftar inte endast till skydd för rennäringsen. Ras- och skredrisk, är även av betydelse vid bebyggelse vid vattenförekomster. Utpekandet av LIS-områden är till för att kunna ge stranskyddsdispens, vilket hänvisas till svaret ovan.</p>
<p>Boendet på landsbygden i form av fasta boenden så väl som fritidshus behöver utvecklas och förnyas för att skapa förutsättningar för boenden som är attraktiva utifrån dagens behov och önskemål.</p>	<p>Ett av kommunens ställningstaganden är likt följande "Det ska finnas en planberedskap för bostäder i attraktiva lägen, till exempel nära vatten eller vid vackra vyer. Utbyggnadsordningen redogörs i kommunens Bostadsförsörjningsprogram.". Detta ställningstagande appliceras på tätorter så väl som landsbygd, och ingen ändring bedöms därför behövas i planmaterialet.</p>
<p>Om, till och nybyggnation ska tillåtas för att utveckla kulturlandskapet! Utan människor bosatta i byarna kommer kulturlandskapet att avvecklas.</p>	<p>När det kommer till kulturmiljövård är det viktigt att värna om bevarande av dess karaktär, vilket kan hindra viss typ av byggnation. Till exempel kan värnandet om en bys karaktär och öppna landskapsbild vara det som bevaras för att det är det som efterfrågas när man flyttar ut på landsbygden. Kommunen har i tagit vissa ställningstaganden kopplade till riksintresse kulturvård bland annat "Vid exploatering i kulturhistoriskt intressanta miljöer bör den tillkommande bebyggelsen stärka de befintliga värdena gällande struktur, utformning, gestaltning med mera. Kulturmiljöstrategin är vägledande som</p>

	underlag till ärendeprövningen.". Kulturmiljön berikar ett områdes karaktär och kommunen värnar därför om dess bevarande. Ingen ändring görs.
Ny bebyggelse har ett stort samhällsintresse lokalt och dess betydelse som samhällsintresse ska ställas i relation till antal hus i befintlig bebyggelse. Ett tillskott av ett enskilt hus kan ha stor betydelse för det lokala samhället och dess utveckling	Kommunen noterar synpunkten. Ny bebyggelse ska fokuseras till noderna och centralorten, men kan även ske på andra ställen än dessa. Utöver detta bedöms den typ av platsspecifika avväganden som nämns i yttrandet på en för detaljerad nivå för översiktsplanen.
Jordbruksmark som inte längre nyttjas av en näringsidkare kan bebyggas för att utveckla lokalsamhället. Hellre bebyggelse än förbuskade åkerlappar lagda i träda.	När det kommer till bebyggelse av jordbruksmark så finns hanteringen lagstadgad i miljöbalken 3 kap 4§, där det hänvisas till att brukningsvärd jordbruksmark inte ska bebyggas av annat än väsentligt samhällsintresse då det inte går att uppföra de åtgärderna på annan plats. Jordbruksmark som slutat användas bedöms inte automatiskt som inte brukningsvärd, utan det kräver en längre bedömning baserat på markens läge, beskaffenhet och andra förutsättningar kopplat till lämplighet för jordbruksproduktion. Kommunen arbetar utifrån lagstiftning och praxis gällande hantering av den lagstiftningen. Jordbrukskapitlet 7.1 (i del 2) har uppdaterats men ger egentligen inga lättnader då ställningstaganden bygger på lagstiftning.

5.10.3 Privatperson 3

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Det behövs krafttag för att stävja utvecklingen av den onödiga Jetski- och vattenskoterkörningen som bara ökar och ökar rekordsnabbt. Detta får ske utan åtgärd trots att det är förbjudet och påverkar människor,	Det är länsstyrelsen som bestämmer vilka vattenområden, förutom allmänna farleder, som vattenskoter får användas. Från och med maj 2022 gäller även krav på förarbevis vid framföring av vattenskoter, där

<p>djurliv och miljö på ett mycket negativt sätt. Det sker dessutom helt utan hänsyn och det av vuxna och förvånande många minderåriga förare.</p>	<p>åldersgränsen är 15 år. Polisen har sedan 1 juli 2021 rätt att utfärda böter direkt på plats för den som kör vattenskoter så att det stör. Ingen ändring görs.</p>
<p>Försäljningen av dessa onödiga fordon verkar också öka snabbt och det kan bli svårt att häva detta om inget görs i närtid. Nog vill vi väl ha en framtid där det fortfarande finns möjlighet till en bra miljö. Vi vill väl också att det ska finnas ett rikt djurliv, att miljön bevaras och att människor kan vara ute vid sjöar och natur utan att ständigt bli störd av dessa onödiga och på många sätt negativt påverkande fordon</p>	<p>Kommunen kan inte uttala sig om nyttan av dessa fordon, men kan inte heller i översiktsplanen häva försäljning av denna typ av fordon. De områdena med skyddsvärden är utmarkerade i översiktsplanen. Ingen ändring görs.</p>

5.10.4 Privatperson 4

[Kursiv text] är kommunens tillägg för förtydligande

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Den <i>[vattenskoteranvändningen i Lycksträsket]</i> har hittills ökat år från år och kommer troligtvis öka ännu mer om det byggs fler och fler sommarstugor/fritidsboenden runt sjön. För oss som bor stora delar av året är det en plåga när det är fint väder och man vill vara utomhus - då kör många jetski/vattenskoter fram och tillbaka, runt, runt, och "hoppar" på vågorna, ett ljud som är totalt sönderstressande. Det känns även väldigt otryggt när barn och även vuxna är och badar och simmar i sjön och vattenskotrar kommer körande ofta rakt emot för att plötsligt gira undan. Man är aldrig riktigt säker på att de ser oss som är i vattnet. Ofta körs de av minderåriga som nog inte har rätt omdöme vad gäller hänsyn till andra. Vi har även fått gyttja, d.v.s. bottensediment upprivet på stranden av de som kör och girar nära. De kör även längst upp i "träsket" får det är känsliga fågelområden och det tas ingen hänsyn till om det är häckningstider eller inte.</p>	<p>Länsstyrelsen bestämmer vilka vattenområden, förutom allmänna farleder, som vattenskoter får användas i. Från och med maj 2022 gäller även krav på förarbevis vid framföring av vattenskoter, där åldersgränsen är 15 år. Polisen har sedan 1 juli 2021 rätt att utfärda böter direkt på plats för den som kör vattenskoter så att det stör. Ingen ändring görs.</p>

Förra året hade alla gränsänder försvunnit från "vårt" område och det har aldrig hänt förut.	
Ni skriver att kommunen ska genom information förebygga ströningar som uppkommer till följd av terrängkörning och vattenskoterkörning, men de som kör struntar fullständigt i sådan information - det ska ju vara förbjudet även nu att köra vattenskoter i Lycksträsket men det efterlevs inte alls eftersom det inte får några som helst konsekvenser för de som bryter förbudet. Der måste till andra åtgärder om jetski/vattenskoteråkandet ska minska och att man kan höra fåglarnas kvitter istället för en massa motorljud.	Att olovlig körning sker är olyckligt, och kommunen tar som du säger ställningstagande för informationsspridning för att minska störningar. Kommunen kan inte i översiktsplanen utöka förbud eller uppföra konsekvenser för olovlig körning. Kommunen kan i översiktsplanen omformulera sin skrivning för förtydliggörning att området utanför campingen i Kattisavan idag är det enda som är utpekad för vattenskoterkörning. Utöver detta bedömer kommunen att rimliga ställningstaganden gjorts kopplat till vattenskoterkörning.

5.10.5 Privatperson 5

Yttrandet är modifierat för skydd av personuppgifter - yttrandet kan hämtas ut i sin helhet hos kommunen.

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Det finns i planen en gång/cykelförbindelse som i översiktsplanen skär över fastigheter på ett sätt som begränsar nyttjandet av dessa. Jag tycker tanken är bra men ser bättre ställen att förlägga förbindelsen på som inte påverkar boende i någon större omfattning.	Kommunen noterar synpunkter och vill förtydliga att den gång- och cykelförbindelse som tas upp är utplacerad preliminärt och översiktligt. Förbindelsen kommer sannolikt inte uppföras i ett tidigt planstadium utan beräknas ha en relativt lång genomförandetid. Innan ett genomförande kommer en mer exakt lokalisering utredas som kommer ta hänsyn till eventuella byggnader på var sida om älven.
Att lägga en "Naturlänk" över privatpersoners fastigheter känns inte OK det känns som att planera ett vandringstråk över en tomt... Jag ser kort och gott en ökad risk för nedskräpning och störning av mitt privatliv genom att	Naturlänkarna är inte detsamma som en vandringsled. Det handlar om ett område som är till för att koppla ihop naturområden för att säkerställa förflyttningmöjligheter för djur och natur. Ingen ändring görs.

förelägga en förbindelse genom/i anslutning till mina fastigheter.	
De LIS områden som ligger i anslutning till Fäbodvallen, Tallbo och Lycksträsket är bra då det behövs mer byggbar mark i attraktiv miljö.	Kommunen noterar synpunkten, inget ändras.

5.10.6 Privatperson 6

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Jag har observerat att arena älven drar oerhört mycket folk vilket är bra. Våldigt många (däribland jag) nyttjar vinterväder för promenad till/från jobbet när denne båg är öppen då man sparar otroligt mycket tid plus att man slipper dom flesta trafikljud när man promenerar över älven. Mitt förslag är att göra en gångbro på samma plats som isvägen som kan nyttjas året runt. Jag tror att många skulle välja att promenera i stället för att ta bilden samt att man då kopplat ihop norrholm/norräng med centrum och gammplatsen på ett effektivt och naturnära sätt. Det skulle vara en satsning på ökad hälsa över tid.	Kommunen noterar yttrandet och hänvisar till de planer på utvecklande av gång- och cykelled över älven med angöring på Gammplatsen. Den exakta lokaliseringen är inte utredd, och yttrandet kommer tas vidare till detta. Ingen ändring görs.

5.10.7 Privatperson 7

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
Jag är född och uppvuxen i Lycksele och anser att en av Lyckseles största stoltheter är älven som rinner genom vår stad! I en framtidssatsning får inte älven glömmas bort. Vintertid är den fint utnyttjad med skoterleder, skridskobanor och vår kära isväg. Den är välbesökt och utnyttjad i stort sett till fullo. Dock glöms den bort lite sommartid då den mer blir en begränsning är tillgång då man ska ta sig runt i Lycksele. Ett mål i Lycksele	Kommunen noterar yttrandet och hänvisar till de planer på utvecklande av gång- och cykelleder över älven med angöring på Gammplatsen samt mellan Furuvik, via Prästholmarna till Nydala. De exakta lokaliseringarna är inte utredda, och yttrandet kommer tas vidare till detta. Ingen ändring görs.

<p>kommun är att främja folkhälsan, promenadstigar osv finns det gott om - men alla måste passera vår kära älv på samma ställe! Jag vill lägga in ett förslag om att bygga broar på ett eller två ställen över älven. Broar som enbart är tänkt för gångare och cyklister för att mer binda samman stadens två sidor. Med gångbroar skapar vi mer promenadrundor och ger hela staden ett mysigare intryck! Samt att vi får bort gångarna från alla avgaser på bron, vi främjar folkhälsan! Mysiga ställen att binda samman skulle kunna vara gammplatsen till campingen och furuviksstranden till andra sidan där de anses lämpligt och okej med tanke på dammen.</p>	
---	--

5.10.8 Privatperson 8

Privatperson 8	Kommentar och avsedd ändring
<p>Jag vill ha:</p> <p>Mer naturliga samlingsplatser, ex för barnfamiljer, ex äventyrslekpark eller plaskpool som man kan samlas kring. Skridskobana på djupskolavan på vintern. Mycket vinterlek för barnen, pulkbacke centralt? Gärna större lekpark på grönområdet vid djupskolavan.</p> <p>Överhuvudtaget göra parkerna mer gästvänliga och mysiga</p> <p>Använda området längs älven mer, uteserveringar, mötesplatser. Båtplatser. Utnyttja älvens skönhet helt enkelt.</p>	<p>Kommunen noterar yttrandet. På kort sikt förväntas arbete påbörjas både kopplat till lekplats vid torget så väl som strandpromenaden som ska gå längs älven, från Shell till Gammplatsen.</p> <p>Strandpromenaden har lagts i en matris som visar gång-och cykelvägarnas utbyggnadsprioritering. Vidare hänvisas till att översiktliga planer finns på gång- och cykelbroar över älven. Detaljmässiga frågor likt förslagen i yttrandet hanteras dock inte i översiktsplanen och kommer därför hanteras vidare i andra planeringsmoment.</p> <p>Förbättrande av parker och grönytor stämmer överens med kommunens planer att skapa attraktiva livsmiljöer och kommer att även det tas vidare i andra planprocesser. Ingen ändring görs.</p>

5.10.9 Privatperson 9

Yttranden	Kommentar och avsedd ändring
<p>Det finns väldigt många hundar i Lycksele, men ingen hundpark. Jag vet att många skulle uppskatta att kunna släppa lös sin hund, tillsammans med andra hundar. Under ordnade former naturligtvis. Under vintertid är det svårt att finna någon plats/promenadväg att rasta sin hund. Detta pga snödjupet.</p>	<p>Kommunen noterar yttrandet men frågan är på en för detaljerad nivå för att bearbetas i översiktsplanen. Ingen ändring görs.</p>

LYCKSELE
KOMMUN
LIKSIJUN KOMMUVDNA

Stadshuset, Storgatan 22, 921 31 Lycksele
www.lycksele.se
kommun@lycksele.se
0950-166 00